

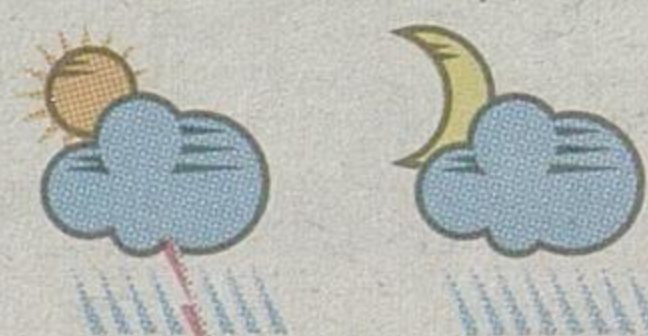
Kibole pobili
żeglarzy >>6

Będzie kontrola gdańskiej policji po bójce na plaży

Na co można
wydać 10 mln >>3

Ruszył nabór wniosków do budżetu obywatelskiego

DZIS
po południu / w nocy

29° 13° >>2

www.wspolczesna.pl

20 sierpnia 2013

wtorek

160(17850)

1,90 zł (w tym 8% vat)

GAZETA Białostocka WSPÓŁCZESNA

Cena gazety w prenumeracie pocztowej 1,35 zł.

ISSN 0137-9488

Suwałki >> Z policji Centrum miasta pełne swastyk

Kilkadziesiąt faszystowskich znaków na murach i płotach namalowali nieustaleni do tej pory sprawcy w Suwałkach. Swastyki pojawiły się w centrum miasta, na ulicach Gałaja, Emilii Plater oraz Suzina.

– Zabezpieczyliśmy ślady i aktualnie ustalamy sprawców. Właściciele nieruchomości szacują zaś straty – mówi Andrzej Baranowski, rzecznik prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku.

Do skrzętnie ukrywanego przez policję zdarzenia doszło w miniony czwartek. Mieszkańcy domów położonych w centrum miasta mówią, że gdy rano wyszli na ulicę, to nie mogli uwierzyć własnym oczom.

– Aż roilo się od tych „krzyżyków” – opowiada Jan Żukowski, mieszkaniec bloku przy Emilii Plater. – Były niemal wszędzie: na elewacji sklepu, bloków mieszkalnych i na ścianie drewnianego, rozwalającego się domu. Sprawcy wykonali je szarą farbą.

– Wyglądało to tak, jakby sprawca, bądź sprawcy wzięli puszkę farby, szli i po kolei malowali – dodaje Baranowski.

Suwalczanie zaalarmowali policję, a ta dokonała oględzin i zabezpieczyła ślady. Kilka godzin później właściciele posesji podjęli walkę ze znakami. Jedni zdrapali je wraz z tynkiem, inni domalowali elementy tak, by powstały np. płatki kwiatów.

Wczoraj na elewacjach pozostało już tylko kilka znaków. (hel)

Na Świętej Górze Grabarce modlili się wierni różnych wyznań

Wczoraj zakończyły się obchody święta Przemienienia Pańskiego na Świętej Górze Grabarce. Jak co roku do tego największego prawosławnego sanktuarium w Polsce przybyli rzesze wiernych różnych wyznań. W świętej liturgii wzięli udział prawosławni hierarchowie z kraju i zagranicy. >>5

W numerze:

▲ **Region. Rządowa dotacja nie wystarczy na opiekę nad kilkulatkami.** Zgodnie z wchodzącą w życie nowelizacją ustawy o systemie oświaty samorządy prowadzące przedszkola dostaną rządową dotację. Ale większość z nich już policzyła, że to nie wystarczy na pokrycie kosztów opieki i wyżywienia maluchów. >>2

▲ **Nieprzeciętni. Współtworzył Konstytucję 3 Maja.** Stanisław Małachowski, który zastąpił jako marszałek Sejmu Wielkiego, był także starostą knyszyńskim. >>8

Sport:

▲ **Piłka nożna. Rację ma Widzew.** Wczoraj Komisja Ligii Ekstraklasy SA uznała, że umowa Bartłomieja Pawłowskiego z Jagiellonią wygasa z dniem 7 czerwca 2013 r., w związku z zawarciem umowy transferowej pomiędzy Widzewem Łódź a Jagiellonią Białystok. >>24

>> Dyżur prawnika

Dyżur
**Iwony
Czuchraj-
Jarzembowskiej,**
radcy
prawnego,
już dziś!

W godz. 12-13 można
przyjść
do redakcji „GW”
w Białymstoku,
ul. św. Mikołaja 1 (IV piętro)
lub zadzwonić pod numer
800 127 067

Region >> Myśliwi: mimo rozporządzenia wojewody grozi nam zaraza

Pomór afrykański przeniosą dziki

Izabela Krzewska
ikrzewska@wspolczesna.pl

Myśliwi alarmują. W woj. podlaskim nie ma ani jednego miejsca, czy punktu skupu dziczyzny przygotowanych do przechowywania tusz dzików, wraz z patrochami i narogami. A przecież obowiązują rozporządzenia Głównego Lekarza Weterynarii oraz wojewodów wschodnich województw zagrożonych wirusem afrykańskiego pomoru świń z Białorusi zawierające rygorystyczne zasady transportu i przechowywania tusz upolowanych dzików.

– Powodem zawieszenia przyjmowania dziczyzny przez kierowników punktów skupu jest wymóg posiadania oddzielnych

komór chłodniczych do przechowywania tusz dzików, aż do chwili otrzymania wyników badań w kierunku ASF – potwierdza Iwona Olejkowska, zastępca Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku. – A my nie mamy uprawnień, żeby przymusić punkty skupu do odbierania tusz.

– Służby weterynaryjne wprowadzając rozporządzenie nie możliwe do wykonania zabrały sobie możliwość monitoringu i wczesnego wykrycia epidemii – poinformował nas jeden z podlaskich łowców. – Narażają Polskę na zwiększenie ryzyka wprowadzenia choroby na teren naszego kraju. Taki scenariusz to minimum rok embargo na eksport wieprzowiny z Polski i miliardowe straty dla gospodarki.

Pod nadzorem

Zgodnie z rozporządzeniem wojewody nie ma możliwości brania przez myśliwych na użytek własny tusz odstrzelonych dzików. Tusze muszą trafić do punktu skupu dziczyzny (lub innych zakładów nadzorowanych przez inspekcję weterynaryjną) i nie mogą być wywiezione poza granice powiatu objętego nadzorem.

– Wszystko zależy od skali potencjalnej epidemii – komentuje Zbigniew Sulewski, ekonomista. – System unijny przewiduje co prawda rekompensaty w takim przypadku, ale nie są one w sta-

nie w pełni zamortyzować ewentualnych strat.

A straty już są. – Sformułowania zawarte w rozporządzeniu uniemożliwiają polowania, ponieważ nie ma co zrobić z pozyskaną tuszą dzika – stwierdza Jarosław Żukowski, przewodniczący Polskiego Związku Łowieckiego Oddział w Białymstoku. – Bez odstrzału populacja dzików bardzo szybko się rozrasta i niszczy uprawy. To prowadzi do poważnych strat rolników, a koła łowieckie do upadłości. Nikt nie zwolni nas z płacenia odszkodowań, a przychodów z odstrzelonych tusz dzików też nie mamy.

Dodaje, że skoro nie mogą polować, służby nie mają też materiałów do badań.

Jarosław Naze, zastępca Głównego Lekarza Weterynarii, tłumaczy, że samo monitorowanie nie zabezpiecza przejścia choroby na teren naszego kraju. Pozwala jedynie szybciej stwierdzić jej pojawienie się. Po drugie: służby badają nie tylko zwierzęta ustrzelone przez myśliwych, ale także padłe.

Łowcy podkreślają zaś, że ich brak w lesie niesie ze sobą ryzyko niezauważenia w porę padłej, chorej sztuki, którą rozszarpia drapieżniki lub psy. Tym samym odpadki zarażonego zwierzęcia szybko znajdują się w zabudowaniach gospodarczych.

Uwagi kół łowieckich dotarły do wojewody i Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii. Jak się dowiedzieliśmy, trwają już prace nad zmianą rozporządzenia. ▲

promocja

Jeszcze
TYLKO DZIŚ
możesz opłacić
prenumeratę
pocztową
**Gazety
Współczesnej**

Dokonaj jej
w najbliższym
urzędzie pocztowym
lub u Twojego
listonosza

Twoja gazeta
w prenumeracie

bial

Opinie

W gminie Zabłudów, wbrew pierwotnym planom, śmieci od mieszkańców odbierane są raz zamiast dwa razy w miesiącu. Mimo to mieszkańcy muszą płacić taką samą stawkę. Oto opinie naszych internautów.

Nick: Krzysiek

www.wspolczesna.pl

Krupniki mają podobnie. Raz w miesiącu zabierane są ogólne i segregowane. Natomiast w Wasilkowie ogólne są odbierane dwa razy. Dlaczego?

Nick: gość

www.wspolczesna.pl

Gmina Zabłudów wie co robi, naszym kosztem nabija swe kieszenie, płacimy drogo, poziom usług mamy najgorszy, to wszystko jest dobrze pomyślane. Nie sądzę, aby ta firma, którą wybrano była droższa od MPO Białystok, która w innych gminach wywozi dwa razy w miesiącu za taką kwotę, jak my płacimy w Zabłudowie. Jeśli nic nie będziemy się odzywać, to nasza gmina dalej będzie robić nas w jojo, za nasze pieniądze.

Nick: gość

www.wspolczesna.pl

Troszkę żyję na tym świecie, na kogo byś nie zagłosował, to i tak osoba, która dorwie się do koryta zapomina o małych i tych na dole, obojętnie czy to PO, PiS, PSL, SLD.

Nick: Marek

www.wspolczesna.pl

Mieszkam w gminie Supraśl i z tego co się zorientowałem (posiadam wiarygodne informacje) w gminie Zabłudów i gminie Supraśl śmieci odbiera ta sama firma. O co tu chodzi? Nie rozumiem jak przy podobnych stawkach można wywozić raz lub dwa razy w miesiącu. Firma w Supraślu robi to dobrze i myślę, że dąłaby radę też to zrobić w Zabłudowie.

Nick: gość

www.wspolczesna.pl

Jest jeden zasadniczy problem, gmina Supraśl nie żeruje na swoich mieszkańcach, a gmina Zabłudów znalazła dobry sposób na nabijanie swych kieszeni kosztem naszym i tu jest pies pogrzebany. Taka jest obecna polityka.

(azda)

ODEZWIJ SIĘ, czyli listy Czytelników

Coś Ci przeszkadza lub chcesz to pochwalić – napisz do nas: redakcja@wspolczesna.pl lub Gazeta Współczesna, ul. św. Mikołaja 1, 15-419 Białystok

Pogoda >> na jutro po południu / w nocy

Białystok

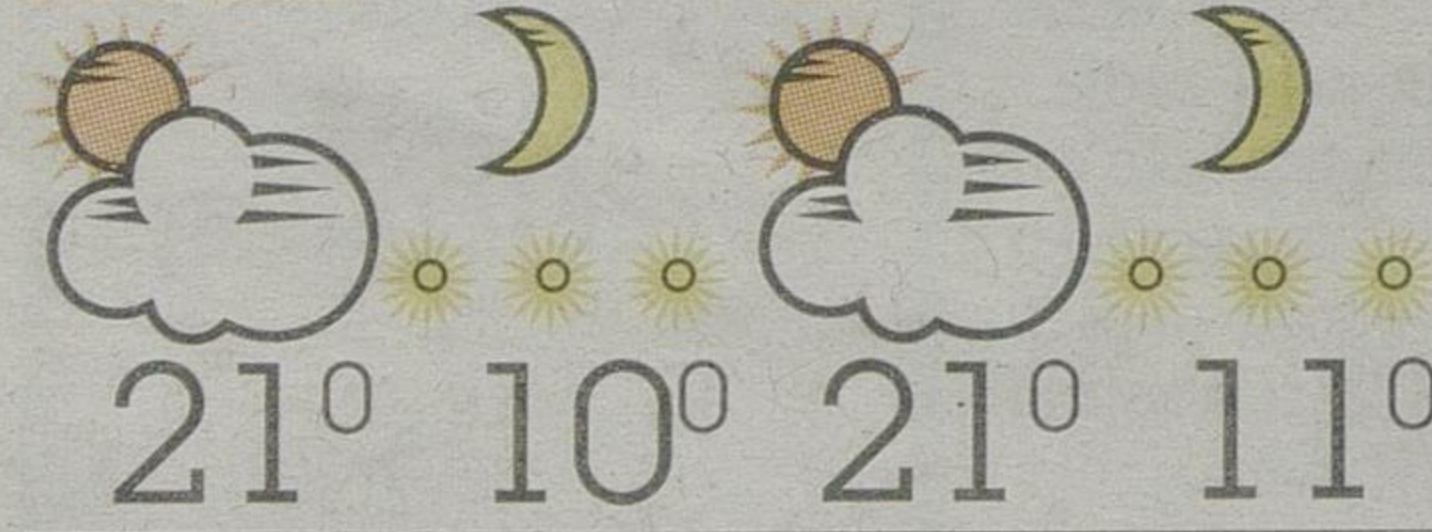
Ciśnienie
1004 hPa

Łomża

Ciśnienie
1007 hPa

Suwałki

Ciśnienie
1000 hPa

Ełk

Ciśnienie
1005 hPa

W dzień zachmurzenie umiarkowane i duże. Początkowo możliwe słabe zanikające opady deszczu. Wiatr słaby, okresami umiarkowany, północno-zachodni.

W Drohiczynie motocykliści uczcili 500-lecie województwa podlaskiego

SW patronat

Około 500 motocykli przejechało w parady zorganizowanej z okazji 500-lecia województwa podlaskiego. Z Siemiatycz do Drohicznia wyjechali w samo południe. Na czele motocyklowej parady jechali: wojewoda podlaski Maciej Żywno, burmistrz Siemiatycz Piotr Siniakowicz i burmistrz Drohicznia Wojciech Borzym. W parku miejskim w Drohiczynie – historycznej stolicy Podlasia – w sobotę odbyły się uroczyste obchody jubileuszu województwa. Podczas imprezy nie zabrakło atrakcji dla osób w każdym wieku. Były pokazy walk rycerskich oraz średniowiecznych rzeźmiosł, gry i konkursy historyczne. Zorganizowano koncerty gwiazd i pokaz fajerwerków. Obchody jubileuszu rozpoczęło już tydzień wcześniej spływem po rzece Bug z udziałem 500 kajaków. (azda)

Region >> Nowe zasady finansowania przedszkoli przyprawiają samorządy o ból głowy

Rządowa dotacja nie wystarczy na opiekę nad kilkulatkami

Od 1 września zmienia się dotychczasowe zasady płacenia za przedszkole. Tego dnia wchodzi w życie nowelizacja ustawy o systemie oświaty, m.in. obniżająca opłaty za dodatkowe godziny w przedszkolu. Każda dodatkowa godzina pobytu dziecka w przedszkolu publicznym ponad bezpłatne pięć godzin, kosztować będzie nie więcej niż 1 zł.

To doskonała wiadomość dla rodziców kilkulatek, bo będą płacić o wiele mniej za pobyt dziecka w przedszkolu. Z szacunków wynika, że opłata może spaść średnio o ok. 100 zł.

Ale o wiele gorsze nowe przepisy będą dla samorządów, które prowadzą takie placówki. Bo oznaczają dla nich finansowy problem.

Do tej pory przedszkola były całkowicie finansowane z budżetów gmin. Teraz na ten cel samorządy po raz pierwszy dostaną dotacje z budżetu

centralnego. Ale większość z nich już policzyła, że to nie wystarczy na pokrycie kosztów opieki i żywienia maluchów.

– Myślę, że poradzimy sobie z finansami, ale rzeczywiste koszty na pewno przekroczą rządową dotację – nie ma wątpliwości Joanna Kondzior, sekretarz podbiałostockiej gminy Wasilków.

Większość gmin dopiero robi pomiary do nowych kosztów działania przedszkoli. Trwają narady i szacowanie skutków dla budżetów.

Niektóre władze podlaskich gmin mają już wstępnie podliczone budżetowe dziury z tego powodu.

– Nawet nie ma mowy żebyśmy wyszli na swoje po otrzymaniu dotacji – nie kryje Zbigniew Karwowski, burmistrz Moniek. – Na pewno będzie problem z pieniędzmi. Jak wstępnie policzyliśmy, u nas do końca

roku trzeba będzie dolożyć do przedszkoli dodatkowo około 150 tysięcy złotych.

Im większe miasto, tym i skala problemu większa. Białystok do działania swoich placówek przedszkolnych musi znaleźć dodatkowo w miejskiej kasie aż 700 tysięcy złotych.

Tak naprawdę jednak, co dokładnie wyniknie z nowych przepisów, okaże się przynajmniej po miesiącu ich działania.

– Dokładnie, ile to wszystko będzie kosztowało, dowiemy się na koniec września – przypuszcza Jan Ratkiewicz, zastępca burmistrza Bielska Podlaskiego. – To wszystko zależy od tego, jak rodzice zareagują na nowe zasady. A głównie, ile dzieci pójdzie do przedszkola na te bezpłatne pięć godzin, a ile na dłuższy czas.

Gmina Bielsk Podlaski już teraz musi przeznaczać dość dużo na opie-

kę nad kilkulatkami. Cały budżet przedszkoli to 6 mln zł. Gmina musiała wyłożyć z tego 5 milionów złotych.

W samorządach trwa więc wielkie odliczanie do wejścia przedszkolnej reformy w życie.

– Czekamy z zainteresowaniem, co z tego wyniknie – mówi Krzysztof Szczepiott, zastępca burmistrza Sokółki. – Wszystko okaże się w praktyce. Gdy trzeba będzie wyłożyć na przedszkola dodatkowe pieniądze, to sięgnemy do rezerw.

Podobnie nastawione są władze wszystkich gmin.

– Dzisiaj problem z pieniędzmi jest wszędzie – wzdycha Zbigniew Karwowski. – My samorządowcy jesteśmy coraz to obarczani nowymi zadaniami. W tym przypadku rodzicom będzie trochę lepiej, a samorząd musi się nagłowić, skąd na to wziąć.

(ab)

Białystok >> Obywatel Czeczenii: ofiara czy także napastnik?

Śledczy zbadają drugi wątek wydarzeń na ulicy Tuwima

Prokuratura Rejonowa Białystok-Północ zdecydowała o wszczęciu dochodzenia ws. uszkodzenia ciała 31-letniego białostoczana przez obywatela Czeczenii. Z relacji pokrzywdzonego wynika, że cudzoziemiec próbował go zabić, zadając nożem cios w okolice lewej strony klatki piersiowej. 31-latek uchylił się, dlatego skończyło się na obrażeniach barku spowodowanych przez rękojeść narzędzia.

Zawiadomienie w sprawie usiłowania zabójstwa złożył pełnomocnik 31-latka. Śledczy zaklasyfikowali to zdarzenie w kategoriach uszkodzenia ciała, za które grożą maksymalnie 2 lata więzienia.

– W celu wyjaśnienia szczegółowych okoliczności sprawy uznali-

śmy, że konieczne jest wszczęcie postępowania przygotowawczego – tłumaczy prokurator Wojciech Zalesko. Materiały zebrane przez śledczych zostały już przekazane policji.

31-latek, który w niniejszej sprawie jest pokrzywdzonym, jest z kolei podejrzany o atak na tle rasistowskim na... Czeczena, który ranił go nożem. Według naszych ustaleń, obcokrajowiec rzucił się w pogoń za pijanym mężczyzną, z którym się pokłócił. W sklepie zaatakował nożem Piotra Ch.

Chodzi o wydarzenia z końca czerwca br. Przy ul. Tuwima grupa mężczyzn (w tym wspomniany 31-latek) miała powybić szczyby w mieszkaniu czeczeńskiej rodziny.

Odlamki szkła raniły dwumiesięczne dziecko. W tej sprawie toczy się już śledztwo w Prokuraturze Okręgowej w Białymstoku. Zarzuty zniszczenia mienia i pobicia obywatela Czeczenii, ze względu na jego przynależność rasową, śledczy postawili sześciu osobom. Jak poinformował nas Adam Kozub z białostockiej „okręgówki”, śledztwo jest w toku. Wiadomo, że wobec pięciu osób sąd zastosował tymczasowy areszt. Na wolności pozostaje tylko jeden podejrzany (Piotr Ch.), który usłyszał zarzuty, choć nie został rozpoznany przez Czeczena. W zależności od efektów dochodzenia, nie jest wykluczone, że i cudzoziemiec usłyszy zarzuty.

(lka)

Kraj >> PKP

Tańsze ekspresy

Ekspresem tak tanio jak zwykłym pociągiem? Czemu nie. Dzięki rozszerzeniu promocji „Tani bilet” pasażerowie korzystający z połączeń Regioekspres będą płacić za przejazd tyle samo, ile za przejazd w klasie 2. pociągami interRegio.

Pociągi te cieszą się sporą popularnością szczególnie wśród studentów, osób pracujących z dala od rodzinnych miejscowości, turystów oraz wszystkich ceniących czas i pieniądze. Teraz podróże pomiędzy największymi aglomeracjami kraju staną się tańsze.

Od sierpnia, w woj. podlaskim mniej zapłacimy również za podróż pociągami spółki Przewozy Regionalne na szlaku trasach: z Białegostoku do Czarnej Białostockiej, Sokółki, Kuźnicy Białostockiej, Bielska Podlaskiego, Moniek i Łap. Wszystko w ramach „Połączenie w dobrej cenie”. Cena biletu jednorazowego za przejazd na odcinku Białystok – Łapy została obniżona z 5 do 3 zł. Białystok – Bielsk Podlaski z 11,70 zł do 8,50 zł.

(lka)

Inwestycje >>

Wiadukt:
kolejne
zmiany

Uwaga kierowcy: od czwartku zmieni się organizacja ruchu na wiadukcie.

Chodzi o odcinek na ul. Dąbrowskiego do ul. Botanicznej.

– Samochody pojadą po nowo wybudowanej jezdni od strony ul. Poleskiej. Z kolei na jezdni od strony kościoła św. Rocha rozpoczyna się prace budowlane – mówi Bożena Zawadzka, zastępca dyrektora Zarządu Dróg i Inwestycji Miejskich.

Zostanie również zamknięta łącznica łącząca ul. Boh. Monte Cassino z ul. Dąbrowskiego. Pozostałe tory jazdy oraz relacje skrajne pozostają bez zmian.

– Dlatego prosimy kierowców, by zwracali uwagę na znaki w tym rejonie – podkreśla Bożena Zawadzka.

Prace jezdni, którą na razie jeżdżą kierowcy, mogą potrwać kilka tygodni. Ostatnie warstwy ścieralne na obu jezdniach będą nakładane nocami, tak by nie utrudniać ruchu.

– Chcemy, by we wrześniu, kiedy ruch w mieście będzie już o wiele większy, utrudnień na wlocie od strony wiaduktu Dąbrowskiego już nie było. Pewnie nie uda nam się zakończyć prac do końca sierpnia. Liczymy, że stanie się to około 10 września – dodaje Bożena Zawadzka.

Przypomina, że remont na ul. Dąbrowskiego związany jest z pracami na al. Piłsudskiego. Jej remont ma zakończyć się do końca roku.

(mg)

Zaproszenie

▲ **Białowieża.** Wystawę „Fotografia dzikiej przyrody” można jeszcze do 29 sierpnia oglądać w salach wystaw czasowych Muzeum Białowieżskiego Parku Narodowego. Ekspozycję tworzą zwycięskie prace z konkursu fotograficznego Wildlife Photographer of the Year 2012, organizowanego przez Muzeum Historii Naturalnej w Londynie oraz BBC Worldwide. Wystawę można oglądać przez cały tydzień w godzinach 9-16.30. Wstęp jest płatny. Bilety kosztują 8 zł (normalny) i 4 zł (ulgowy). Więcej informacji pod nr tel.: 85 682 97 11.

(uk)

Filmowe atrakcje pod chmurką. Najbliższy weekend warto spędzić z dobrym filmem.

Kino Letnie to propozycja Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki dla wszystkich mieszkańców, którzy na wakacje zostali w Białymstoku. W najbliższy weekend będzie można zobaczyć dwa wyjątkowe filmy. Tym razem będzie bardzo musicalowo. Pierwszy z prezentowanych obrazów to „Hair” w reż. Miloša Formana. Zobaczyć go będzie można w piątek. To adaptacja słynnego, broadwayowskiego musicalu. Będzie o przyjaźni, miłości i wolności. Z pięknymi piosenkami w tle. Dzień później czeka nas „Upiór w operze” (na zdjęciu kadr) w reż. Joela Schumachera. Wszyscy, którzy widzieli już białostocką, operową wersję musicalu, będą mogli porównać ją z filmem. Okazuje się, czy ekranowa wersja słynnego musicalu Andrew Lloyd Webbera i Richarda Stilgoe (opartego na powieści Gastona Leroux’a) jest równie porywająca. Wszystko to w amfiteatrze OIFP przy ul. Odeskiej 1. Początek projekcji o godz. 21.30. Bilety w cenie 12 zł kupić można w kasie OIFP-ECS oraz w amfiteatrze na godzinę przed seansem (wejście od ul. Kalinowskiego).

(uk)

Społeczeństwo >> Ruszył nabór wniosków do budżetu obywatelskiego

Na co można wydać 10 mln zł

Taką możliwość białostoczanie mają po raz pierwszy. To oni zdecydują, na jakie inwestycje pójdzie 10 mln zł.

Boiska, place zabaw, ścieżki rowerowe. Pomysły mieszkańców mogą dotyczyć poszczególnych osiedli bądź całego miasta. Można już je zgłaszać

do urzędu miejskiego. Tu rozpoczął się już nabór wniosków dotyczących projektów, które zostaną sfinansowane z budżetu obywatelskiego.

– Zapraszam białostoczanie do zgłaszania inwestycji, które są dla nich najbardziej istotne, są ich marzeniem. Pomysły mogą zgłaszać organizacje pozarządowe oraz osoby, które posiadają czynne prawo wyborcze – wyjaśnia Tadeusz Truskolaski, prezydent miasta.

– Parking w centrum, bo miejsc postojowych po prostu brakuje, do tego więcej ścieżek rowerowych. Na to wydałbym pieniądze z budżetu obywatelskiego – mówi Piotr Puczyński.

Ważne daty

Propozycje projektów można składać do 20 września. Od 23 września do 4 października projekty będą sprawdzane pod względem formalno-prawnym i merytorycznym. Od 7 do 25 października będzie trwało głosowanie nad propozycjami. Do 8 listopada powinniśmy już poznać wyniki. Pełen spis projektów na www.bialystok.pl.

Formularz wniosku o realizację projektu można pobrać ze strony internetowej www.bialystok.pl. Dostępny jest on też w kancelarii

ogólnej urzędu miejskiego przy ul. Słonimskiej 1 oraz w sekretariacie departamentu obsługi mieszkańców przy ul. Branickiego 3/5. Projekty należy zgłaszać na adres mailowy: budzet2014@um.bialystok.pl albo w wersji papierowej w magistracie przy ul. Słonimskiej lub Branickiego. Prezydent Truskolaski przypomina, że wartość jednej propozycji nie może przekroczyć 10 mln zł. Jej realizacja musi mieścić się w kompetencjach magistratu. To oznacza, że np. nie będzie możliwe wybudowanie chodnika na terenie spółdzielni.

W październiku rozpocznie się głosowanie na najlepsze projekty. Będą wybierać białostoczanie.

Wyniki głosowania poznamy do 8 listopada. – Propozycje, które dostaną najwięcej głosów i zmieszczą się w 10 mln zł zostaną automatycznie wpisane do przyszłorocznego budżetu miasta – przypomina prezydent.

Zapewnia, że nawet propozycje, które są niezgodne z dotychczasową polityką miasta, ale w czasie głosowania zdobędą uznanie białostoczanie, zostaną zrealizowane.

– Budżet obywatelski to bardzo dobry pomysł. Ludzie mogą przeznaczyć pieniądze na inwestycje, które dotyczą ich bezpośrednio – mówi prof. Robert Ciborowski, ekonomista z UwB.

(mg)

Już dziś warto zarezerwować sobie czas w weekend

XVIII Katedralne Koncerty Organowe to niezaprzeczalnym faktem nie tylko dla miłośników muzyki poważnej. Już w piątek o godz. 19.15 czeka nas koncert wyjątkowy, bo finałowy. W bazylice katedralnej wystąpią białostoczanie: Józef Kotowicz (organy) i Ensemble QuattroVoce (na zdj.), w składzie: Małgorzata Trojanowska (sopran), Bożena Bojaryn-Przybyła (alt), Paweł Pecuszek (tenor) oraz Przemysław Kummer (bas). Bilety na koncerty można kupić przed wejściem. Na koncerty, jak co roku, zaprasza Białostocki Ośrodek Kultury.

(uk)

Społeczeństwo >> Warto nakręcić film i zgłosić się już dziś
Wyślij historię na ŻUBROFFKĘ

Trwa nabór filmów na VIII Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych – ŻUBROFFKĘ.

– Codziennie przychodzi garść filmów – mówi Krzysztof Sienkiewicz z Białostockiego Ośrodka Kultury. – Sporo z Polski, ale też z Izraela, z Niemiec, USA i Kanady. Czekamy do 24 października. I już nie możemy się doczekać festiwalu. Obecnie, mimo sezonu urlopowego, trwają prace nad programem muzycznym, który będzie towarzyszył filmowym emocjom. Myślę, że pierwszych wykonawców ogłosimy już wkrótce.

W ramach festiwalu organizatorzy przewidują kilka bloków

konkursowych. Jeśli chodzi o formułę międzynarodową, filmy można zgłaszać w kategoriach: Okno na Wschód (konkurs na najlepszy film niezależny skierowany do filmowców z krajów byłego bloku państw socjalistycznych); Cały Ten Świat (skierowany do twórców z całego świata – z wyłączeniem uczestników konkursów krajowych i Okna na Wschód).

Będzie też formuła krajowa. I tutaj znajdziemy konkurs Amatorów (skierowany do twórców amatorów, którzy tworzą autorskie filmy, mimo iż nie ukończyli żadnej szkoły filmowej i artystycznej), Studenci (najlepszy film studencki zrealizowany

w polskich szkołach filmowych i artystycznych) oraz Niezależni (skierowany do twórców niezależnych, absolwentów szkół filmowych i artystycznych tworzących autorskie kino).

Warto wysłać swoje prace, ponieważ jest o co walczyć. Czeka m.in. grand prix festiwalu (2 tysiące Euro) oraz Nagroda Dzikiego Żubra przyznawana przez publiczność. Dodatkowo specjalnymi wyróżnieniami uhonorowane zostaną: najlepsza animacja, dokument, fabuła, a także autor najlepszych zdjęć. Festiwal odbędzie się od 4 do 8 grudnia w kinie Forum, Famie oraz w zaprzyjaźnionych miejscach na terenie miasta i regionu.

(uk)

Region >> 40 dni w podróży: od Smolnik po Kamionkę Starą w poszukiwaniu różnorodności

Konnym wozem po opowieści

Zbierają opowieści mieszkańców o życiu. Zarówno dawnym, jak i współczesnym.

Mamy już mnóstwo historii, nie tylko o tym, jak dawniej wyglądało życie w tych miejscowości. Wymiana opowieści o tym, co dzisiaj i co kiedyś to nasza główna idea – mówi Weronika Brączek, realizatorka projektu, animatorka. – W ten sposób mieszkańcy pokazują swoje podejście do życia i swoją tożsamość.

Wakacje to dla niektórych osób bardzo intensywny okres. Od początku lipca grupa animatorzy i artyści ze Studia O oraz kolektywu fotograficznego Gęsia Skórka podlaskie bezdroża przemierzają konnym wozem. Organizują pokazy filmów, międzykulturowe warsztaty, widowiska narracyjne, a także koncerty zespołów czerpiących inspirację z muzyki folkowej i muzyki mniejszości etnicznych. Byli już w Smolnikach i Rutce Tartak na Suwalszczyźnie. W sierpniu krążą po ziemi sokólskiej. Dziś z Igrył dotrą do Kamionki Starej. Spędzą tu kilka najbliższych dni.

– Spotykamy się z dużą otwartością. Zapraszając mieszkańców na nasze działania odwiedzamy ich w domach. Są niezwykle życzliwi i serdeczni. Mamy mnóstwo inspirujących spotkań, każda wieś jest inna – mówi Weronika Brączek. – Opowieść to legenda, baśń, historia życia,

Wóz konny bezpośrednio nawiązuje nie tylko do kultury romskiej, ale także do powszechnie używanego środka transportu. Po podlaskich wsiach jeżdżą nim osoby, które realizują projekt „Wędrujące opowieści”.

a także film czy zwykła historia. Taki komentarz do codzienności. Na to właśnie liczą goście wędrujący konnym wozem. Podczas rozmów, przypominania i odtwarzania opowieści, mieszkańcy i realizatorzy projektu wspólnie ożywiać będą swoją pamięć, wiedzę i doświadczenia na temat lokalnej kultury ludowej i jej zło-

zonych korzeni. Nadają im formę narracji-widowiska możliwą do utrwalenia i odtwarzania.

– Interesują nas tematy wielokulturowości i tożsamości lokalnej, których szukamy w legendach, opowieściach i muzyce – mówi Agata Hummel, realizatorka projektu. – Inspiracją w naszych działaniach animacyjnych

jest kultura romska. Z nostalgią dostrzegamy w niej zanikający już model życia, symbol wolności, wolności przemieszczania się, niezależności i zarazem wierności w kulturowaniu własnej tradycji.

Projekt „Wędrujące opowieści” to nie tylko spotkania z mieszkańcami. To także warsztaty kulturalne. Mieszkańcy Kamionki

Starej będą mieli okazję obejrzeć klimatyczny spektakl inspirowany folkowymi historiami. Podczas podróży zostaną zaprezentowane filmy inspirowane tematyką romską, wśród nich m.in. „Gadjo Dilo”, „Wolność” Tonego Gatlifa, „Cygan” Martina Šulka, a także polskie produkcje „Diabły, diabły” Doroty Kędzierzawskiej czy

Program działań

Na mieszkańców Kamionki Starej w najbliższych dniach czeka kilka atrakcji:

- ▲ 20-21 sierpnia: grupa artystyczna Studnia O poprowadzi warsztaty,
- ▲ 22-24 sierpnia: seanse filmowe,
- ▲ 25 sierpnia: spotkania, działania z mieszkańcami,
- ▲ 26-27 sierpnia: warsztaty,
- ▲ 28 sierpnia: warsztat prowadzone przez Teatr Małe Mi,
- ▲ 29 sierpnia: warsztaty teatralne i przedstawienie Teatru Małe Mi „Fintkiuski – Folkowe Okruszki” dla publiczności w wieku od lat 3 do 103,
- ▲ 30 sierpnia: wyjazd animatorów.

dokument „Czarna Córka” Anny Skorupy.

– Podczas filmowych spotkań chcemy podzielić się z mieszkańcami różnymi spojrzeniami na temat kultury romskiej oraz porozmawiać o podobieństwach i różnicach funkcjonowania różnych społeczności w kontekście kultury polskiej i innych kultur narodowych – mówi Weronika Brączek.

Organizatorem projektu jest Polski Instytut Antropologiczny, a finansowo wsparł go podlaski urząd marszałkowski oraz Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

– Chętnie powtórzymy ten projekt w przyszłym roku. Nie wykluczone, że wybierzemy się na południe województwa. Ale z przyjemnością wrócimy może z innym projektem także do tych miejscowości, które już znamy, a mieszkańcy nam zaufali – mówi Weronika Brączek. (ak)

Teremiski >> Wiersze Juliana Tuwima, śpiew Doroty Miśkiewicz, muzyka Lutosławskiego, wykonanie kwartetu Kwadrofonik

Niezwykły koncert w wiejskim obejściu z drewnianą stodołą

Stodoła w Teremiskach wyrobiła już sobie tak dobrą opinię, że udaje się tu zaprosić artystów takich, jak np. Dorota Miśkiewicz

Dorota Miśkiewicz przed mikrofonem, czworo muzyków za swoimi instrumentami, setka gości na widowni i kolejne kilkadziesiąt osób na karimatach oraz ławeczkach przed wejściem na „salę koncertową” – a wszystko to w wiejskim obejściu z drewnianą stodołą. Tak wyglądał piątkowy koncert zorganizowany w Teremiskach leżących w pobliżu Białowieży.

– Program Teatru w Stodole niedługo będzie obchodził dziesięciolecie, nie jest więc to miejsce obce dla świata artystycznego – opowiada organizatorka koncertu Katarzyna Winiarska z Uniwersytetu Powszechnego im. Lipskiego w Teremiskach.

Stodoła wyrobiła sobie już tak dobrą opinię, że gospodarzom udaje się tu zaprosić artystów o znanych nazwiskach. Tym razem uniwersytet wziął udział w obchodach Roku Witolda Lutosławskiego. Muzykę wybit-

nego polskiego kompozytora włączył do swojego repertuaru kwartet Kwadrofonik, a do jej wykonania zaprosił wokalistkę Dorotę Miśkiewicz, która wyśpiewała w Teremiskach wiersze autorstwa poety Juliana Tuwima.

Dzieci były zachwycone. To właśnie do nich w głównej mierze skierowane są obecne działania uniwersytetu. Współpracuje on na co dzień z przedszkolem i szkołą w Białowieży. – Chcemy dotrzeć do wszystkich dzieci, a nie tylko tych, które na zajęcia dodatkowe posłają rodzice – mówi Katarzyna Winiarska. – Do tego młodym mieszkańcom gminy oferujemy także zajęcia rozszerzające na warsztatach w Teremiskach.

Przedstawiciele uniwersytetu prowadzą cotygodniowe czytanie, a raz w miesiącu organizują koncerty muzyków z filharmonii. Przedszkolaki odwiedzają też festiwal „Ale Kino” z najlepszymi filmami animowanymi.

Uniwersytet Powszechny w Teremiskach powstał w październiku 2002 r. w budynku dawnej szkoły, którą przejęła fundacja Jacka Kuronia. Na początku był nieformalną szkołą o eksperymentalnym programie edukacyjno-społecznym. Miała wyrównywać dystans-kulturowy i cywilizacyjny między młodzieżą miast i wsi.

– Na dłuższą metę okazało się, że projekt taki jest nie do udźwignięcia przy finansowaniu grantowym – przyznaje współzałożyciel Paweł Winiarski.

W miniony weekend gościem Uniwersytetu i koncertu Doroty Miśkiewicz była ekipa filmowa francusko-niemieckiej telewizji Arte, która przygotowuje cykl programów pod wspólnym tytułem „Odkrywamy Polskę”. Uniwersytet Powszechny w Teremiskach będzie bohaterem jednego z odcinków. (jan)

Religia >> Wierni z całego kraju uczestniczyli w święcie Przemienienia Pańskiego

Modlili się na Górze

Co roku coś mnie ciągnie w to miejsce – mówi Stanisław Widomski. – Jestem katolikiem i mieszkam pod Częstochową, ale co roku tu jestem.

Urzekła mnie ta góra krzyży – dodaje. – W tym roku sam zrobiłem drewniany krzyż, który przywiozłem i wko-
pałem obok innych. Żałuję, że dopiero teraz wpadłem na ten pomysł.

W zakończonych wczoraj obchodach prawosławnego święta Przemienienia Pańskiego na Św. Górze Grabarce wzięły udział tysiące wiernych.

Na miejsce to przybyło także mnóstwo pieszych pielgrzymek m.in. z Białegostoku, Bielska Podlaskiego, Hajnówki, Sokółki, Siemiatycz, Warszawy.

Pierwsi pielgrzymi na Grabarkę dotarli już w sobotę, aby

Zgodnie z tradycją, wierni, którzy przybywają na Grabarkę, schodzą do strumyka płynącego u podnóża Góry, aby tam obmyć się ze wszelkich boleści

wziąć udział w obchodach święta Iwierskiej Ikony Matki Bożej.

Każda z pielgrzymek na Świętą Górę Grabarkę przyniosła duży drewniany krzyż, który został wkopany wśród tysiąca innych,

zniesionych tu przez lata przez pielgrzymów.

Niektórzy wierni zgodnie z tradycją po wejściu na Górę, na kolanach obchodzili dookoła cerkiew. Później schodzili do stru-

myka płynącego u podnóża Grabarki. Tam chusteczkami obmywali obolałe części ciała. Według wierzeń, wraz z chusteczkami pozostawiali nad brzegiem strumyka swe boleści.

(azda)

Przed rozpoczęciem modlitwy prawosławni zapalają świece. Niektórzy całą noc modlili się przy ich blasku.

promocja

PROXY IMPERIUM BRACIA LEWKOWSCY
SZAFIS ZORKA ORLANDO XFORT

WEEKEND

NEVER GIGANT
KAPRYS **EXTAZY**
V.I.P. VIZZA
NEX DANCE

godz. 00.00
DJ'S NIGHT
AFTER PARTY
matthew VEROSI
timo

SaLLS
Mistrz Polski
DJ-ów 2012

godz. 19.00 Stadion MOSiR

szczegóły: www.wspolczesna.pl/disco
lub tel. 85 748 96 00

Organizatorzy:

Patroni:

Gdynia >> Kto ich wpuszczał na plażę? Fani Ruchu Chorzów rozrabiali już od rana.

Pseudokibice pobili żeglarczy

Będzie kontrola w Komendzie Wojewódzkiej

Policji w Gdańsku

w związku bójką kibiców

Ruchu Chorzów

i obywateli Meksyku

na gdyńskiej plaży.

Szef MSW Bartłomiej Sienkiewicz ocenił, że zarówno czas reakcji, jak również interwencja policji w związku bójką była prawidłowa i adekwatna. Zaznaczył jednak, że „należy wyjaśnić, jak to się stało, że kibice znaleźli się na tyle godzin na plaży wśród normalnych ludzi”.

– To jest 450 kiboli wśród 2 tys. ludzi. Możliwość nadzorowania tego i reagowania była ograniczona – powiedział Sienkiewicz.

– To jest kolejny incydent poświadczający to, że należy separować to środowisko (pseudokibiców – PAP) od normalnych obywateli polskich, że albo się oni zsocjalizują, albo będziemy musieli sięgnąć po nieco poważniejsze środki państwowe i być może trzeba będzie przemysleć zmiany w prawie i pewnego rodzaju nowe metody radzenia sobie z tego rodzaju zjawiskami – powiedział Sienkiewicz.

Nie wykluczył zmian w prawie, które mają doprowadzić do skutecznego wyeliminowania problemu „bandyterki, która – wyparta z dużych imprez masowych – rozwija się gdzie indziej”.

Dodał, że chodzi o to, by wdrożyć w komendach wojewódzkich odpowiedni sposób działania w przypadku, gdy dochodzi do mieszania się „normalnych ludzi

Zapis bójki z monitoringu miejskiego w Gdyni

z ludźmi, którzy nie powinni przebywać w przestrzeni publicznej”.

Minister zaznaczył, że nie ma pełnej wiedzy, kto zaczął bójkę na plaży. Dodał, że czeka na raport w tej sprawie.

– Sam początek bójki i okoliczności są, prawdę mówiąc, bez znaczenia, wobec faktu, że od rana dochodziło do incydentów na plaży z udziałem kibiców Ruchu Chorzów – zaznaczył minister.

Świadkowie występujący dotychczas w mediach mówili, że kibice Ruchu Chorzów, jeszcze przed bójką na plaży, zachowywali się agresywnie na ulicach miasta i nie spotkało się to z odpowiednią reakcją służb porządkowych.

Pomorska policja podała w poniedziałkowym komunikacie przebieg niedzielnych zająć. Już rano dyżurny KMP w Gdyni odebrał zgłoszenie o „nieporozumieniu dotyczącym użytkowania pięciu leżaków” przez kibiców. Skierowani na miejsce funkcjonariusze wyjaśnili sprawę, a kibice zwrócili leżaki w miejsce ich składowania. Następną interwencję miała miejsce przed południem i dotyczyła wystrzałów petard hukowych na plaży.

– Na miejsce skierowani zostali policjanci operacyjni, którzy z uwagi na dużą ilość osób przebywających w tym rejonie (około 2 tys. osób) nie byli w stanie zlokalizować źródła pochodzenia wystrzału. Podobna interwencja powtórzyła się około godz. 14” – czytamy w komunikacie.

Godzinę później dyżurny gdyńskiej policji od obsługi monitoringu miejskiego otrzymał informację o zakłóceniu porządku na plaży.

– Kamery monitoringu zarejestrowały bójkę dwóch grup mężczyzn, obie strony czynnie brały udział w bójce. Na miejsce natychmiast zostało skierowanych 150 policjantów. Były tam również karetki pogotowia ratunkowego, które udzielały pomocy medycznej pięciu osobom, w tym dwóm

obywatelom Meksyku i trzem obywatelom Polski – poinformowała pomorska policja.

– Dwie osoby zostały przewiezione do szpitala z ranami ciętymi. Policjanci zabezpieczyli monitoring, który obecnie jest przeglądany i ustalane są dane personalne pozostałych osób biorących udział w tej bójce – głosi komunikat biura prasowego pomorskiej policji.

Wyjaśniono, że kilkanaście osób zostało przewiezionych do Komendy Miejskiej Policji w Gdyni, zarówno tych, które brały udział w bójce, jak i świadków.

– Na podstawie ich relacji i na podstawie zapisu z monitoringu zostały zatrzymane dwie osoby – młodzi mężczyźni z południa Polski. Natomiast Konsul Honorowy Meksyku poręczył za doprowadzonych obywateli swojego kraju i zapewnił ich pełen udział w czynnościach procesowych realizowanych przez policję – napisano.

Wczoraj prezydent Gdyni Wojciech Szczurek spotkał się z kapitanem meksykańskiego żaglowca „Cuauhtemoc”. W niedzielę wydał oświadczenie w tej sprawie.

– W związku z brutalną napaścią kilkusetosobowej grupy pseudokibiców drużyny Ruchu Chorzów na gości naszego miasta – członków załogi szkolnego żaglowca Akademii Marynarki Wojennej Meksyku Cuauhtemoc podczas ich wypoczynku na plaży w Gdyni, wyrażam najwyższe oburzenie, sprzeciw i oczekiwanie surowego ukarania wszystkich sprawców. Tego rodzaju bandyckie zachowania budzą odrazę i zasługują na powszechne potępienie – napisał.

Wojciech Szczurek niezwykle krytycznie ocenił pomysł wprowadzania kibiców Ruchu Chorzów na plażę w centrum miasta. Chce wyjaśnić od policji, jak dbała tego dnia o bezpieczeństwo w mieście. Jeśli okaże się, iż podczas niedzielnych zdarzeń popełniono błędy, będzie oczekiwał wyciągnięcia personalnych konsekwencji. (PAP)

Pożegnanie >>

Panteon czeka na Mrożka

Prochy Sławomira Mrożka zostaną złożone w Panteonie Narodowym w podziemiach kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie. Pogrzeb pisarza, który odbędzie się we wrześniu, będzie miał charakter religijny.

Wydawnictwo Literackie, Fundacja Panteon Narodowy oraz Urząd Miasta Krakowa poinformowały w poniedziałek we wspólnym komunikacie, że taka propozycja miejsca pochówku uzyskała zgodę rodziny zmarłego.

„Zgodnie z życzeniem pani Susaney Mrożek pogrzeb będzie miał charakter religijny. Uroczystość poprzedzi msza św. żałobna w kościele św. Piotra i Pawła” – zaznaczono w komunikacie.

Organizacją pogrzebu zajmą się odpowiednie służby miasta Krakowa. Dokładna data uroczystości zostanie podana w późniejszym terminie.

Sławomir Mrożek zmarł w Nici w czwartek nad ranem w wieku 83 lat. Pisarz (ur. 29 czerwca 1930 roku w Borzęcinie) przez wiele lat był związany z Krakowem. Ukończył krakowskie gimnazjum im. Nowodworskiego, potem studiował architekturę, filozofię orientálną i sztukę. Od 1950 roku współpracował z „Dziennikiem Polskim”, Krakowskim Teatrem Satyryków, studenckim teatrem satyrycznym „Bim-Bom” z Gdańska, kabaretem „Szpak” i „Piwnicą pod Baranami”.

W 1963 r. Mrożek wyemigrował z Polski, mieszkał we Włoszech, we Francji i w Meksyku. Ponownie do Krakowa wrócił w 1996 roku z żoną Susaną. W czerwcu 2008 roku pisarz po raz drugi zdecydował się na emigrację ze względu na stan zdrowia. Osiadł na stałe w Nici.

W 1990 roku Sławomir Mrożek otrzymał Honorowe Obywatelstwo Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. W marcu 2012 roku odebrał na Wawelu Order Ecce Homo, przyznany mu przez kapitułę orderu za „mistrzostwo słowa”. (PAP)

Zdrowie >> Będą refundować nowe leki

Lista odpowiedzi na potrzeby?

23 nowe produkty, w tym leki dla chorych na nowotwory – znalazły się w projekcie listy leków refundowanych, która zacznie obowiązywać 1 września. Pacjenci zapłacą mniej za 324 produkty, a w przypadku 298 dopłaty wzrosną.

Wśród 23 nowych produktów (nowe kody EAN) znalazł się lek zawierający kwas zolendronowy, stosowany w prewencji powikłań kostnych u pacjentów z zaawansowanym hormonoopornym rakiem gruczołu krokowego z przerzutami do kości.

Ministerstwo Zdrowia podkreśla, że zmiana ta ma na celu objęcie refundacją substancji czynnej, która dotychczas była finansowana na podstawie składanych przez świadczeniodawców wniosków w ramach programu chemioterapii niestandardowej. Ma to przełożyć się na zwiększenie dostępności do leczenia.

Dla leku insulinum glargine rozszerzone zostaną wskazania objęte refundacją. Chodzi o cukrzycę typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH oraz cukrzycę typu 1 u dzieci w wieku od 2 do 6

lat, jak również o cukrzycę o znacznej etiologii. Według MZ zmiana ta jest długo wyczekiwana odpowiedzią na apele pacjentów z cukrzycą oraz środowisk eksperckich diabetologicznych.

Jako skutek wpłynięcia wniosków o skrócenie terminu obowiązywania decyzji refundacyjnej na nowej liście nie znajdzie się 12

Obniżki, podwyżki

Dla 47 produktów zostały wynegocjowane obniżki urzędowych cen zbytu (od 35,56 zł do 10 gr), dla 5 produktów zostały wprowadzone podwyżki (od 4,30 zł do 11,23 zł). W przypadku 324 produktów nastąpi spadek dopłaty pacjenta (od 37,01 zł do 1 gr), pacjenci zapłacą więcej za 298 produktów (od 1 gr do 37,69 zł). Dla 399 produktów nastąpi spadek ceny detalicznej brutto (od 39,57 zł do 1 gr), dla 217 produktów nastąpi wzrost ceny detalicznej brutto (od 1 gr do 11,91 zł).

produktów, które do tej pory były finansowane. Każdy z usuniętych leków posiada refundowane odpowiedniki.

Refundowane będą także leki zawierające gemcytabinę we wskazaniu: nowotwory u pacjentów z nawrotem choroby po standardowej chemioterapii. Gemcytabina jest stosowana w różnych połączeniach terapeutycznych w leczeniu nawrotowych i opornych chłoniaków zarówno ziarniczych, jak i nieziarniczych.

Zwiększy się także dostępność do leczenia chorób już finansowanych w ramach programów lekowych i chemioterapii: zmiana ulegnie opis programu lekowego „Leczenie stwardnienia rozsianego po niepowodzeniu terapii lekami pierwszego rzutu lub szybko rozwijającej się ciężkiej postaci stwardnienia rozsianego (ICD-10 G 35)”. Refundacja objęte zostaną także kolejne leki zawierające substancje czynne idarubicynę oraz temozolamid.

Szczegóły dotyczące nowej listy leków można znaleźć na stronie www.mz.gov.pl.

IPN >> Ekshumacje ogłoszą nazwiska

IPN w czwartek ogłosi kolejne nazwiska ofiar komunistycznej bezpieki, które zidentyfikowano po ekshumacjach na warszawskich Powązkach. Wśród nich mogą być gen. August Emil Fieldorf „Nil”, mjr Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” oraz rtm. Witold Pilecki „Witold”.

Do tej pory na tzw. Łączce Cmentarza Wojskowego na Powązkach wydobyto szczątki ok. 200 osób. Niezależnie od ekshumacji realizowane są badania genetyczne odnalezionych szczątków. Dotychczas ekspertom udało się ustalić tożsamość siedmiu ofiar, w tym ppłk. Stanisława Kasznicy, ostatniego dowódcy Narodowych Sił Zbrojnych.

IPN nie wyklucza, że wydobyte szczątki mogą należeć m.in. do gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” – szefa Kedywu Komendy Głównej Armii Krajowej, czy mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” – dowódcy 5. Brygady Wileńskiej.

Większość z odnalezionych przez archeologów ofiar nosiła ślady egzekucji tzw. metodą katyńską – strzałem w potylicę z bliskiej odległości. (PAP)

Śląsk >> Po domowej awanturze

12-letni chłopiec sam wezwał policję

Z podejrzeniem złamania żeber i uszkodzenia organów wewnętrznych trafił do gliwickiego szpitala 12-latek, pobity w trakcie domowej awantury. Chłopcu można było pomóc, bo sam powiadomił policję o przemocy, której padł ofiarą.

O niedzielnej incydencie poinformowali w poniedziałek przedstawiciele pogotowia ratunkowego. Wezwani na miejsce ratownicy stwierdzili u 12-letniego chłopca ślady kopnięć na brzuchu i plecach. Dziecko skarżyło się na silny ból; trafiło do Gliwickiego Centrum Medycznego.

Przedstawiciele Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego (WPR) zapewniają, że są wyjątkowo wyczuleni na wszelkie przejawy przemocy wobec dzieci. – Wewnętrzne procedury Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Katowicach precyzyjnie określają zasady postępowania w takich przypadkach. Każde podejrzenie pobicia dziecka jest natychmiast zgłaszane policji – podkreślił dyrektor

katowickiego WPR Artur Borowicz.

Pełniący obowiązki rzecznika gliwickiej policji mł. asp. Janusz Szydło poinformował, że to chłopiec telefonicznie powiadomił policjantów o domowej awanturze i odczuwanym bólu.

31-letni konkubent matki chłopca, który miał dopuścić się przemocy, był pijany – w jego organizmie stwierdzono ponad 3 promile alkoholu. W poniedziałek został przesłuchany i zwolniony do domu. Jak dotąd nie postawiono mu żadnych zarzutów, bo nie było formalnego doniesienia o pobiciu.

– Policjanci założyli tzw. niebieską kartę, jak robi się to zawsze w przypadkach stwierdzenia przemocy w rodzinie – powiedział mł. asp. Szydło.

Taka karta służy m.in. dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych. (PAP)

Bruksela >> Unia zastanawia się nad sankcjami, ale...

Nic kosztem obywateli

Unia Europejska zamierza zrewidować swoje relacje z Egiptem.

Szefowie dyplomacji państw UE spotkają się w środę w Brukseli, by omówić napiętą sytuację w Egipcie i uzgodnić wspólne działania – poinformował wczoraj specjalny przedstawiciel UE ds. południowego regionu Morza Śródziemnego Bernardino Leon.

Wydarzenia w Egipcie, gdzie w trakcie zamieszek między policją a zwolennikami obalonego prezydenta Mohammeda Mursiego zginęło już ponad 800 osób, były wczoraj tematem pilnej narady ambasadorów państw członkowskich w Brukseli.

Szefowa unijnej dyplomacji Catherine Ashton przygotowuje przed jutrzejszym spotkaniem ministrów propozycje działań UE wobec Egiptu. Leon, dopytany, czy Unia może wstrzymać po-

Egipcjanie uciekają z kraju ogarniętego zamieszkami. U wybrzeży Włoch zatrzymano łódź z 99 uchodźcami.

moc finansową dla tego kraju, odparł jedynie, że „żadna opcja nie jest wykluczona”. Podkreślił, że na obecnym etapie nie rozmawia się o wprowadzeniu unijnych sankcji wobec Egiptu albo przedstawicieli władz tego kraju.

– UE jest przekonana, że polityczne rozwiązanie konfliktu jest możliwe – podkreślił Leon. –

Chcemy odgrywać konstruktywną rolę. Nie będzie to łatwe, bo sytuacja jest bardzo złożona.

Według Leona rząd Egiptu ponosi dużą część odpowiedzialności za wydarzenia w tym kraju, ale „nie jest jedynym odpowiedzialnym”. – Przemoc jest po obu stronach i należy ją powstrzymać – podkreślił.

Zastępca stałego przedstawiciela Polski przy UE Paweł Herczyński powiedział, że Polska, tak jak większość krajów UE, ostrożnie podchodzi do propozycji wstrzymania pomocy finansowej dla Egiptu.

– Cokolwiek Unia zdecyduje w stosunku do Egiptu, na pewno nie powinno się to odbyć kosztem egipskiego społeczeństwa obywatelskiego – powiedział.

Według Herczyńskiego kraje UE zamierzają koordynować swoje działania konsularne w Egipcie, jeśli ewentualna eskalacja zamieszek w Egipcie zagroziłaby przebywającym w tym kraju tysiącom turystów z Unii. Podczas poniedziałkowej dyskusji przedstawiciel Polski zwrócił też uwagę na nasilenie ataków na chrześcijan w Egipcie. – Nie możemy zaakceptować przemocy na tle religijnym, wymierzonej w chrześcijan – powiedział Herczyński.

W miniony weekend UE zapowiedziała, że zrewiduje w najbliższym czasie swoje relacje z Egiptem, jeśli przemoc nie ustanie.

(PAP)

Niemcy >> 24-latek chory psychicznie

Wziął zakładników w ratuszu

Policja uwolniła w poniedziałek dwoje zakładników przetrzymywanych przez uzbrojonego mężczyznę przez 9 godzin w ratuszu w bawarskim mieście Ingolstadt. Trzeci zakładnik został zwolniony wcześniej. Sprawca został podczas akcji ranny, ale żyje – podała policja.

Zakładnicy nie odnieśli obrażeń. Podczas akcji słychać było wybuchy. Na miejscu było ponad 200 policjantów oraz jednostka antyterrorystyczna.

24-letni mężczyzna wtargnął przed godz. 9 do budynku ratusza i zabarykadował się wraz z troj-

giem zakładników w jednym z biur urzędu. Mężczyzna miał zakaz wstępu do budynku ratusza ze względu na stalking wobec pracownicy urzędu miasta i groźby kierowane pod adresem innych pracowników ratusza.

Kobieta, którą nękał, była jednym z zakładników. W grupie zakładników znalazł się też zastępca burmistrza, którego napastnik zwolnił już po południu.

Porywacz leczony był psychiatrycznie. Na miejscu obecny był jego lekarz. Wcześniej przekazano mu lekarstwa. Porywacz był uzbrojony w pistolet. (PAP)

Gibraltar >> Eskalacja konfliktu

Zaczęło się od kłótni o rafę

Gdyby Hiszpania wprowadziła opłatę na granicy z Gibraltarem, byłaby ona niezgodna z prawem UE – oświadczył w poniedziałek rzecznik KE Olivier Bailly. Media donoszą, że Madryt nosi się z takim zamiarem, co byłoby odwetem w konflikcie wokół sztucznej rafy.

Napięcie wokół Gibraltaru, terytorium Wielkiej Brytanii nad Morzem Śródziemnym, wzrosło pod koniec ubiegłego miesiąca, gdy z gibraltarskich statków zrzucono do morza gązły w celu utworzenia sztucznej rafy jako siedliska dla ryb. Hiszpania twierdzi, że rafa utrudni połowy

jej rybakom. W ramach retorsji wprowadziła drobniagowe kontrole na granicy z Gibraltarem, co zaowocowało długimi kolejkami osób udających się tam do pracy oraz turystów.

Ponadto – jak podaje Reuters – Hiszpania zagroziła wprowadzeniem opłat granicznych dla turystów w wysokości 50 euro.

Bailly zaznaczył, że nie są to jeszcze „oficjalnie podjęte kroki” przez hiszpański rząd. Przyznał jednak, że taka opłata nie byłaby zgodna z prawem UE, skoro zarówno Gibraltar jak i Hiszpania stanowią unijne terytorium. (PAP)

Pomocna Pożyczka

WSPARCIE FINANSOWE DLA CIEBIE I TWOJEJ FIRMY

Własna firma może być źródłem niewątpliwej satysfakcji. Wielu przedsiębiorców realizuje swoje śmiałe pomysły i osiąga sukces. Są również tacy, którym do rozwinięcia skrzydeł brakuje kapitału. I tu pojawia się pytanie, skąd go pozyskać? Na początkujących biznesmenów czekają liczne obostrzenia ze strony instytucji finansowych. Także firmy, które działają na rynku od wielu lat, a chwilowo borykają się z kryzysem, nie mogą liczyć na łatwą gotówkę. Rozwiązaniem w takiej sytuacji jest **POMOCNA POŻYCZKA**. Wychodzi ona naprzeciw potrzebom swoich Klientów. Dostrzega nie tylko zagrożenia, ale przede wszystkim szanse. Wie, że nawet z pozornie trudnej sytuacji jest wyjście, wystarczy podać pomocną dłoń. Docenia pomysłowość, dobrą organizację i zapał rodzimych przedsiębiorców. Wspiera samozatrudnienie oraz rodzinne firmy. Udziela pożyczek gotówkowych dla firm do 500 tys. zł. Nie dyskwalifikuje nikogo ze względu na niekorzystny PIT, czy wpis w BIK. Nie narzuca celu, na który trzeba przeznaczyć pieniądze. Można, zatem sfinansować dowolne potrzeby związane z funkcjonowaniem, czy rozwojem firmy. Oferta Pomocnej Pożyczki jest bardzo elastyczna. Można negocjować długość spłaty, a co za tym idzie wysokość raty. Maksymalny okres kredytowania pożyczek wynosi 30 lat. To idealna propozycja dla długoterminowych inwestycji. Dla przedsiębiorców potrzebujących gotówki, na krótszy okres przygotowano ofertę **SZYBKA SPŁATA, MAŁA RATA** z oprocentowaniem 8% rocznie. Korzystając z tej oferty można pożyczyć od 20 do 50 tysięcy złotych na maksimum 10 lat.

Jeśli ktoś ma jeszcze wątpliwości, że warto zainteresować się ofertą Pomocnej Pożyczki – może przekona go fakt, że to firma w 100% z polskim kapitałem. Realizuje swoją misję wspierając finansowo Polaków w ich planach i często w trudnej sytuacji życiowej. Nie zapomina również o najbardziej potrzebujących, organizując liczne akcje charytatywne. Rozumie, że największym kapitałem każdej firmy są ludzie. Dba o rozwój pracowników równie mocno, jak o komfort swoich Klientów. Więcej dowiesz się pod numerem ogólnopolskiej infolinii **22 266 86 86** oraz na stronie internetowej **www.pomocnapozyczka.pl**

OFERTA DLA FIRM: SZYBKA SPŁATA, MAŁA RATA

Przykładowe kwoty pożyczek i wysokość rat:

20.000 na 5 lat	= 405,52 miesięcznie
30.000 na 5 lat	= 608,28 miesięcznie
40.000 na 10 lat	= 485,28 miesięcznie
50.000 na 10 lat	= 606,60 miesięcznie

Inne kwoty można samodzielnie skalkulować na stronie **www.pomocnapozyczka.pl** w zakładce KALKULATOR.

Ludzie >> Małachowski dzięki poślubieniu Konstancji Czapskiej został starostą knyszyńskim

Współtworzył Konstytucję 3 Maja

Stanisława Małachowskiego jako współtwórcę Konstytucji 3 Maja na swym obrazie uwiecznił Jan Matejko

Stanisław Małachowski zasłynął jako marszałek, Sejmu Wielkiego, który uchwalił Konstytucję 3 Maja. Był także starostą knyszyńskim.

Andrzej Zdanowicz
azdanowicz@wspolczesna.pl

Starostwo knyszyńskie Małachowski objął dzięki poślubieniu Konstancji Czapskiej, ale zarządzanie tym majątkiem stanowiło tylko nieznaczną część jego działalności.

Poświęcił się ojczyźnie

Przyszły marszałek urodził się w 1736 roku jako jedno z jedenaścioro dzieci Jana Małachowskiego i Izabeli z Hymieckich. Mieli ich 23, ale 12 nie przeżyło. Stanisław miał 3 braci i siedem siostr.

Jego ojciec był wybitną osobowością, twórcą potęgi materialnej rodu Małachowskich – opowiada Mieczysław Lewkowicz, pasjonat historii Knyszyna i postaci z nim związanych. – Płastował liczne urzędy i szybko pomnażał własną fortunę.

Stanisław nie zaniedbał odziedziczonego po ojcu majątku, a nawet go pomnożył. Jednak główną swą uwagę poświęcił ojczyźnie.

Otrzymał on gruntowne wykształcenie. Jednak nie posiadał większych zdolności ani biegłości w dyplomacji – opisuje na podstawie źródeł historycznych Mieczysław Lewkowicz. – Mówcą był miernym, nieporadnie pisał. Brak talentu nadrobił szlachetnością serca, prawością charakteru oraz poświęceniem dla dobra publicznego.

Funkcje publiczne zaczął pełnić dość wcześnie. Na początku został rotmistrzem chorągwi pancernej. Rangę tę otrzymał po ojcu, który sięgając po coraz wyższe dostojeństwa i zaszczyty, pozbywał się mniejszych na rzecz synów. W 1755 r., w wieku 19 lat też otrzymał starostwo sandeckie. Trzy lata później został po raz pierwszy posłem na Sejm. Później posłował wielokrotnie aż do 1778 roku. Po śmierci króla Augusta II Sasa poparł starania o tron Augusta Poniatowskiego. Nie zawsze się zgadzał z tym władcą, ale ściśle z nim współpracował i zawdzięczał mu liczne awanse.

Kariera Stanisława Małachowskiego rozwijała się pomyślnie. W 1774 r. został wybrany na urząd marszałka Trybunału Koronnego – sądu najwyższej instancji dla Korony. – Trybunał pod przewodnictwem Małachowskiego odzyskał dobrą opinię, sam zaś Małachowski otrzymał zaszczytny przydomek „Arystydesa polskiego” – opowiada Lewkowicz. – Przez dwie kadencje: w latach 1776-1778 i 1778-1780 Małachowski był wybierany na konsyliarza departamentu sprawiedliwości Rady Nieustającej.

Później został referendarzem koronnym, który rozsądzał m.in.

Według historycznych zapisów Małachowski lubił francuski styl ubioru

Herb Nalecz używany był przez ród Małachowskich

sporty między chłopami z dóbr królewskich, a starosta i dzierżawcami. Na tym stanowisku także zdobył szacunek.

Chciał naprawy państwa

Pełnione funkcje przygotowały go dobrze do najważniejszej funkcji w jego życiu – w 1788 r. został marszałkiem Sejmu Czteroletniego zwanego Wielkim – uważa Lewkowicz. – Należy pamiętać, że osiemnastowieczny okres rządów Sasów w Polsce to czas gwałtownego upadku państwa. Rzeczpospolita była bezsilna, panowała anarchia. Przez Polskę maszerowały bezkarnie obce wojska, którym niewielka armia nie była w stanie się przeciwstawić.

Sejm Czteroletni, obradujący w latach 1788-1792, był sejmem skonfederowanym, w którym nie obowiązywało niszczyielskie liberum veto. Większość posłów na czele ze Stanisławem Małachowskim należała do stronnictwa reformatorów, dzięki czemu było możliwe uchwalenie ustaw uzdrawiających państwo. Najważniejszą z nich był Konstytucja 3 Maja, drugi tego typu akt

– po konstytucji amerykańskiej – w historii.

Niestety, uzdrowienie państwa uniemożliwiła interwencja Rosji, którą poparło część posłów, a także dwaj bracia Małachowskiego.

Po Targowicy i rozbiorze Polski Małachowski udał się na emigrację do Włoch i Austrii. Brał udział w ruchu niepodległościowym za co trafił do więzienia. Udało się mu jednak odzyskać wolność.

Do polityki Małachowski – jako schorowany 72-latek – wrócił w 1807 roku, gdy Napoleon Bonaparte pokonał Prusy i wyzwolił część ziem polskich. Małachowski jako żywa legenda stanął na czele Komisji Rządzącej. Później przewodniczył rządowi Księstwa Warszawskiego. Jednak w wyniku choroby oraz nie zgadzając się z polityką Napoleona wobec Polski, Małachowski zrezygnował ze stanowiska.

Małachowski był dwukrotnie żonaty. Pierwszy raz z Urszulą Czapską, która do jego majątku wniosła znaczny posag. Jednak po 11 latach jego małżonka zmarła. Małachowski nie pozostawał długo sam, po dwóch latach ożenił się ponownie z siostrą swej pierwszej żony – Konstancją. Aby wyjść za Małachowskiego, ta musiała jednak rozwiść się z księciem Dominikiem Radziwiłłem. To właśnie dzięki związaniu się z nią Małachowski został starostą knyszyńskim. Ich związek również nie trwał długo, wkrótce Konstancja zmarła. Małachowski nie miał swoich dzieci. Jego spadkobierczynią została pasierbica Maria Urszula, którą wydał za Wincentego Krasińskiego. ▲

Temat dnia >> Jak w porę rozpoznać raka: nowotwory, które najczęściej atakują mężczyzn

Guz potrafi się ukryć

W walce z nowotworem niezwykle rolę odgrywa czas – podkreślają specjaliści. Im szybciej rozpoznamy chorobę, tym większa szansa, że uda się z nią wygrać.

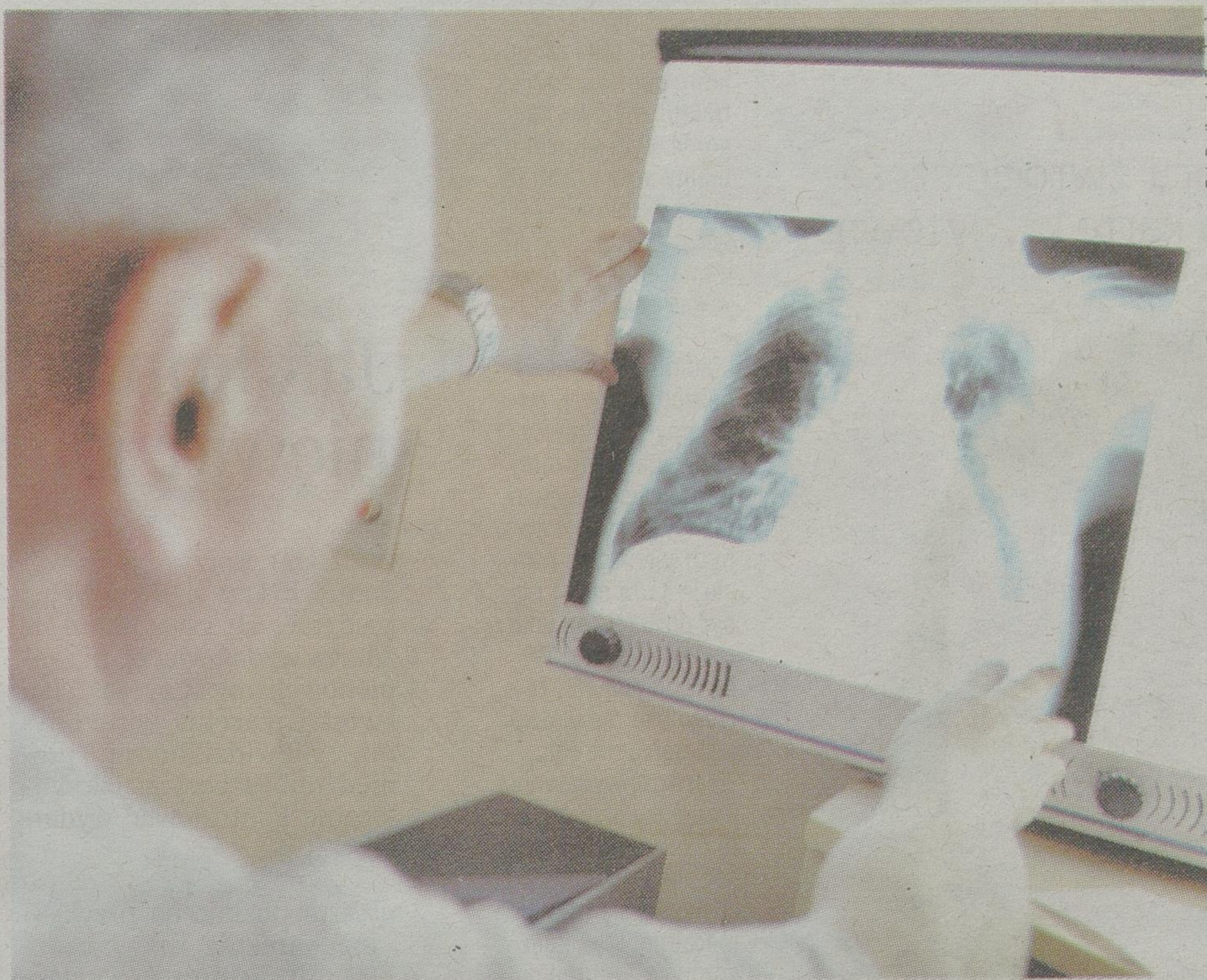
Ewa Kurzyńska
ewa.kurzynska@mediaregionalne.pl

Dziś rozpoczynamy cykl, w którym prześledzimy najgroźniejsze odmiany raka. W pierwszych odcinkach omówimy choroby nowotworowe, jakie atakują najczęściej mężczyzn. Na jakie niepokojące objawy panowie powinni zwracać uwagę? Jakże badania warto wykonać? Oto co radzi nasz ekspert, dr n. med. Jan Gawelko, dyrektor Podkarpackiego Centrum Onkologii.

Rak płuc – objawy

Nie są charakterystyczne, gdyż towarzyszą także innym chorobom układu oddechowego. Jeżeli rak rozwija się w kierunku oskrzela, pojawia się kaszel, lekka duszność, krwiotłucie. Jeżeli natomiast guz rośnie w głąb tkanki płucnej, to objawy przez długi czas są bardzo dyskretne i pojawiają się najczęściej dopiero wtedy, gdy choroba jest zaawansowana.

Kto jest najbardziej narażony. Palacze, gdyż dym tytoniowy ma udowodnione działanie rakotwórcze. Drażnienie

Jeżeli guz ma już ok. 1-2 centymetrów wielkości, będzie widoczny na zdjęciu rentgenowskim

nabłonka przez składniki dymu, zwłaszcza u osób, które są genetycznie podatne na zachorowanie, sprzyja procesom mutacji komórek. Im dłużej palimy, tym większe ryzyko, że nałóg zainicjuje proces nowotworowy. Na płuca niekorzystnie wpływają także inne substancje drażniące: chemikalia, produkty spalania, np. płyt wiórowych. Szczyt zachorowań: po 60. roku życia.

To pomoże wykryć chorobę. Warto wykonać rentgen płuca. Ma on jednak swoje wady. Jeżeli zmiana ma np. niewielkie rozmiary i jest ukryta za sylwetką serca albo naciek jest płaski, to na zdjęciu zmiana może pozostać niewidoczna. Stąd też uznaje się, że czułość RTG w diagnostyce raka płuc nie jest wystarczająco wysoka. Skutecz-

niejszą alternatywą są badania tomograficzne płuca, które pokazują trójwymiarowy obraz klatki piersiowej z dużą dokładnością. Minusy: dawka promieniowania i wysokie koszty.

Rak prostaty – objawy

Kłopoty z oddawaniem moczu. Ale, uwaga! Ten objaw towarzyszy także łagodnemu przerostowi gruczołu krokowego. Co więcej, guz nie zawsze uciska na cewkę moczową. W takim przypadku pacjent nie ma problemów z oddawaniem moczu. Za niepokojące należy uznać: krwinkomocz lub krwimocz w wyniku badania ogólnego moczu. Należy jednak pamiętać, że tego typu objawy mogą pojawić się także przy stanach zapalnych dróg moczowych czy przy kłopotach z nerkami.

Kto jest najbardziej narażony. Rak prostaty stwierdzany jest najczęściej u panów po 50. roku życia. Rośnie on stosunkowo wolno i może dotyczyć tylko jednego płata gruczołu. Wykryty we wczesnym stadium daje duże szanse na całkowite wyleczenie.

To pomoże wykryć chorobę. Badanie per rectum (lekarz wykonuje je, wkładając palec w odbytnicę), które pozwala stwierdzić, czy prostata jest powiększona, twarda czy miękka, bolesna czy nie. Badanie ma jednak charakter orientacyjny. Po 50. roku życia należy raz w roku wykonać pomiar stężenia PSA we krwi. To marker, który ma wartości zmienne zależne od wieku. Co ważne, warto zbadać zarówno PSA całkowite, jak

i tzw. wolne. Ich wzajemna proporcja pozwala określić, czy w obrębie gruczołu krokowego toczy się stan nowotworowy, czy nie. Nieprawidłowy wynik to wskazanie do szukania przyczyny takiego stanu rzeczy. Następny etap to badanie USG sondą doodbytniczą. Pozwala dokładnie obejrzeć prostatę. Badanie precyzyjnie pokazuje, gdzie są ogniska choroby.

Rak pęcherza moczowego – objawy

Trudne do uchwycenia.

Kto jest najbardziej narażony. Palacze. Rakotwórcze substancje zawarte w dymie papierosowym są w płucach wchłaniane do krwi i następnie obecne w moczu. Mocz, zalegając w pęcherzu, drażni jego ściany. Podobne działanie jak dym ma szereg substancji zawartych w gumie, np. oponach samochodowych. Dlatego szczególną ostrożność powinny zachować osoby zatrudnione przy ich produkcji, pracujące w hurtowniach opon. Rozwojowi raka pęcherza sprzyjają także przewlekłe stany zapalne dotyczące się w obrębie tego narządu. Chorują najczęściej panowie po 50. roku życia.

To pomoże wykryć chorobę. Badań profilaktycznych nie ma. Jednak już na wczesnym etapie choroby nieprawidłowości będą widoczne podczas analizy moczu. Przy podejrzeniu wykonuje się także USG lub tomografię komputerową. Badanie cystoskopowe, wykonane przez urologa, pozwala na obejrzenie pęcherza i ewentualne pobranie wycinków zmiany do oceny histopatologicznej.

Rak jelita grubego – objawy

Niecharakterystyczne. Proces nowotworowy może toczyć się w polipie i wówczas praktycznie nie ma żadnych odczuwalnych

dolegliwości. Podobnie dzieje się, gdy zmiana naciska na ścianę jelita płasko, nie powodując tym samym bólu ani zwężenia. Gdy choroba jest rozwinięta, pacjenci skarżą się na zaparcia lub biegunki, w stolcu pojawia się krew.

Kto jest najbardziej narażony. Szczyt zachorowań zaczyna się u osób po 60. roku życia. Najwięcej pacjentów to osoby pomiędzy 70. a 79. r. życia. Udowodniono, że na raka jelita grubego duży wpływ ma niezdrowa dieta. U osób, które mają wolną przemianę materii, kał dłużej zalega w jelitach, a niezdrowe substancje w nim zawarte drażnią tkanki.

To pomoże wykryć chorobę. Przede wszystkim kolonoskopia, która polega na oglądnięciu odbytnicy, esicy i jelita grubego aż do połączenia z jelitem cienkim. Badanie wykonuje się za pomocą wizerownika zakończzonego kamerą, z której obraz przesyłany jest na zewnątrz. W razie potrzeby pobiera się wycinki. Przy okazji można wykryć szereg innych dolegliwości, np. stany zapalne jelit, polipy, chorobę Leśniowskiego-Crohna. Kolonoskopię wykonuje się profilaktycznie po 55. roku życia. Wcześniej, jeżeli zachodzi podejrzenie choroby.

Kolejnym, choć mniej czułym badaniem jest analiza kału na obecność krwi utajonej. Trzeba mieć jednak świadomość, że badanie może fałszywie uspokoić, ponieważ gdy guz jest mały, to może nie powodować krwawień. Z drugiej strony wynik może być też fałszywie dodatni u osób, które jedzą dużo mięsa i jego przetworów. Dlatego nim zanieśmy materiał do badań, zapytajmy w laboratorium o szczegółowe zalecenia dietetyczne.

Za tydzień: Nowotwory, które najczęściej atakują mężczyzn – cz. II

Zdaniem eksperta >>

Bezpieczniej nie palić

▲ Z roku na rok w Polsce stwierdza się coraz więcej przypadków raka. Dlaczego?

Ekspert

dr Jan Gawelko
radioterapeuta

Dr Jan Gawelko: Ogromne znaczenie ma fakt, że żyjemy coraz dłużej. Zmutowane komórki mają przez to więcej czasu, aby spowodować chorobę. Większość chorych na raka to osoby po 60. roku życia. Tymczasem, jeszcze w latach 60. ub. wieku panowie dożywali średnio 57 lat, panie – 61. Poza tym, poprawiła się diag-

nostyka. Dzięki nowoczesnym badaniom, jak np. tomografia komputerowa, wykrywane są nowotwory, których kiedyś nie udawało się stwierdzić wcale.

▲ O jakich badaniach należy pamiętać, by w porę trafić pod opiekę specjalisty?

– Przede wszystkim o tych, które są dostępne w ramach programów profilaktycznych. Panowie powinni badać prostatę. W przypadku raka tego narządu bardzo pomocne jest badanie PSA. Radziłbym pamiętać też o morfologii.

▲ U źródeł powstawania wielu nowotworów leży palenie papierosów. Dlaczego dym tytoniowy szkodzi tak bardzo?

– To, co my nazywamy dymem tytoniowym, jest prawdziwą tablicą Mendelegiewa. Wśród tysiąca różnych substancji ponad czterdzieści ma uznanie działania rakotwórcze. To związki działające mutagennie na oskrzela, drogi moczowe. Pamiętajmy, że dym szkodzi nie tylko, gdy palimy, ale też gdy wdychamy go biernie. (ek)

Porady >> Przyszła mama na urlopie

Nie opalaj się, jeśli jesteś w ciąży

Ekspert

dr n. med.
Krzysztof Arciszewski
specjalista ginekologii i położnictwa z Polikliniki Arciszewscy

bardziej wrażliwa na działanie promieni UV, ponieważ jej organizm produkuje znacznie więcej estrogenów i progesteronu. Aby nie dopuścić do powstania przebarwień, należy stosować kremy z wysokim filtrem, najlepiej powyżej SPF 30. Gorące letnie dni powodują znaczną utratę wody

z organizmu, co może doprowadzić do groźnego dla kobiety ciężarnej odwodnienia. Dlatego przyszła mama powinna pamiętać o regularnym uzupełnianiu płynów, najlepiej przez częste popijanie wody mineralnej. W upalne dni i podczas intensywnego wysiłku należy pić jej więcej – przynajmniej ok. 2 l dziennie. Przyszłe mamy mogą spędzać wakacje aktywnie, jednak powinny unikać przemęczenia się lub dźwigania zbyt ciężkich przedmiotów, np. noszenia bagażu. Najkorzystniejszą aktywnością, z jakiej może korzystać ciężarna, jest pływanie, które odciąża kręgosłup i stawy kolanowe, jest ukojeniem dla obolałych i niejednokrotnie obrzękniętych nóg, a jednocześnie schładza organizm w gorące dni. Przede wszystkim nie należy się przeferosować. W chwili, gdy kobieta odczuje znaczne zmęczenie, czy ból, powinna udać się na odpoczynek. Wybierając się na wakacje poza miasto, należy zabrać ze

Konkurs

Wszystkie przyszłe mamy zapraszamy do udziału w konkursie Moje Pierwsze Zdjęcie. Szczegóły: www.poranny.pl

sobą odpowiednią odzież i środki, które ochronią przyszłą mamę przed ukąszeniami komarów i kleszczy. Niektóre kleszcze są nosicielami groźnych dla człowieka chorób. Kupując preparat, należy sprawdzić na opakowaniu, czy może być stosowany w czasie ciąży. Lepiej jest stosować środki do wsmarowania w skórę, a unikać preparatów w sprayu, które w czasie rozpylania mimowolnie wdychamy.

PARTNER KONKURSU

Jaka karta kredytowa

FINANSE Wyjaśniamy, na co się opłaca zwrócić szczególną uwagę, gdy bank proponuje nam kartę kredytową.

Wiele osób nie wie, na co zwracać uwagę, gdy bank oferuje im kartę kredytową. Zwykle klienci przeceniają wagę oprocentowania i nie dość dokładnie sprawdzają informacje na temat opłat za korzystanie z „plastiku” czy kosztów dodawanych ubezpieczeń. - Wśród ofert bankowych pomagających finansować wydatki najmniej wiemy właśnie o kartach kredytowych. Jest to bowiem produkt bardziej skomplikowany niż kredyt ratowy czy limit w rachunku - potwierdza Jarosław Sadowski, główny analityk firmy Expander. - Dwa najważniejsze parametry karty to oprocentowanie i opłata za korzystanie. Nierzadko jednak nie przywiązujemy do nich wystarczającej uwagi lub skupiamy się na czymś, co tak naprawdę nie ma dla nas większego znaczenia.

OPŁATY ZA KORZYSTANIE

Dla przykładu: nie zwracamy uwagi na opłatę za korzystanie z karty, bo banki przekonują nas, że jest darmowa. W rzeczywistości jednak zwykle jest bezpłatna tylko w pierwszym roku. A w kolejnych opłata za nią nie jest naliczana tylko wówczas, jeśli będziemy z niej często korzystać. Decydować może wartość operacji wykonanych w minionym roku lub ich liczba. Zwykle, aby uniknąć opłaty, należy co miesiąc płacić kartą za zakupy o łącznej wartości około 1.000 zł. Są też jednak banki, w których ten limit jest istotnie niższy. Warto więc sprawdzić warunki zniesienia opłaty oraz to, ile będziemy musieli zapłacić, jeśli ich nie spełnimy. Z reguły bank pobiera wtedy około 60 zł rocznie.

OPROCENTOWANIE

O ile nie doceniamy opłat za korzystanie z karty, to przeceniamy wagę poziomu jej oprocentowania. Najczęściej bierze się ją po to, aby korzystać z nieoprocentowanego kredytu trwającego do ok. dwóch miesięcy. Gdy ktoś potrzebuje pożyczki na dłuższy okres, bardziej mu się opłaca skorzystać z pożyczki gotówkowej czy limitu w rachunku.

Oprocentowanie karty zwykle ma więc drugorzędne znaczenie. Staje się istotne tylko wówczas, gdy jej użytkownik spłaca co miesiąc jedynie część zadłużenia. Wtedy naliczane odsetki są z reguły dość wysokie, bo oprocento-

Decydując się na kartę kredytową, zwróć uwagę na wiele parametrów

wanie kart kredytowych często jest zbliżone do najwyższego dopuszczalnego przez prawo poziomu (19 proc.).

NA TO TEŻ ZWRÓĆ UWAGĘ

Na sprawdzeniu tych dwóch parametrów, czyli opłaty za korzystanie i oprocentowania, często kończy się też jednak oferty w pakiecie z płatnymi i obowiązkowymi ubezpieczeniami. Warto więc dokłądnie dopytać o zakres polisy oraz jej koszt i możliwość rezygnacji.

• Dodatkowym kosztem mogą być na przykład składki ubezpieczenia dodawanego do karty. Najczęściej jest dobrowolne, czyli można z niego zrezygnować. Część banków przyznaje też bezpłatne pakiety ubezpieczeń, szczególnie do tych prestiżowych kart. Zdarzają się też jednak oferty w pakiecie z płatnymi i obowiązkowymi ubezpieczeniami. Warto więc dokłądnie dopytać o zakres polisy oraz jej koszt i możliwość rezygnacji.

• Dla osób, którym karta kredytowa służy do płacenia w internecie najważniejsza może być często kwestia bezpieczeństwa transakcji. Znacznie podnosi je na przykład wykorzystywanie przez bank

technologii 3-D Secure. Jest to dodatkowe zabezpieczenie płatności w internecie. Polega na tym, że do jej dokonania nie wystarczy wpisanie danych karty. Wymagane jest również zalogowanie się do internetowego serwisu banku, który ją wydał i podanie specjalnego kodu. Bezpieczeństwo podnosi również umożliwienie klientom ustanowienia oddzielnego limitu bezpieczeństwa dla transakcji internetowych. Kiedy nie dokonujemy takich płatności, taki limit można wyzerować. A z karty wciąż korzystać płacąc w tradycyjnych sklepach.

• Kolejnym elementem, który może mieć istotne znaczenie przy wyborze karty, są zasady przeliczania płatności dokonanych w walutach obcych. Jeśli często wyjeżdżamy za granicę lub kupujemy w zagranicznych sklepach internetowych, zależy nam na tym, aby koszty przewalutowania były jak najmniejsze. W takiej sytuacji warto wziąć pod uwagę również poziom kursów walutowych stosowanych przez bank, a także wysokość prowizji naliczanych niekiedy przy płatnościach w walutach innych niż euro. (oprac. kb)

DLACZEGO ŁATWIEJ WYDAJEMY WIRTUALNĄ GOTÓWKĘ

Kartą płaci się przyjemniej. Oddajemy ją tylko na chwilę i zaraz otrzymujemy z powrotem - i to zarówno nasz plastikowy pieniądz, jak i zakupy, które podświadomie traktujemy jako nagrodę. Tym samym nie mamy poczucia straty, które może się pojawić przy zostawieniu namacalnej gotówki w kasie sklepu.

Dokonując płatności bezgotówkowej, podajemy sprzedawcy kartę i zatwierdzamy transakcję. Ponieważ nie widzimy wydawanych pieniędzy, transakcje kartą mogą nie być postrzegane jako realny wydatek. W myśl przysłowia, że czego oko nie widzi, tego sercu nie żal... - Łatwość wydawania pieniędzy przy płaceniu kartą może wynikać z faktu, że nie pozbywamy się ich namacalnie. Wyjmując gotówkę z portfela, mamy świadomość jej nieodwracalnej utraty. A podając sprzedawcy kartę, pieniądze są pobierane bezpośrednio z naszego konta, niejako właśnie wirtualnie - potwierdza Monika Łuczak, psycholog z Centrum Psychologiczno-Psychoterapeutycznego MIND w Poznaniu.

Dostępność kart płatniczych systematycznie odzwyczajają nas od noszenia przy sobie gotówki, którą łatwiej kontrolować. W wielu miejscach zapłacimy wirtualnymi pieniędzmi za zakupy albo usługi opiewające nawet na niewielkie kwoty. I to już nie tylko w sklepie spożywczym, ale także w mniej typowych miejscach, na przykład u lekarza czy fryzjera. Wówczas łatwo można wpaść w pułapkę zbyt dużego wydatku, bo przecież małe kwoty się sumują. Jeśli stracimy rachunek, końcówkę może się okazać niemiłym zaskoczeniem, gdy do obiadu zamówimy jeszcze deser i kawę, a w gabinecie kosmetycznym oprócz manicure zrobimy hennę brwi.

49

razy w roku Polak korzysta średnio z karty płatniczej

Jak kontrolować niewidzialne pieniądze

PORADY Korzystając z wygodnych kart debetowych i kredytowych, często nam się zdarza wydać więcej, niż zaplanowaliśmy. Czy to tylko kwestia płacenia wirtualnymi, niewidzialnymi pieniędzmi? Przeczytaj, jak skutecznie kontrolować wydatki.

• Warto poznać na przykład mechanizmy księgowania transakcji kartą. - W zależności od banku i operatora proces ten może trwać nawet kilka dni. Wtedy pieniądze nie znikają z naszego konta od razu po dokonaniu płatności - wyjaśnia Jacek Czmoch z firmy Payleven, operatora płatności mobilnych. - Podobnie dzieje się w przypadku transakcji zbliżeniowych, ponieważ technologia bezstykowa, aby je zaakceptować, wymaga każdorazowego połączenia z bankiem.

Aby uniemożliwić powstanie debetu, banki zazwyczaj „blokuja” pieniądze wydane podczas zakupów. Stąd na koncie widać często różnicę pomiędzy saldem konta a dostępnymi środkami.

• Planujemy wydatki. Jeśli musimy zrobić większe zakupy, załóżmy określoną kwotę, której nie przekroczymy. Ustalmy, co trzeba kupić w danym miesiącu, a co można przesunąć w czasie. Zamiast tradycyjnych narzędzi kontrolowania

domowego budżetu (kartka i ołówki), możemy wykorzystać komputerowy arkusz kalkulacyjny.

• Róbmy listy zakupów. Unikniemy dodatkowych kosztów i o niczym nie zapomnimy. Listę warto robić nawet wybierając się na niewielkie zakupy drogerijne czy spożywcze. Fanom nowych technologii spodobać się aplikacje tworzące spisy. Dzięki nim w sklepie można na bieżąco odznaczać produkty włożone do koszyka albo tworzyć listę jednocześnie na kilku urządzeniach.

Listy zakupów, mobilne czy też tradycyjne, to swego rodzaju hamulec powstrzymujący przed impulsywnymi wydatkami. Zakupy nie są wtedy spacerem między półkami, ale zadaniem do wykonania. Zabierają mniej czasu i pozwalają ominąć potencjalnie kuszące produkty. Bo skoro nie ma ich na liście, nie patrzymy na nie. Wszystko to sprawia, że kupujemy racjonalnie, oszczędzając pieniądze. (oprac. kb)

• Kontrolujmy stan konta. Tu znów z pomocą przychodzi nowa technologia. W niektórych systemach bankowości mobilnej można ustawić na ekranie telefonu wskaźnik stanu konta, który łączy się z bankiem i wyświetla saldo. (oprac. kb)

Płacąc kartą, mniej patrzymy na ceny

CIĘKAWOSTKI Czasami orientujemy się, że saldo konta bankowego jest dużo skromniejsze, niż przypuszczaliśmy, a do następnej wypłaty pozostało stanowczo za mało. Czy przyczyną takiego stanu rzeczy jest częste używanie karty płatniczej? Naukowcy z Uniwersytetu w Kolorado przeprowadzili badania, z których wynika, że płacąc kartą, zwracamy mniejszą uwagę na cenę. Tylko jeden na trzech badanych był w stanie podać dokładną kwotę zakupów dokonanych dosłownie przed momentem.

Ostatnie badanie NBP dotyczące zwyczajów finansowych Polaków dowiodło, że kartą dokonujemy znacznie wyższych transakcji niż gotówką. Średnia wartość płatności kartą debetową to 89 złotych, kredytową - 132 złotych. Tymczasem płacąc pieniędzmi wyjętymi bezpośrednio z portfela, wydajemy przeciętnie... 38 złotych. Warto mieć tego świadomość. Szczególnie teraz, gdy w najlepsze trwa szaleństwo letnich wyprzedaży. (oprac. kb)

250 000 nowych miejsc na mapie

#Mapathon. Ponad 250 tysięcy nowych miejsc pojawiło się na mapie Polski w Google Maps w ciągu ostatnich trzech tygodni. Będzie ich znacznie więcej, bo konkurs na osobę, która doda najwięcej obiektów, trwa tylko do środy. Konkurs ruszył 25 lipca. – Użytkownicy dodali ponad 1300 nowych obiektów związanych z ochroną zdrowia, jak przychodnie czy szpitale, ponad 2 000 restauracji i ponad 400 bankomatów. To wszystko nowe miejsca, których wcześniej nie było na mapach – mówi Piotr Zalewski z Google Polska. Jak dodaje, dzięki tym zmianom, mapy staną się jeszcze dokładniejsze i bardziej użyteczne oraz ułatwią poruszanie się po Polsce wszystkim użytkownikom Map Google, nie tylko z kraju, ale i z całego świata.

Jak wynika ze statystyk, internauci dodawali najczęściej restauracje, punkty związane ze zdrowiem, szkoły, kościoły, biblioteki czy bankomaty. Edytor umożliwia dodawanie nowych dróg czy ścieżek rowerowych. Najwięcej zmian – ponad 83 tys. – naniesiono w Warszawie. **JAKUB MARKIEWICZ**

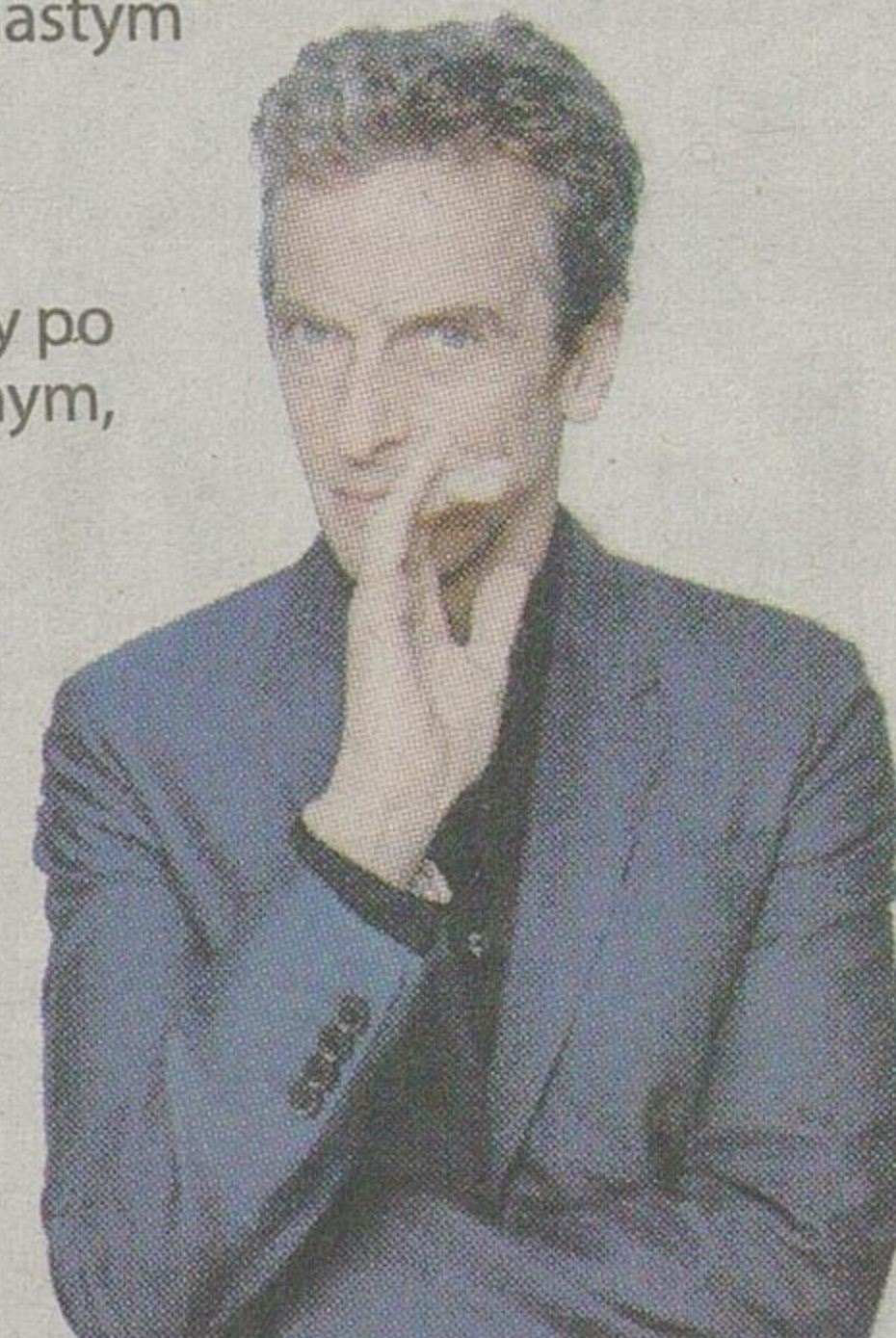

SERWERY GOOGLE
które przetwarzają wszystkie dane z map

Nowy Doktor Who

Stacja BBC poinformowała, że nowym, dwunastym wcieleniem Doktora Who będzie aktor Peter Capaldi. Peter Capaldi przyjął jedną z największych ról w brytyjskiej telewizji. Jako dwunasty Doktor zastąpi Matta Smitha, który po raz ostatni pojawi się na ekranach w specjalnym, gwiazdkowym odcinku serialu.

– Propozycja zagrania Doktora to wielki zaszczyt – powiedział Peter Capaldi.
– Jestem w równym stopniu przerażony, co zachwycony, podobnie jak często postrzega rzeczywistość sam Doktor. Nie mogę się doczekać, kiedy zacznę pracować nad rolą. Peter Capaldi już się zresztą w serialu pojawił – w 2008 roku zagrał Caeciliusa w odcinku zatytułowanym „Ognie Pompejów”. **(RAD)**

FOT. BBC

MAGDA WALACH, MACIEJ MUSIAŁ
I BARTŁOMIEJ TOPA NA PLANIE
FILMU „MÓJ BIEGUN”

FOT. ITI CINEMA

To historia Jana Meli, najmłodszego zdobywcy dwóch biegunów. W głównej roli zobaczymy Macieja Musiała, a partnerują mu między innymi Bartłomiej Topa i Magda Walach

Jan Mela to nie tylko najmłodszy w historii zdobywca dwóch biegunów, ale też pierwsza niepełnosprawna osoba, która dokonała takiego wyczynu. Zanim

jednak do tego doszło, jego rodzina musiała poradzić sobie z serią tragicznych wydarzeń. Śmierć młodsze- go syna, a po kilku latach ciężki wypadek nastolet-

niego Jaśka. To historia – jak zapewniają twórcy filmu – w której rodzina odnajduje na nowo wiarę i miłość. Historia chłopca, który walcząc o powrót do normalnego

życia, odnajduje w sobie siłę charakteru obcą niejednemu dorosłemu.

Do głównej roli w filmie „Mój Biegun” zaangażowano znanego z serialu Rodzinka.

pl Macieja Musiała. Będzie to jego debiut na dużym ekranie.

W rolach jego rodziców zobaczymy natomiast Bartłomieja Topę znanego z takich filmów jak „Drogówka”

czy „Dom zły” i Magdę Walach („Enen”).

Reżyserem filmu jest Marcin Głowacki, a premierę zaplanowano na 25 października.

Justin ujawnił

Justin Timberlake ujawnił listę utworów, które znajdują się na jego nowej płycie „The 20/20 Experience 2 of 2”. Podstawowa wersja zawiera 11 piosenek. Premiera 1 października. Wcześniej, bo już 25 sierpnia, Justin wystąpi podczas

tegorocznej gali „MTV Video Music Awards”, podczas której uhonorowany zostanie prestiżową nagrodą „Michael Jackson Video Vanguard Award”, która wręczana jest za wyjątkowy wkład w rozwój kultury stacji. Piosenkarz walczy

także o statuetki w sześciu kategoriach. Relacja z gali wręczenia nagród będzie emitowana na żywo z nowojorskiego Barclays Center w sieci stacji MTV o godzinie 3 czasu polskiego w nocy z 25 na 26 sierpnia.

FOT. SON WŚCIE ROLAND

Gwiazdy z przebojami

Nie tylko Justin Timberlake wystąpi na gali MTV Video Music Awards. Kolejną gwiazdą będzie Katy Perry, która podczas gali po raz pierwszy wykona na żywo swój najnowszy singiel „Roar”. Katy Perry na swoim koncercie ma już cztery nagrody MTV, w tym za „Teledysk roku” do hitu „Firework”.

W Barclays Center ze swoim najnowszym przebojem „We Can't Stop” wystąpi także Miley Cyrus, który jest nominowany w 4 kategoriach: „Najlepszy teledysk - wokalistka”, „Najlepszy teledysk - pop”, „Najlepszy montaż” i „Najlepsza piosenka lata”.

kartka z kalendarza 20 sierpnia

1920
powstała zawodowa liga futbolu amerykańskiego National Football League (NFL)

1970
dokonano oblotu amerykańskiego śmigłowca szturmowego Sikorsky S-67 Blackhawk

1977
wysłano amerykańską sondę kosmiczną Voyager 2

1980
Reinhold Messner dokonał pierwszego solowego wejścia na Mount Everest

1993
premiery filmu „Uprowadzenie Agaty” w reżyserii Marka Piwoworskiego

2008
podczas XXIX Letnich Igrzysk Olimpijskich w Pekinie Jamajczyk Usain Bolt ustanowił rekord świata w biegu na 200 m - 19,30 s

2009
podczas XII Mistrzostw Świata w Lekkoatletyce w Berlinie Usain Bolt wynikiem 19,19 s. poprawił swój rekord świata w biegu na 200 metrów

6,35

metra – takim wynikiem Elżbieta Krzesińska ustanowiła 20 sierpnia 1956 roku w Budapeszcie rekord świata w skoku w dal

Podsumowania >> Saldo wymiany handlowej systematycznie się poprawia

Żywność prawdziwym hitem eksportowym

Eksport artykułów rolno-spożywczych w I półroczu

tego roku wzrósł aż o 13,8 proc. Jego wartość wyniosła prawie 9,3 mld euro.

Barbara Kociakowska
bkociakowska@wspolczesna.pl

Produkty rolno-spożywcze to grupa towarowa, która w wymianie handlowej nieprzerwanie od 2003 r. przynosi Polsce dodatnie saldo. Obecnie wynosi ono 3,8 mld euro.

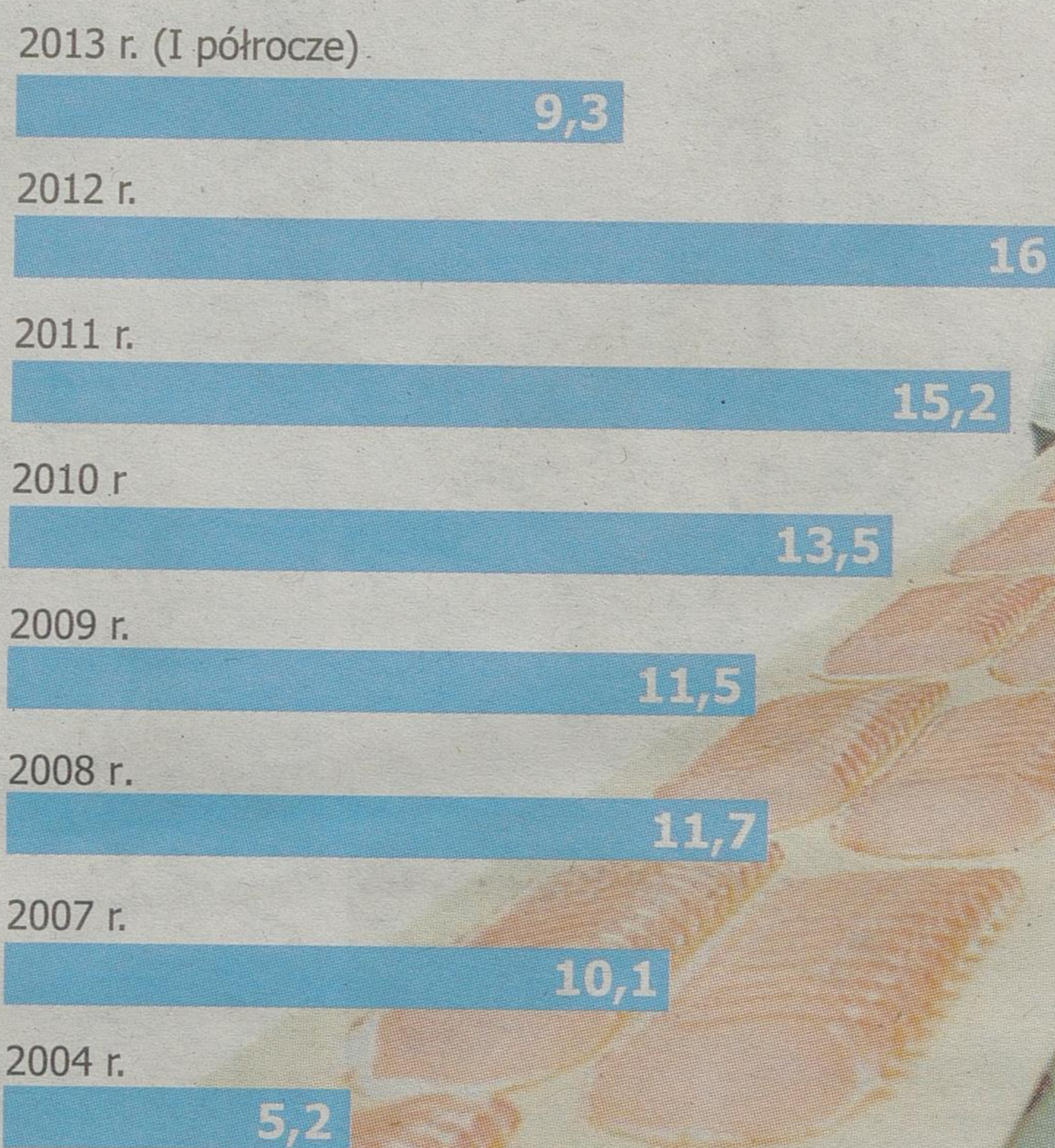
– Hitem eksportowym miniego i obecnego roku są produkty spożywcze – mówi Bartłomiej Wydra z Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych. – Wysyłane są one przede wszystkim do Rosji i Europy Zachodniej.

Dodaje, że eksport artykułów spożywczych wspierają sieci handlowe dzięki współpracy pomiędzy swoimi placówkami na świecie. A nasza polska żywność ma opinię dobrej jakościowo, za stosunkowo dobrą cenę. W 2012 roku wyeksportowaliśmy żywność o wartości 17,5 mld euro (o 15 proc. więcej niż roku 2011). Żywność jest jedną z wiodących grup eksportowych. Najwyższy wzrost eksportu żywności do krajów Europy Środkowo-Wschodniej (odnotowaliśmy tam 30 procentowy wzrost).

Podlaski nabiał podbija rynki

Również przedstawiciele podlaskich firm zauważają, że ek-

WARTOŚĆ WYEKSPOWARTOWANYCH ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH (w mld euro)

sport ich produktów ostatnio wzrósł i to znacznie.

– W pierwszym kwartale tego roku, podobnie jak w całym roku 2012, odnotowaliśmy dynamikę sprzedaży na eksport na poziomie 110 proc. – mówi Dariusz Sapiński, prezes GK Mlekovita z Wysokiego Mazowieckiego. – Natomiast już w drugim kwartale tego roku zamówienia eksportowe bardzo wzrosły, dynamika wyniosła 132 proc. Osiągnęliśmy rekordową sprzedaż eksportową.

Było to możliwe m.in. dzięki pozyskiwaniu nowych klientów, wprowadzanie nowych grup

asortymentowych, uruchomieniu własnej sprzedaży na rynki: chiński i afrykański, aktywnemu uczestnictwu w przetargach międzynarodowych. To właśnie na rynku chińskim i afrykańskim udało się pozyskać najwięcej nowych klientów. Prezes Sapiński za wyjątkowo perspektywiczny uważa rynek chiński. Ma nadzieję, że tam sprzedaż będzie rosła. O ile tradycyjnym już towarem eksportowym Mlekovity są: bezwodny tłuszcz mleczny, serwatka w proszku, sery twarde dojrzewające, to na rynku chińskim sprzedaje się dosłownie wszyst-

ko: galanteria mleczarska, mleczka smakowe, śmietanki, nawet mleko uht.

Zdaniem Dariusza Sapińskiego, to czy eksport będzie w drugim półroczu nadal rosł, zależy od wielu czynników – przede wszystkim od kursu euro. W mleczarstwie również ważna jest pogoda – wysokie temperatury nie służą produkcji mleka.

Również Edmund Borawski, prezes grajewskiego Mlekołu przyznaje, że wzrost eksportu jest zauważalny. Obecnie spółdzielnia ta eksportuje 30 proc. swojej produkcji.

Do przyczyn wzrostu eksportu zalicza on pozyskanie nowych konsumentów, szczególnie dynamicznie rosła sprzedaż na rynek rosyjski i bardziej odległy azjatycki, który jest rynkiem specyficznym, skomplikowanym, ale bardzo ważnym.

Przed wszystkim mięso

Z danych opublikowanych przez ministerstwo rolnictwa wynika, że od wielu lat w polskim handlu zagranicznym dominuje sprzedaż mięsa drobiowego, wołowego, wieprzowego, przetworów mleczarskich, czekolady i wyrobów zawierających kakao,

wyrobów piekarniczych i cukierniczych, soków owocowych (głównie soku jabłkowego), papierosów, syropów cukrowych, mrożonych owoców, ryb wędzonych, cukru oraz przetworów i konserw z ryb. Wartość eksportu tych towarów stanowi około 50 proc. ogólnej sprzedaży towarów rolno-spożywczych za granicę.

Od wielu lat głównym partnerem handlowym Polski są Niemcy. W 2012 r. sprzedaż artykułów rolno-spożywczych do tego kraju przekroczyła 3,5 mld euro. Kolejne pozycje w minionym roku zajmowały: Wielka Brytania, Czechy, Rosja.

To ważne

Kierunki polskiego eksportu:

▲ mięso drobiowe – Niemcy, Wielka Brytania, Czechy, Francja

▲ produkty mleczarskie – Niemcy, Czechy, Włochy, Holandia, Federacja Rosyjska

▲ mięso wołowe – Włochy, Holandia, Turcja, Niemcy

▲ mięso wieprzowe – Białoruś, Japonia, Ukraina, Czechy, Włochy

▲ czekolada i wyroby spożywcze zawierające kakao – Wielka Brytania, Niemcy, Federacja Rosyjska

▲ herbatniki, wafle, chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka – Niemcy, Czechy, Wielka Brytania, Węgry

▲ soki owocowe (głównie jabłkowy) i soki warzywne – Niemcy, Austria, Holandia, Wielka Brytania

▲ owoce zamrożone (głównie maliny, truskawki i wiśnie) – Niemcy, Holandia, Francja, Belgia

Imprezy >> Warto tutaj być Święto wszystkich mieszkańców

Festyn Rolnika i Przedsiębiorcy pt. „Od ziarenka do bochenka” odbędzie się 25 sierpnia w Kalnicy (gm. Brańsk). Towarzystwu będą dożytki gminne.

Impreza ta odbędzie się przy Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury im. Anny Dernowskiej w Kalnicy. Festyn ten będzie nie tylko świętem rolników i przedsiębiorców, ale wszystkich mieszkańców gminy.

W programie przewidziano m.in. prezentację wieńców dożynkowych, część artystyczną w wykonaniu dzieci, rozgrywkę w piłkę nożną i tenisa ziemnego na boisku Orlik. Wystąpi także zespół Patoczanka, młodzieżowy zespół taneczny z GOUK

w Kalnicy. Zaplanowano też występy Teatru Tańca i Improvizacji. Gwiazdą wieczoru będzie Andrzej Rybiński (jego występ rozpocznie się o godz. 18.30). A godzinę później – o 19.30 – rozpocznie się dyskoteka z zespołem Forti. Natomiast o godz. 20.30 uczestników festynu bawić będzie zespół Desire.

Podczas imprezy w Kalnicy odbędą się także zawody sportowe – rywalizować między sobą będą przedsiębiorcy i rolnicy. Organizatorzy przewidzieli również konkurs wiedzy rolniczej.

Atrakcją – szczególnie dla najmłodszych – będzie wystawa królików rasowych i drobiu ozdobnego.

(koci)

Krótko

▲ Czas na wybór i siew rzepaku

Okres od 15 sierpnia do najpóźniej 5 września to okres, kiedy rolnicy wysiewają rzepak. Z informacji zebranych w Centralach Nasiennych wynika, że wielu rolników jeszcze nie podjęło decyzji, jaką odmianę wybrać – dzwonić i pytać o ceny, ale zakupów jeszcze nie robią. Lista Odmian Zalecanych dla poszczególnych województw może pomóc dokonać tego wyboru. Wykonana jest ona z myślą o warunkach pogodowych i glebowych danego regionu. Pokazuje, które najlepiej poradziły sobie

w ostatnich latach w badaniach PDOiR. Co ważne przygotowane są one przez niezależny państwowy Centralny Ośrodek Badań Odmian Roślin Uprawnych.

Cena jednostek siewnych w zależności od odmiany waha się w tym roku od 315 do nawet 780 zł, ale średnia to 390-420 zł za jednostkę.

Podobnie było w roku ubiegłym. Niestety mimo niższej ceny za surowiec, raczej spadku cen materiału siewnego nie można się spodziewać, ale warto zapłacić – lokalnie mogą pojawić się różnice.

opr. (d)

Analizy >> Ceny bez zmian Spokojnie w skupach bydła

Wzrost ruchu w skupach bydła jest na zdecydowanie niższym poziomie niż spodziewali się tego kierownicy skupów – wynika z analiz Farmera.pl. Zakończenie prac związanych ze zniwami przyniosło tylko niewielkie zwiększenie ruchu w skupach bydła, jednak w wielu jednostkach spodziewano się większego wzrostu przywożonych zwierząt.

Ceny zarówno w ubojniach, jak i skupach nie uległy praktycznie żadnym korektom. Cena nadal jest na poziomie z ubiegłego tygodnia i nie przewiduje się większych zmian w najbliższych dniach, chyba że wzrośnie podaż zwierząt w skupach.

– W każdej chwili, gdy tylko pojawi się więcej krów w skupie, ceny mogą ulec obniżkom. Jest to spowodowane tym, że „zagranica” już w tej chwili nie chce płacić tak wysokich cen – mówi kierownik jednego z mazowieckich skupów.

Hodowcy rozliczający się w wadze żywej otrzymują w skupach średnio: za buhaja 6,5 zł/kg, za jałowkę 5,9 zł/kg, za krowę 4,95 zł/kg (ceny netto).

W rozliczeniu poubojowym WBC w najpopularniejszej klasie O zakłady oferują: za buhaja – 11,46 zł/kg, za jałowkę – 11,5 zł/kg, za krowę – 11,24 zł/kg netto.

opr. (d)

Analizy >> Największą łączną kwotę mleczną mają rolnicy z powiatu wysokomazowieckiego

Producentów ubywa, a mleka przybywa

W ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba producentów mleka – tzw. dostawców hurtowych – zmniejszyła się w województwie podlaskim niemal dwukrotnie.

Obecnie w województwie podlaskim zarejestrowanych jest 22,4 tys. producentów mleka – tzw. dostawców hurtowych (tych, którzy sprzedają mleko do mleczarni). Dla porównania, przed 2004 r., kiedy po raz pierwszy przy-

Wprawdzie producentów mleka w województwie podlaskim ubywa, ale stada krów są liczniejsze. Rośnie także wydajność produkcji.

dzielano kwoty, było ich 42,7 tys. Duży spadek liczby producentów mleka nastąpił zaledwie w ciągu jednego roku – w roku kwotowym 2004/2005 było już 33 tys. dostawców hurtowych.

Obecnie podlascy producenci dysponują łącznie kwotą równą 1,9 mld kg. A więc na jednego – podlaskiego dostawcę mleka przypada średnio 86 tys. kg. Jest to kwota zdecydowanie większa (o 18,6 tys. kg.) niż wynosi średnia w kraju.

Wysokie Mazowieckie mlekiem płynące

Prawie we wszystkich powiatach województwa podlaskiego (z wyjątkiem powiatu hajnowskiego) łączna kwota indywidualnych dostaw jest większa niż średnia krajowa. Pod tym względem przoduje powiat wysokomazowiecki (łącznie indywidualna kwota dostaw wynosi 353,3 mln kg). Jak wynika z opracowania przygotowanego przez Oddział Terenowy Agencji Rynku Rolnego w Białymstoku, spośród wszystkich powiatów w kraju naj-

większą łączną kwotą dostaw dysponują właśnie producenci z powiatu wysokomazowieckiego. W pierwszej dziesiątce – pod tym względem – znajdują się również powiaty: łomżyński, kolneński, grajewski i białostocki.

Dostają, sprzedają, dzierżawią

W grudniu minionego roku 6,8 tys. producentów zarejestrowanych w Oddziale Terenowym Agencji Rynku Rolnego w Białymstoku otrzymało dodatkową kwotę z rezerwy kwoty mlecznej – łącznie było to 56 mln kg.

Widoczne były również transakcje kwotami mlecznymi wśród samych dostawców. W minionym roku kwotowym odnotowano 4,7 tys. takich transakcji – prawie połowę stanowiły umowy oddania kwoty indywidualnej w używanie, czyli dzierżawa.

(koci)

Na podstawie broszury informacyjnej Oddziału Terenowego ARR w Białymstoku

reklama

Bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich

Uderzenia, przygniecenia, pogryzienia przez zwierzęta to kategoria zdarzeń, która zajmuje w województwie podlaskim drugie miejsce pod względem ilości zgłoszonych wypadków.

Zwierzęta nie są zagrożeniem gdy są dobrze traktowane !!!

Obsługa zwierząt może być bezpieczna, jeżeli stosuje się kilka ważnych zasad:

Obsługą powinny zajmować się tylko osoby dorosłe, zdrowe, sprawne fizycznie i przyjaźnie nastawione do zwierząt

Wchodząc między zwierzęta, a w szczególności zbliżając się do nich od tyłu, należy je o tym uprzedzić głosem

Zwierząt nie wolno straszyć ani zachowywać się wobec nich lub w ich pobliżu w sposób dla nich zaskakujący

Obsługą dużych rozrodniczek powinny zajmować się wyłącznie silne osoby, w miarę możliwości zawsze te same

Powierzchnia stanowisk dla zwierząt powinna być odpowiednio duża, by możliwy był swobodny dostęp do zwierząt przy ich obsłudze, a zwierzęta miały zapewniony swobodny dostęp do paszy, wody i przestrzeń do wypoczynku

Zabiegi pielęgnacyjne, hodowlane i weterynaryjne na dużych zwierzętach należy wykonywać po wprowadzeniu ich do poskromu unieruchamiającego

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Operacja realizowana przez Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie podlaskim wspólnie z KRUS Instytucją Zarządzającą Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

049713134014

Imprezy >> Najdroższą była 6-letnia klacz

Sukces Dni Konia

Na aukcjach podczas Dni Konia Arabskiego sprzedano 22 konie za 2 mln 72 tys. euro. Najdroższa okazała się 6-letnia klacz El Saghira ze Stadniny Koni w Michałowie, za którą nabywca ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich zapłacił 500 tysięcy euro.

Na Dni Konia Arabskiego złożyły się 35. Polski Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi oraz 44. Aukcja Pride of Poland. Tradycyjnie zgromadziły one najlepszych polskich państwowych i prywatnych hodowców z Polski i z zagranicy, a także właścicieli koni arabskich czystej krwi. Byli też kupcy z niemal całego świata.

Podczas tegorocznego pokazu swoją światową klasę hodowlaną ponownie potwierdziły przede

wszystkim konie z państwowych spółek z Janowa Podlaskiego i Michałowa, które zdominowały czempionaty we wszystkich kategoriach.

Czempionem Polski Ogierów Młodszych został ogierek Barok z SK Janów Podlaski. Natomiast Czempionem Polski Ogierów Starszych wybrano ogiera El Omari z SK Michałów, który otrzymał Nagrodę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Czempionką Klaczy Młodszych tegorocznych pokazów została Piacolla z SK Michałów, a Czempionką Klaczy Starszych, okazała się klacz Norma, również z SK Michałów. Tytuł Najlepszego Konia Pokazu 2013 i tym samym nagrodę prezydenta RP zdobyła 9-letnia klacz Norma.

opr. (d)

Pokazy >> Zaprezentowano nowości na rynku maszyn

Tutaj było co oglądać

Ponad trzystu rolników przyjechało na pokazy polowe z cyklu Demo Tour 2013.

Barbara Kociakowska

bkociakowska@wspolczesna.pl

były się one w minioną sobotę w Rybołach, a zorganizowały je firmy New Holland i Adler Agro.

Pokazy w ramach tego cyklu miały miejsce w kilkunastu miejscowościach w Polsce – tłumaczy Grzegorz Sienkiewicz, specjalista ds. marketingu firmy Adler Agro w Zaściankach.

Cykl Demo Tour ma na celu zaprezentowanie nowości, wszystkiego tego, co dzieje się na rynku maszyn rolniczych.

Podczas sobotniego pokazu w Rybołach zaprezentowano szereg nowości: kombajn New Holland serii TC, ciągnik New Holland serii T4, prasę zmiennokomorową New Holland RB 150 oraz prasę stałokomorową New Holland ORKEL 125. Ponadto można było zobaczyć w pracy i skorzystać z jazdy próbnej szerokiej gamy ciągników i kombajnów New Holland oraz maszyn uprawowych i innych, takich marek jak Poettinger oraz Krukowiak. Pracę maszyn można było także oglądać na – zamontowanym na polu – telebimie.

Jednak sobotnia impreza nie ograniczyła się tylko do pokazu pracy maszyn. Organizatorzy podeszli do rolnictwa w sposób całościowy. Były panele dyskusyjne, prezentacje, wykłady. Na rolników czekali eksperci z różnych dziedzin produkcji rolnej.

Były różne bloki tematyczne: uprawa ziemi, nasiennictwo, nawożenie, ochrona roślin, przygotowanie pasz – wylicza Grzegorz Sienkiewicz.

Demo Tour w Rybołach, oprócz pokazów i prezentacji najnowszej oferty wiodących producentów maszyn rolniczych, stanowiło również doskonałą okazję do zapoznania się z nowościami firm nasiennych, nawozowych i chemicznych oraz możliwość wymiany poglądów i doświadczeń w licznym gronie rolników z Podlasia.

Prezentowane w Rybołach nowości rynkowe przyciągnęły ponad 300 osób

Technika wkracza na pola – pracę maszyn można było oglądać także na telebimie

Krótko

▲ „Zero tolerancji” W ramach wprowadzonego przez Inspekcję Weterynaryjną programu „Zero tolerancji” od 31 lipca do 6 sierpnia terenowe organy Inspekcji Weterynaryjnej na terenie całej Polski przeprowadziły 924 kontrole: 114 w rzeźniach, 157 w zatwierdzonych zakładach przetwórstwa spożywczego, 9 w chłodniach składowych, 109 w punktach skupu zwierząt, 54 u pośredników w handlu zwierzętami, 81 środków transportu produk-

tów spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz 400 środków transportu zwierząt do 8 godzin. W związku z ujawnieniem nielegalnych działalności nałożono 7 kar pieniężnych na kwotę 1 400 zł (nałożenie 9 kolejnych jest w toku), 3 sprawy przekazano do organów ścigania (przekazanie kolejnych 3 jest w toku), jedną sprawę przekazano zgodnie z kompetencją do właściwego powiatowego lekarza weterynarii.

opr. (d)

reklama

REORIENTACJA 2

wsparcie doradcze i szkoleniowe osób odchodzących z rolnictwa

ZAPRASZAMY NA BEZPŁATNE SZKOLENIA

Jeżeli jesteś rolnikiem lub domownikiem ubezpieczonym w KRUS mieszkającym na terenie województwa podlaskiego i interesuje Cię podjęcie pracy poza rolnictwem powinieneś zadbać o swoje kwalifikacje zawodowe i przygotować się do poszukiwania nowej pracy. Dlatego zapraszamy Cię do udziału w bezpłatnych szkoleniach połączonych z indywidualnym i grupowym doradztwem zawodowym.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie rozpoczął realizację projektu „Reorientacja 2 – wsparcie doradcze i szkoleniowe osób odchodzących z rolnictwa”, realizowanego w ramach działania 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekt skierowany jest do rolników i domowników zgodnie z definicją przyjętą w Ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 1991 nr 7 poz. 24 z późniejszymi zmianami), zamieszkałych na terenie województwa podlaskiego.

Oferta projektu obejmuje doradztwo zawodowe oraz szkolenia:

- Kucharz
- Ogrodnik terenów zielonych
- Pracownik branży eko-turystycznej
- Florysta
- Zielaż
- Dekorator
- Operator wózków widłowych z obsługą magazynu
- Spawacz
- Monter ociepleń budynków
- Kosmetyczka
- Krawiec
- Prawo jazdy kat D, D1
- Monter energii odnawialnej
- Pracownik biurowy z obsługą kasy fiskalnej

W ramach projektu przewidziano bezpłatne materiały szkoleniowe, wyżywienie oraz zwrot kosztów dojazdu na szkolenie.

Jeżeli chcesz wziąć udział w jednym z wymienionych szkoleń zapoznaj się z regulaminem rekrutacji, wydrukuj i wypełnij kartę zgłoszeniową, a następnie prześlij pocztą lub osobiście do Biura Projektu Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, tel. 86 275 89 27.

8358713w01a

Ceny z targowisk z woj. podlaskiego (12-16 sierpnia)

Wyszczególnienie	Hajnówka	Siemiatycze	Sokółka	Jedwabne	Augustów	Zambrów	Bielsk Podlaski	Ciechanowiec	Sokoły
pszenica (q)	70-80	—	80	80	—	—	—	—	65-75
żyto (q)	—	—	—	40	—	—	—	—	—
owies (q)	60	—	50	50	—	—	—	—	45-50
mieszanka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zbożowa (q)	60-65	—	50-60	50	—	—	—	—	55-65
prosięta (para)	300-350	—	—	200-260	—	—	—	—	300-400

Źródło: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie (koci)

Porady >> By fotele i kokpit były jak nowe

Pranie tapicerki nie jest trudne

U profesjonalisty kompleksowe pranie tapicerki kosztuje minimum 200-300 zł. Samodzielnie można je wykonać za ok. 100 zł.

Niezależnie od rodzaju materiału tapicerka samochodowa szybko się brudzi i zmienia kolor. Dlatego wymaga regularnej pielęgnacji. Niewielkie zanieczyszczenia można usunąć samodzielnie, przy pomocy kosmetyków dostępnych w sklepach motoryzacyjnych i na stacjach benzynowych.

– Zaczniemy od foteli. Do wykonanych z weluru lub klasycznych tkanin można użyć pianki. Takim środkiem spryskuje się zanieczyszczone miejsce i po wyschnięciu wystarczy je odkurzyć. Wówczas brud pod wpływem detergentu zmienia się w proszek, który ładnie schodzi – mówi Andrzej Szczepański, właściciel sklepu motoryzacyjnego.

Markowe kosmetyki tego typu kosztują ok. 30 zł za opakowanie o pojemności 500-700 ml.

Tapicerka wykonana ze skóry wymaga pielęgnacji innym środkiem. Sprzedawcy polecają mleczka, które mają za zadanie oczyścić, nawilżyć i odżywić materiał. Są one nieco droższe, opakowanie kosztuje ok. 30-40 zł.

Plastikowe elementy wnętrza wiele osób czyści nabywającą sprayem z dodatkiem silikonu. To błąd, ponieważ w ten sposób na tapicerce tworzy się tusta warstwa brudu.

– Plastik należy najpierw umyć specjalnym środkiem. Najwygodniej kupić preparat w opakowaniu z atomizerem. Dopiero tak wyczyszczony element można wytrzeć a następnie zakonserwować sprayem – matowym lub nabywającą – radzi Andrzej Szczepański.

Lepiej wybrać matowy, wtedy słonce nie będzie się odbijać w desce rozdzielczej.

W warunkach domowych dobrze sprawdza się także ciepła woda z odrobiną szarego mydła lub płynu do mycia naczyń. Po takim czyszczeniu plastiki trzeba wytrzeć szmatką namoczoną w czystej wodzie. Dzięki temu po wyschnięciu tapicerka nie będzie pokryta białym nalotem.

Komplet markowych kosmetyków do czyszczenia samochodu można kupić za ok. 100-120 zł.

Pranie tapicerki to także pozbycie się brudu z zakamarków na kierownicy

Tyle pieniędzy wystarczy na środki do prania tapicerki, czyszczenia i konserwacji plastików oraz mycia szyb. Na własną rękę przy ich pomocy poradzić sobie tylko z niewielkimi zabrudzeniami. Plamy, które wnikały głęboko w materiał, sierść psa i intensywny zapach papierosów to zadanie dla profesjonalisty dysponującego odkurzaczem piorącym i jeszcze bardziej wyszukanyymi preparatami.

Fachowiec czyszczenie wnętrza zaczyna od dokładnego odkurzenia. Dopiero po nim można zacząć pranie tapicerki. Jak tłumaczy Paweł Skóra z zakładu Wash Clinic, wnętrza wykonane z klasycznych tkanin od podłogi po sufit pierze się tym samym środkiem.

– Z tą różnicą, że fotele i podłogę pierzemy przy pomocy szczotki, a podsufitkę trzeba czyścić delikatniej. Najlepiej pianę nanosić przy pomocy miękkiej pieluchy. Należy uważać, aby nie namoczyć jej zbyt mocno, bo pod wpływem ciężaru wody podsufitka może się odkleić i opaść – tłumaczy Paweł Skóra.

Jeśli tapicerka jest równomiernie zabrudzona, zazwyczaj wystarczy dokładnie wyprać ją odkurzaczem. Ale duże, pojedyncze plamy wymagają użycia dodatkowo miękkiej szczotki. Plastik czyści się specjalnym środkiem myjącym. Zanieczyszczenia z gładkich powierzchni usuwa się przy pomocy szmatki, np. wykonanej z mikrofibry. Do porowa-

tych materiałów najlepiej użyć miękkiej szczotki lub gąbki, która pomoże usunąć brud z zagłębień. Tak wymyty plastik wyciera się do sucha i konserwuje następnym preparatem. Może to być spray lub mleczko z dodatkiem silikonu lub naturalnych wosków, który nawilży materiał i utworzy na nim powłokę antystatyczną.

Wnętrze wyłożone skórą wymaga zastosowania innych środków czyszczących. Delikatny materiał myje się miękką szczotką, gąbką lub szmatką, w zależności od stopnia zabrudzenia.

– Detergenty przed nałożeniem na fotele najlepiej spienić, aby nie spływały. Po myciu, tapicerkę nacieramy mleczkiem konserwującym. Taki zabieg należy

wykonywać raz na pół roku, bo w przeciwnym razie skóra straci swoje właściwości, stanie się twarda i zacznie pękać – zaleca Skóra.

Na pranie wnętrza najlepiej wybrać upalny i słoneczny dzień. Cena kompleksowej usługi w profesjonalnej myjni zależy przede wszystkim od wielkości auta. Pranie tapicerki i czyszczenie kokpitu w samochodzie miejskim kosztuje ok. 200 zł, w kompaktce ok. 300-350 zł, a w minivanie nawet 500 zł. Cena usługi zależy także od stopnia zabrudzenia wnętrza i rodzaju materiałów tapicerskich. Czyszczenie skóry będzie znacznie droższe niż weluru.

Bartosz Gubemat

Posprzątać trzeba całe wnętrze auta, także bagażnik

We wnętrzu także na uporczywe plamy środek piorący nanosi się ręcznie, np. przy pomocy gąbki

reklama

Autoryzowany Serwis

SKODA

od 1992 roku

TOP AUTO

Krupniki 25 - Białystok

tel. (85) 671 20 06

www.topauto.com.pl

Krótko

▲ Odblaski dla pieszych obowiązkowe poza obszarem zabudowanym – ustawa podpisana. Każdy pieszy, poruszający się po zmierzchu po drodze poza obszarem zabudowanym, będzie musiał nosić elementy odblaskowe. Ten obowiązek wprowadza nowelizacja kodeksu drogowego, którą w ubiegłym tygodniu podpisał prezydent Bronisław Komorowski. Ustawa wejdzie w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia. Do tej pory obowiązek noszenia odblasków miały jedynie dzieci do piętnastego roku życia. Pieszy będzie mógł się poruszać bez elementów odblaskowych po zmierzchu i poza obszarem zabudowanym jedynie po drodze przeznaczonej wyłącznie dla niego lub po chodniku bądź w strefie zamieszkania. Policjanci przypominają, że pieszy bez odblasków jest praktycznie niewidoczny po zmroku. (mmi)

▲ Po polskich drogach jeździ ćwierć miliona aut i motocykli bez ważnego OC. Jak wynika z najnowszego raportu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zajmującego się wypłatą odszkodowań ofiarom wypadków spowodowanych przez nieubezpieczonych kierowców i niezamierzonych sprawców, po Polsce jeździ 250 tys. samochodów i motocykli bez ważnego ubezpieczenia OC. Największe prawdopodobieństwo kolizji z pojazdem bez ważnego OC jest w województwach: lubuskim, małopolskim, warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim i opolskim. Właścicielami nieubezpieczonych pojazdów są najczęściej mężczyźni w wieku do 25 lat. – To młodzi kierowcy powodują najwięcej wypadków w Polsce – mówi Elżbieta Wanat-Poleć, prezes UFG. (sdr)

▲ Kabriolet opel cascada teraz także z mocnym silnikiem benzynowym o mocy 200 KM. Produkowany w Gliwicach czteromiejscowy kabriolet cascada jest dostępny z nową jednostką napędową. To czterocylindrowy silnik 1.6 SIDI z turbo i bezpośrednim wtryskiem. Ma on 200 KM mocy i 300 Nm maks. momentu obrotowego. Cascada w tej wersji może jechać z prędkością 235 km/h, a deklarowane średnie spalanie to 6,7 l/100 km. (mmi)

Test >> Utwardzone zawieszenie i precyzyjny układ kierowniczy są godne polecenia

Abarth Punto

– mocny zawodnik

Poruszanie się Abarthem Punto jest zabawne, bo miło patrzeć na miny kierowców, którzy nie dowierzają, że Punto może być aż tak dynamiczne.

Abarth Punto wygląda jak tuningowany Fiat Punto. Jest solidna dawka spojlerów, owiewek, piękne alufelgi, a nawet czarne pasy na białej karoserii. Mało kto jednak przypuszcza, że Abarth Punto ma pod maską 165-konny silnik.

Sportowa marka

Abarth to sportowa marka należąca do Fiata. Nazwa pochodzi o jej założyciela Carlo Abartha, który powołał ją do życia w 1949 roku. W 1971 roku właścicielem marki Abarth został Fiat. Lata 70. to złoty czas dla Abartha, którego auta święciły triumfy w sportach samochodowych. Potem gwiazda marki przygasła, a oficjalna reaktywacja nastąpiła w 2007 roku.

Dynamiczny styl

Abarth Punto jest dostępny tylko w wersji trzydrzwiowej. W stosunku do pierwowzoru, czyli Fiata Punto, auto ma o 6 mm wydłużony rozstaw osi. Jednak ważniejsze są zmiany, które widać na pierwszy rzut oka. To m.in. dwa czarne pasy biegnące wzdłuż nadwozia oraz czarne obudowy lusterek. Przedni zderzak ma duży wlot powietrza,

Abarth Punto. Od razu widać różnice w stosunku do Fiata Punto

który wraz ze spojlerami bocznymi oraz światłami przeciwmgielnymi optycznie obniża samochód. Wloty są także na obu krańcach przedniego spojlera, w miejscu, gdzie zwykle są światła przeciwmgielne. Te z kolei osadzono dość blisko siebie poniżej tablicy rejestracyjnej.

Jednak ponieważ przedni spoiler jest dość nisko nad ziemią, to trzeba uważać przy podjeżdżaniu do krawężników.

Natomiast pod tylnym zderzakiem widać dyfuzor, czyli fragment podwozia z kanałami powietrznymi.

Rajdowa kabina

Sportowe elementy znajdziemy również w kabinie Abartha Punto. To np. niemal kubelkowe fotele ze zintegrowanymi zagłówkami z logo marki na opar-

Sportowe fotele z logo marki przyciągają uwagę

ciach. Ponadto na tapicerce dojrzeć można czerwoną i żółtą stebnówkę. W tym kolorze jest również skala na wskaźnikach w zestawie zegarów.

Efektowny wygląd kabiny uzupełniają takie detale, jak kierownica i dźwignia zmiany biegów obszyte skórą, aluminiowe nakładki na pedałach czy czarna podsufitka.

Silnik ma moc

Do Abartha Punto montowany jest tylko jeden rodzaj silnika. Jest nim benzynowa jednostka o pojemności 1,4 litra z turbodoładowaniem. Silnik ma moc 165 KM oraz maksymalny moment obrotowy o wartości 250 Nm osiągnięty przy 2250 obr./min.

W połączeniu z ręczną, sześciobiegową przekładnią, jednost-

Ocena

Plusy

- ▲ Dynamiczny silnik
- ▲ Bogate wyposażenie

Minusy

- ▲ Niefortunna lokalizacja niektórych włączników na desce rozdzielczej
- ▲ Niski spoiler

ka ta sprawi, że auto przyspiesza od 0 do 100 km/h w 7,9 sekundy i osiąga prędkość maksymalną 213 km/h. Czasem odnosiliśmy wręcz wrażenie, iż ten samochód ma aż nadmiar mocy.

Wrażenia z jazdy

Wielką frajdę Abarth Punto sprawia podczas jazdy krętą drogą. Utwardzone zawieszenie i precyzyjny układ kierowniczy sprawiają, iż jedzie się jak po szynach. Byleby tylko nawierzchnia nie była nadto dziurawa, albo pofałdowana, bo wtedy narzekać będą pasażerowie.

A spalanie? Można wytrzymać. Producent podaje, że średnie zużycie paliwa na 100 km wynosi 6 litrów. My, jeżdżąc dość ostro (ale bez łamania przepisów), zanotowaliśmy wynik o 1,5 litra wyższy. Czyli nie jest źle.

Zaletą auta jest bogate wyposażenie (Abarth Punto występuje tylko w jednej wersji wyposażeniowej). W zasadzie jest wszystko, co służy bezpiecznej i komfortowej jeździe. Jednak włączniki świateł przeciwmgielnych i regulacji reflektorów są nieco za nisko, przez co schowane przed oczami kierowcy.

Konkurentami Abartha Punto są m.in.: Citroen DS3 1.6 156 KM Ultra Prestige (86 590 zł), Ford Fiesta ST2 1.6 182 KM (74 500 zł), Skoda Fabia RS 1.4 TSI 180 KM (72 000 zł).

Wojciech Frelichowski

Rynek >> Honda Civic Tourer na europejskich rynkach ma się pojawić na początku 2014 roku

Nowa Honda kombi dla wymagających

Honda Civic Tourer to uniwersalne i funkcjonalne auto, które zapewnia ogromną przestrzeń bagażową o pojemności 624 l.

Wygląd zewnętrzny nowej Hondy jest wyrefinowany i sportowy, a jego cechą charakterystyczną jest wyraźna linia, która przebiega nieprzerwanie od przodu aż do słupka D, tworząc wrażenie płynności.

Honda Civic Tourer korzysta z tego samego, co Honda Civic 5D, projektu podwozia z centralnie umieszczonym zbiornikiem paliwa, który znajduje się pod przednimi fotelami, uwalniając dużą przestrzeń wewnątrz samochodu i pozwalając na zastosowanie układu siedzeń w ty-

powej dla Hondy konfiguracji Magic Seats.

W gamie silników Hondy Civic Tourer znajdują się dwie jednostki napędowe, wysokoprężna 1.6 i-DTEC z serii Earth Dreams Technology współpracująca z manualną skrzynią biegów oraz z silnikiem benzynowym 1,8 i-VTEC z przekładnią manualną lub automatyczną. Silnik 1,6 i-DTEC otrzymał aluminiową głowicę, co w połączeniu z aluminiowym otwartym blokiem cylindrów daje obecnie najlżejszy silnik w swojej klasie.

W jednostce tej ograniczono straty tarcia do poziomu silników benzynowych. Wszystkie ruchome części starannie zoptymalizowano, starając się ograni-

czyć tarcie towarzyszące ich pracy, co znacząco przyczyniło się do obniżenia zużycia paliwa, nie pozbawiając kierowcy radości z jazdy.

Przestrzeń ładunkowa mieści dwa pełnowymiarowe rowery górskie lub trzy duże walizki pod kryjącą je przed wzrokiem przechodniów roletą bagażnika. Pojemność bagażnika wynosi 624 litry, a przy złożonych tylnych siedzeniach, aż 1668 litrów.

Stworzony przez Hondę system siedzeń Magic Seats zwiększa przestrzeń w aucie, umożliwiając wybór jednej z wielu konfiguracji. Złożenia tylnej kanapy można dokonać jednym ruchem ręki, a podłoga bagażnika nowego modelu została podnie-

siona w stosunku wersji 5-drzwiowej, aby stworzyć całkowicie płaską powierzchnię ładunkową.

Tylne siedziska mogą być składane do pozycji pionowej, pozwalając na przewożenie wysokich przedmiotów. Podział kanapy w proporcji 60:40 pozwala na jeszcze więcej wariantów przewozu zarówno pasażerów, jak i dużego bagażu oraz zapewnia alternatywny otwór załadunkowy, jeżeli dostęp przez drzwi bagażnika jest ograniczony.

Honda Civic Tourer a na europejskich rynkach pojawi się na początku 2014 roku.

Opr. MMI na podstawie informacji Honda

Wygląd zewnętrzny nowej Hondy jest wyrefinowany i sportowy

ogłoszenia z giełdy

KUPIĘ

Auto od 1998 roku całe i uszkodzone, 509 369-157.

Skup katalizatorów, akumulatorów, metali kolorowych, wysokie ceny, własny odbiór, 507 730-067.

30-067.

SPRZEDAM

Autoczęści do samochodów: rosyjskich, niemieckich, francuskich, japońskich, koreańskich, hiszpańskich, włoskich, czeskich, 10-500 zł, (85) 653 99-88, 602 804-382.

Felgi stalowe i aluminiowe, opony nowe i używane, oryginalne kołpaki, 50 zł, 696 216-495.

Lublin Andoria silnik kompletny, stan bdb, 500 zł, 604 859-997.

Piaskowanie ram, felg oraz innych maszyn, własny odbiór, 507 730-067.

Chevrolet Lacetti, 2006, 1.4, 80 tys km, serwisowany, 1 wł., salon, bezwypadkowy, klima, 16.800 zł, 696 882-993.

Citroen Berlingo, 2003, 1.9 D, 290 tys km, el. lusterka, el. szyby, 5 osób, faktura, 8.000 zł, 503 913-316.

Citroen C3, 2004, 1.1, 120 tys km, serwisowany, 5 drzwi, c. zamek, ABS, wspomaganie, 11.900 zł, 696 882-993.

Citroen Jumpy, 2001, 1.9 TDI, 7.600 zł, 664 574-907.

Fiat Seicento 900, 2000, stan bdb, gaz, 3.900 zł, 511 774-409.

Ford Focus kombi, 2001, 1.6, salon, II wł., klima, bogata wersja, 7.900 zł, 696 882-993.

Ford Focus, 2004, 1.8 TDCI, kombi, klima, 4x PP, el. szyby, ABS, alarm, 10.800 zł, 515 234-090.

Honda Jazz, 2008, 1.2 B, salon Polska, 87 tys km, 24.900 zł, 698 704-790.

Kia Venga, nowa bez przebiegu, gwarancja, 45.500 zł, 501 721-142.

Mazda Premacy, 2000, 2.0 DITD, bogata wersja, klima, tempomat, 9.200 zł, 696 882-993.

Mercedes C220 CDI 129 KM, 1998, el. szyby, c. zamek, stan idealny, 8.700 zł, 603 618-999.

Nissan Micra, 1999, 1.0 16V, 80 tys km, 5 drzwi, stan bdb, czerwony, 7.850 zł, 692 118-493.

Opel Vectra, 2005, 1.9 CDTI, 138 tys km, serwisowany, salon, bogate wypo-

sażenie, stan bdb, 22.900 zł, 696 882-993.

Opel Zafira, 2000, 2.0 DTI, 8.300 zł, 664 574-907.

Opel Zafira, 2001, 1.6 16V, 7 osób, bezwypadkowy, bogata wersja, klima, 12.900 zł, 696 882-993.

Renault Clio, 2011, 1.2 16V, 18 tys km, I wł., salon, stan idealny, 23.900 zł, 696 882-993.

Skoda Fabia II, 2011, 23 tys km, serwisowany, I wł., salon, bezwypadkowy, jak nowy, 25.900 zł, 696 882-993.

Skoda Fabia, 2000, 1.9 SDI, salon, c. zamek, wspomaganie, alufelgi, 9.200

zł, 696 882-993.

Skoda Fabia, 2008, gwarancja, 19.700 zł, 503 447-663.

Skoda Felicia, 1997, 1.3 MPI, salon Polska, opłacony, stan bdb, 3.400 zł, 696 216-495.

Volvo S80, 2001, 2.4 B, 130 tys km, nowy rozrząd, kpl. opon zimowych, automat, zamiana, 15.000 zł, 887 321-891.

VW Jetta, 2006, 1.6, I wł., salon, 120 tys km, serwisowany, bogata wersja, stan bdb, 26.900 zł, 696 882-993.

VW Passat, 2003, 1.6 B, sedan, 163 tys km, 15.900 zł, 698 704-790.

Test >> Wnętrze auta jest przestronne. Z tyłu miejsca na nogi starczy nawet wysokim pasażerom

Auto praktyczne i oszczędne

Skoda roomster to alternatywa dla miejskich minivanów. Ma nie tylko przestronne wnętrze, ale i niewielkie wymiary, które ułatwiają jazdę po mieście.

Wojciech Frelichowski
wojciech.frelichowski@mediaregionalne.pl

Produkcja roomstera ruszyła w 2006 r. Trzy lata temu samochód zmodernizowano. Auto ma 4,21 m długości, 1,61 m wysokości, 1,90 m szerokości, a rozstaw osi wynosi 2,61 m. To mniej niż w przypadku renault kangoo czy peugeotu partnera.

Duża, wygodna przestrzeń

Duże szyby boczne nie dodają mu urody, ale za to ułatwiają kierowcy manewrowanie.

Wnętrze skody jest przestronne. Z tyłu miejsca na nogi starczy nawet wysokim pasażerom. Tylne fotele umieszczono wyżej od przednich, można je przesunąć i regulować ich oparcia.

Bagażnik roomstera jest duży i ustawny. Przy standardowo ustawionych fotelach tylnych ma 509 l pojemności. Wystarczy je przesunąć do przodu, by zapakować dwa rowery. Po wymontowaniu foteli przestrzeń rośnie do 1810 l.

Oszczędny silnik

Jeździliśmy autem z silnikiem benzynowym 1.2 TSI o mocy 85 KM i 160 Nm maks. momentu obrotowego. Osiągi zawdzięcza on bezpośredniemu wtryskowi paliwa i turbodoładowaniu. Roomster w tej wersji nie jest demonem prędkości, ale za to pali niewiele. Zużycie paliwa podczas testu w mieście i poza nim

Wyglądem skoda roomster przypomina mniejszą fabię

wyniosło 6 l/100 km. Zawieszenie (kolumny MacPhersona i belka skrętna) jest miękkie, co daje przechyły w zakrętach.

Umiarkowana cena

Ceny testowanego roomstera z silnikiem 1.2 85 KM i wyposażeniem Ambition zaczynają się od 55600 zł. W standardzie są m.in. cztery poduszki powietrzne, ESP, centralny zamek i klimatyzacja.

Konkurencja to peugeot partner, który jest nieco tańszy, a renault kangoo – dużo droższe. ▲

Ocena**Plusy**

- ▲ funkcjonalne wnętrze oraz pojemny bagażnik
- ▲ niskie zużycie paliwa dla auta z silnikiem 1.2 85 KM
- ▲ łatwość manewrowania

Minusy

- ▲ brak radioodtwarzacza w standardzie dwóch najtańszych wersji wyposażenia
- ▲ głębokie przechyły nadwozia w zakrętach

Nieze materiały, wygodna obsługa i dużo schowków – to kokpit roomstera

Środkowy fotel jest węższy od dwóch skrajnych. Można go zamienić w stolik.

PRENUMERATA POCZTOWA - gazetę dostarcza listonosz

Okres prenumeraty	Koszt prenumeraty pocztowej	OSZCZĘDNOŚĆ*
1 miesiąc (wrzesień)	31 zł	12,10 zł
3 miesiące (wrzesień - listopad)	93 zł	37,10 zł

▲ Prenumeratę można opłacić:

- w każdym urzędzie pocztowym - **do 20 sierpnia**
- u listonosza - **do 20 sierpnia**
- w Biurze Obsługi Klienta, Białystok, ul. św. Mikołaja 1 - **do 19 sierpnia**
- przelewem: Media Regionalne Sp. z o.o., ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa, nr konta 33 1050 0099 6557 0012 0034 9609 - **do 16 sierpnia**

* Różnica między ceną zakupu gazety w punktach dystrybucyjnych, a ceną zakupu w prenumeracie

GAZETA WSPÓŁCZESNA w prenumeracie

Prenumerata Gazety Współczesnej to oszczędność i wygoda!

Gazeta Współczesna w prenumeracie, to:

Codzienny dostęp do rzetelnych
i aktualnych informacji o tym,
co dzieje się w województwie,
Twojej miejscowości.

>>

Gwarantowany dostęp do Kramika
- jednej z największych w regionie
baz ogłoszeń drobnych
(średnio ok. 8000 ogłoszeń
tygodniowo).

>>

Reportażowe wydanie
magazynowe z dodatkowymi
stronami z rozrywką, krzyżówkami
oraz programem telewizyjnym.

>>

Specjalne dodatki redakcyjne
dostępne tylko dla Prenumeratorów.

Jeszcze

TYLKO DZIS

możesz opłacić
prenumeratę
pocztową
Gazety
Współczesnej

Dokonaj jej
w najbliższym
urzędzie
pocztowym
lub u Twojego
listonosza

Twoja gazeta
w prenumeracie

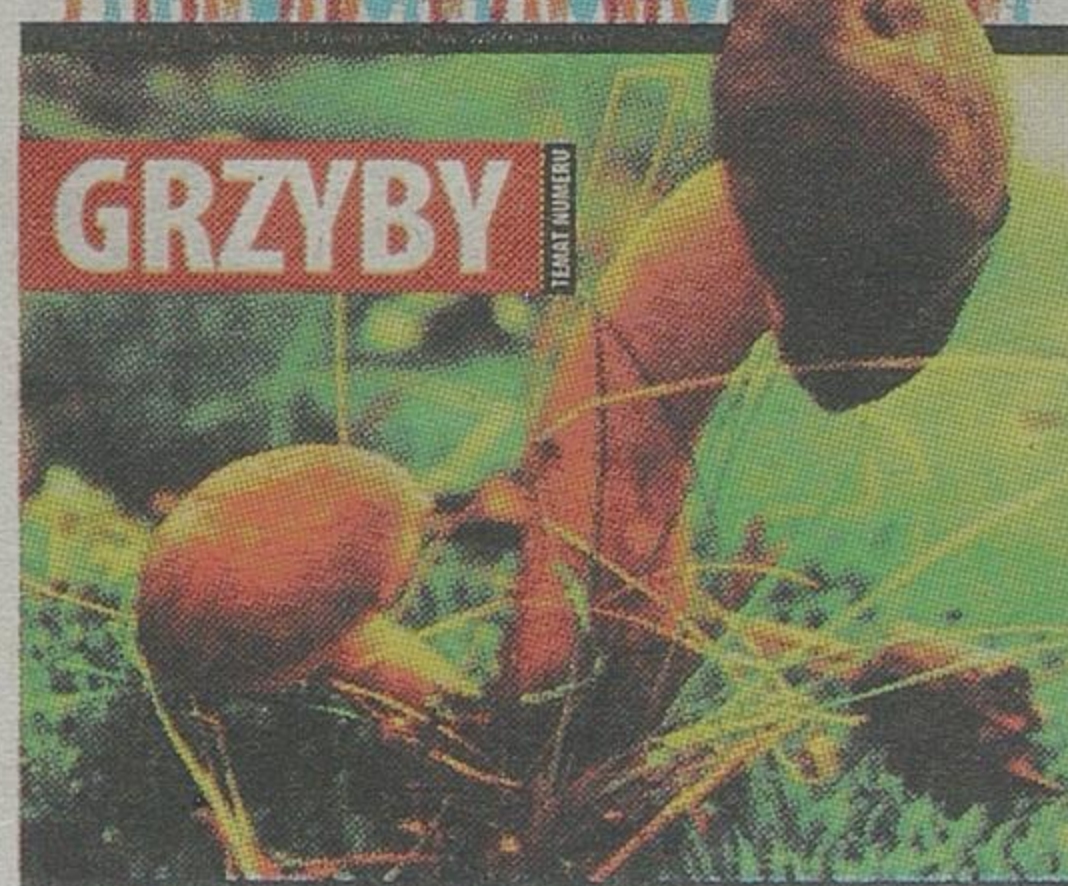
> tylko w Prenumeracie

Co tydzień

▲ 7 dni Polska, Świat >> Przegląd światowej prasy oraz najważniejszych wydarzeń politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych mijającego tygodnia.

SMAKI PODLASIA

Co miesiąc

▲ Smaki Podlasia >> Najlepsze przepisy, ciekawostki kulinarne, regionalne smaki.

ŻYCIE W OBRAZKACH

Co miesiąc

▲ Życie w obrazkach >> Dodatek dla ciekawych świata, którzy chcą wiedzieć więcej.

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

AUTOR „ZEMSTY” ANTONIM UJ- SCIA RZĘKI	IMIE NIZIUR- SKIEGO, AU- TORA „KSIĘGI URWISÓW”	GRZANKA	43	BICZ MYŚLIWSKI („PRAHA” PO ROSZADZIE)	SYPIA NA GWOŹDZIACH SWOJSKI KANION	SKOK W BOK ALBO ŚCIANA URWISKA	CHWILOWA ZACHCIANKA OPAD NISZCZĄCY UPRAWY	GODŁO NP. MIASTA	PRZECIWIEN- STWO SNU	9
39				SKOK W HIERARCHII			MASZ JĄ PRZED SOBĄ		24	
UROCZY- STOŚĆ KOŚCIELNA	ŁGUMOWA ŁÓDKA	SIEDZIBA FASOLI ZWĄŁ STERTA		ŚLAD PO LISTONOSZU POŁOWICA ABRAHAMA	38	KRÓLEWSKA RYBA	8	„TWARZ” MONETY	RODZAJ DAWNEGO DZBANA	
DAWNY PATROL WENECKA „TAKSÓWKA”		ZATARG, SPRZECZKA BELKA POD- PODŁOGOWA				PION AK LUB DAWNY WŁAD- CA EGIPTU SKALECZENIE	15		26	36
				LEPSZY ON W GARSĆCI, NIŻ GOŁĄB NA DACHU	28	DEWIZA POSTĘPO- WANIA	MIGOTLIWA CZĄSTECZKA	SUROWICA KRWI	3	
POTOCZNIE O CZŁOWIEKU MAŁO INTEL- GENTNYM	TKANINA JAK MGIEŁA	ZAGRYWKA „ZGRZYBIA- ŁA” KOKOSZ- KA WODNA		NA NIM POWIEWA FLAGA			11	KWIATOWE IMIĘ OGROM, MNÓSTWO	6	
35		DAMSKI „GARNITUR”	22					KSIEGA LI- TURGICZNA NALEWANA CHOCHŁĄ		
„PRABABKA” SKARPETY				SKŁADA PROPOZYCJĘ		Z DZIESIĄTKĄ W ŚRODKU TRAWA ROS- NĄCA NA BIS	44		27	WYKŁADANA PRZY SZCZURZEJ DZIURZE
WYNAJĘTE OKŁASKI	ODEZWA	SZTUCZNY CZŁOWIEK MUZYCZNA OBROBKA	25			„PALINDRO- MOWA” CZĘŚĆ PRĄDNICY		ZASADNICZA, TO KONSTY- TUCJA HURAGAN	5	
				NIEPRZYJEM- NY ZAPACH				UNOSI SIĘ NAD BAGNEM PUDEŁO SKRZYPIEC	14	ZBRODNIĄ
37										PILNOWANIE SIĘ
KAPITAN ARKI	DZIAŁKA POD ZABUDOWĘ KURATELA	16				RZĘKA, KTÓ- RĄ MOŻNA PRZEJŚĆ W... ŁÓŻKU		JEDNO Z IMION KOMENS- KIEGO	32	
		W KAŻDYM MEJLOWYM „SIEDZI” MAŁPA		PSALMISTA CERKIEWNY		W PARZE Z OSNOWĄ PRODUKT DO KITU	18	ŚWIAT ROSLIN		
BREZENTOWE PRZYKRZYCIE									31	DO WCIERA- NIA, WKLEPY- WANIA LUB... JEDZENIA
41										10
KRÓL Z DRAMATU SZEKSPIRA	MIESZKAŁ W LAMPIE ALADYNA KLERYK	23				TŁUSZCZ LECZNICZY		OPERA RIMSKEGO – KORSAKOWA	40	
		DROBINA MATERII WŚRÓD ŁAN- TANOWCÓW	12							
POTRAWA DIETETYCZNA			33	ZAWODY SPORTOWE LUB WIEC	21	CZUBATA PAPUGA				
										1
				WSPÓLNIK ZŁODZIEJA		SEDZIA MU- ZUŁMANSKI	4			
ŁYK	KŁAPOUCH W POWIJA- KACH	RODZAJ LITERACKI UMIAR, DELI- KATNOŚĆ	19							
			13							29
PRZECIWI- NATARCIE	17	ZAMYKA PREZBITE- RIUM LUB NAWĘ			7					
			42	MIASTO UNI- WERSYTECKIE W USA (OKLAHOMA)	34					
POZYCJA GIMNAS- TYCZNA	BAZAR		30			SIEDZI ZA BIURKIEM			20	2

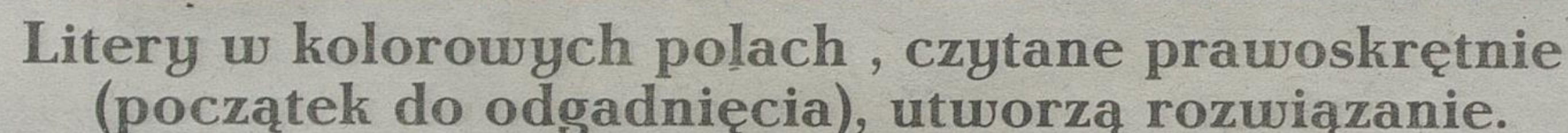

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie – passus z wiersza Tadeusza Boya-Żeleńskiego

HELLES

1. Wirówka panoramiczna

4. Algebra

5-1-5, 1-4-8-0-5-3, 0-5-1-3-5-9, 5-9-5-3-7-1, 5-2-4-5-9-5, 3-5-0-6-3-5. Otrzymane wyrazy wstawić do diagramu tak, aby powstał kwadrat magiczny 6x6. Litery z pól ponumerowanych od 1 do 9 utworzą rozwiązanie – tytuł piosenki zespołu Luxtorpeda.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

2. Konikówka

C	E	O	P	Y	A	R	O	I
G	R	T	R	W	W	S	R	Z
Ñ	Z	I	S	P	Z	D	E	I
E	E	G	I	A	D	N	E	Z
E	N	I	O	O	E	Y	E	Ñ

3. Krzyżówka

PIONOWO: 1) zatarg, sprzeczka, 2) heros, 3) zabieg płucny, 4) imię Okupnik, 5) przyzwyczajanie, 6) inaczej flisak, 7) militarny kolega, 8) postępuje według obmyślonego planu, 9) bolesny skurcz mięśni, 13) osocze krwi, kamień szlachetny albo potoczne określenie nowoczesnego telewizora, 16) właśnie go wypełniasz, 17) rzeka lub imię, 19) wymarły nielot, 21) imię Nowerlego i Śmiałowskiego, 22) tytuł serialu z Cezarym Żakiem w podwójnej roli, 23) Ineko, pisarka japońska, 25) roślina wodna, 26) symbol tajemniczości, 27) okreśło-
ny sposób, 29) rodzaj uzdy, 30) budynek w rozsypcy, 32) kamień piekielny, 34) ogon sukni, 35) model Nissana, 36) w zielonym – kaczka zjadła węża (w piosence ludowej „Jadą goście”).

[illegible]

5. Kalambur

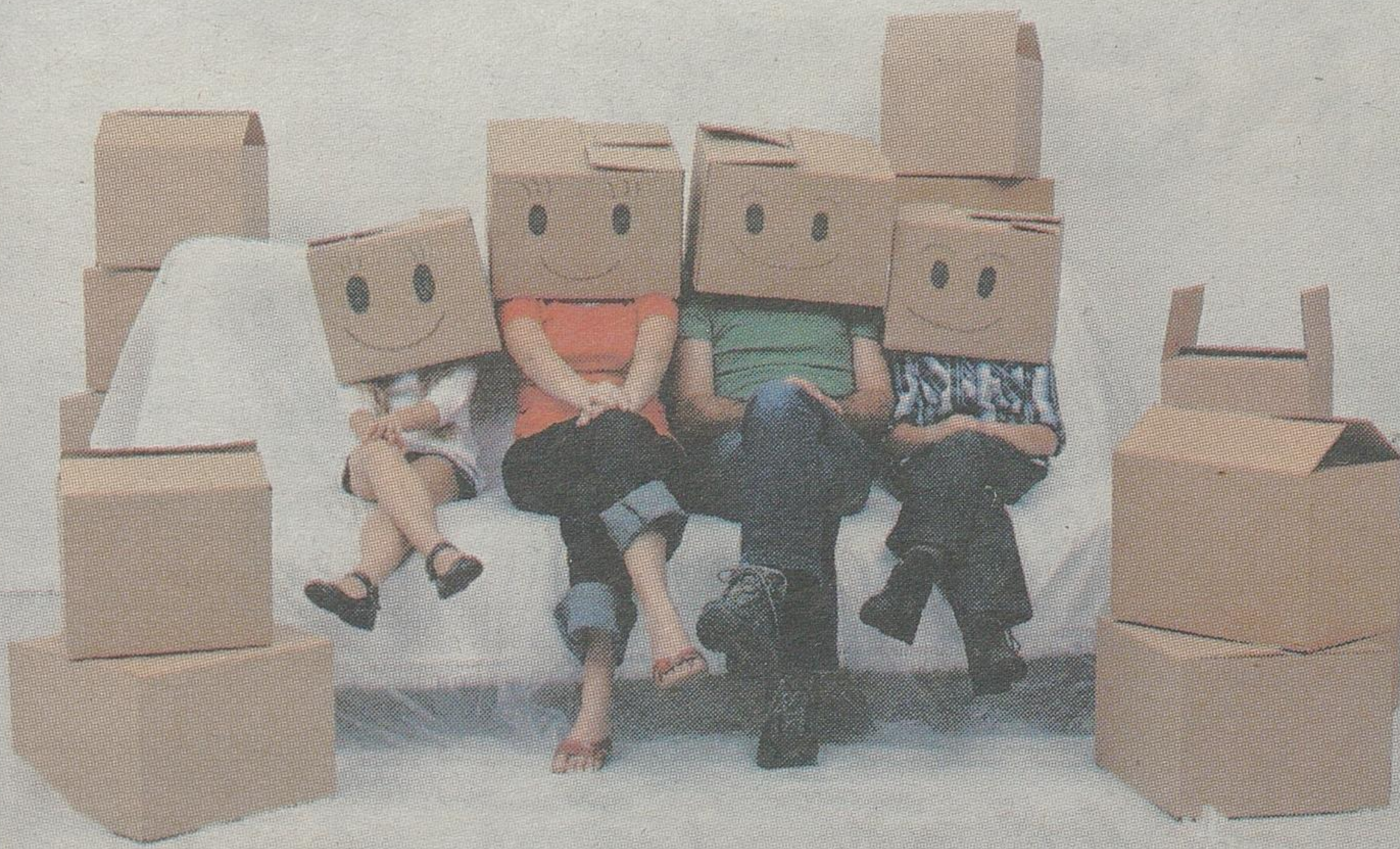
Jeżeli Pad nierówno płynie –
mowa o „gorącej” roślinie.

Rozwiązania zadań

1. Sierpniowa kanikuła. 2. Czego sierpień nie dowarzy, tego wrzesień nie doparzy. 3. „Królikarnia”. 4. „Mowa-trawa”. 5. Pokrzywa.

1. Sierpniowa kanikuła. 2. Czego sierpień nie dowarzy, tego wrzesień nie

Marzenia o własnych, czterech ścianach?

Apartamenty Tysiąclecia spełniamy marzenia

Rogowski
DEVELOPMENTDział Sprzedaży Mieszkań: Białystok, ul. Legionowa 28/202
tel.: (85) 749 99 09 fax: (85) 749 99 02, www.rogowskidevelopment.pl

AUTOMOTO

KUPIĘ

AUTA całe, do kasacji, naprawy, odbiór, tel. 503-163-134.
AUTOKOMIS, SZYBK! skup do 50.000 zł, tel. 500-008-130.

ZŁOMOWANIE AUT
odbieramy własnym transportem, wysokie ceny.
693-705-805.

BIZNES

ALE SZYBKA GOTÓWKA – NAWET 7000 ZŁ!
PROSTE ZASADY, BEZ ZBĘDNYCH FORMALNOŚCI. PROVIDENT: 600-400-295
(TARYFA WG OPŁAT OPERATORA).

KREDYTY/POŻYCZKI

ABSOLUTNIE atrakcyjna pożyczka
30-stka. Najniższe koszty, bez BIK-u, wypłata natychmiast, bez ograniczeń wiekowych również zajęcia komornicze.
Daiglob Piechocka Sp.j Repertorium
A3888/2011, tel. 600-700-304, 85/7333725.

BEZ zaświadczeń pożyczka 500 zł natychmiast
całe województwo, tel. (85)732-30-22.
KREDYTY, Pożyczki, Konsolidacje, Hipoteki !!!
Zadzwoń. Białystok - 85 742 13 21, Bielsk Podlaski 85 657 85 26

POTRZEBUJESZ pieniądze wejdź:
www.daiglob.pl zakładka daiglob a-count.

POŻYCZKA - całe województwo,
tel. 668-681-844.

POŻYCZKI pod hipoteki, 511-918-810.

MATRYMONIALNE

BIURA MATRYMONIALNE

BIURO „Mariaż”, 604-167-379,
(85)675-13-15.

NAUKA

BEZPŁATNIE - POLICEALNE STUDIUM
ZAWODOWE (TECHNIK ADMINISTRACJI, ARCHIWISTA, BHP, INFORMATYK, RACHUNKOWOŚCI), LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE. WARSZAWSKA 2,
85 74 35 106, WWW.TWP.BIALYSTOK.PL

KURS

AUTOMOBILKLUB - prawo jazdy.
85/732-76-85.

"Nie umiera ten, kto pozostaje w sercach bliskich"

Panu **STEFANOWI PISZCZATOWSKIEMU**
Prezesowi Zarządu
Zambrowskiego Ciepłownictwa i Wodociągów Sp. z o.o.
wyraży szczerego współczucia z powodu śmierci
ŻONY

składają
Koleżanki i Koledzy
z Regionalnego Stowarzyszenia
Wodociągowego z siedzibą w Olsztynie
oraz Olsztyńskich Wodociągów

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM

BLASZAKI garaże - tania i solidnie,
(85)730-18-00, 694-052-905.
BLASZAKI garaże tania, transport montaż
gratis, 506-900-520, (52)348-71-48,
(41)263-27-42.
DOM Dobryniów Duże, częściowo
wykończony 215 m², tel. 798261552
DOM, stodoła, chlew, las 60-letni 6 ha, łąki, 40
km od B-stoku, (85)743-16-02.
DREWNIANY 80/198m² Michałowo
514644546
GARAŻE blaszane, bramy garażowe, koje
-dowóz, montaż gratis -cały kraj. Raty!
512-853-323; 85/66-72-108; 86/225-23-11;
29/642-34-61 www.konstal-garaze.pl
GARAŻE, blaszaki - tania, tel. 505-126-033.
MIĘDZYRZECZE nad rzeką Sokółka.
Rekreacyjno-Budowlana Tel. 664679059
MEYEN, dom, bud. gospod. z siedliskiem (razem
lub osobno) Grabowo k/Kolna. 516-899-584
NOWE domy wolnostojące w Łomży na
powstałym osiedlu ul. Modrzewiowa pow.
użytk. 130m² lub 170m², garaże
2-stanowiskowe, pow. działek 630 m²
509-600-557.
1 ha ziemi ornej, wieś Wojdy, ok. Rajgród.
517-073-771.

STANCJE

2 pokoje - uczącem się. 690-120-894,

WYNAJMĘ

GABINET o pow. 12 m² na godziny lub dnie
w przychodni LEKMEK rejestracja, portier,
apteczka kontakt
nusia.zachanowicz@gmail.com
lub sms 94 773 206 324.
WOLNE 2 pokoje dla 2 studentek albo
rodzinstwa, ul. Warszawska, B-stok.
516448184.
2- pok. umeblowane ul. Sikorskiego
507-386-592.

PRACA

ZATRUDNIĘ

NA stanowisko trakowego, Bielsk Podlaski, 3
tys. brutto, tel. 85 7301750.

Panu **JANUSZOWI ROSZKOWSKIEMU**
Członkowi Zarządu „Pro-Medica” w Elku Sp. z o.o.
wyraży głębokiego współczucia z powodu śmierci
TATY

składają:
Zarząd oraz pracownicy „Pro-Medica” w Elku Sp. z o.o.

OGŁOSZENIE WÓJTY GMINY RUTKI

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla części miejscowości

Kalinówka-Wielobory, Kossaki-Falki, Śliwowo-Łopienie, Zambrycze-Króle

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.) oraz art. 39 i 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z 2008 r. z późn. zm.) zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, projektów:

1. **Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Kalinówka-Wielobory**, dotyczącego przeznaczenia terenu działki o numerze ewidencyjnym Nr 92 pod działalność przemysłową polegającą na uboju zwierząt.
2. **Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Kossaki-Falki**, dotyczącego przeznaczenia terenu działek o numerach ewidencyjnych Nr 81/2, 82, 83 pod działalność przemysłową polegającą na uboju zwierząt.
3. **Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Śliwowo-Łopienie**, dotyczącego przeznaczenia terenu działek o numerach ewidencyjnych Nr 34, 35, 36, 37 pod działalność przemysłową polegającą na uboju zwierząt.
4. **Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Zambrycze-Króle**, dotyczącego przeznaczenia terenu działki o numerze ewidencyjnym Nr 127 pod działalność przemysłową polegającą na uboju zwierząt.

Wyłożenie odbywać się będzie w dniach od 29 sierpnia do 26 września 2013 r. w siedzibie Urzędu Gminy Rutki (18-312 Rutki-Kossaki, ul. 11 Listopada 7), w pokoju nr 9 w godzinach pracy Urzędu. Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach dokumentów rozwiązaniami odbędzie się w dniu 3 września 2013 r. w sali w sali konferencyjnej Urzędu o godz. 9.00.

Osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej mogą wnieść uwagi i wnioski dotyczące projektów planów (zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy) oraz prognoz, które należy składać na piśmie do Wójty Gminy Rutki, 18-312 Rutki-Kossaki, ul. 11 Listopada 7, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 16 października 2013 r. Uwagi i wnioski mogą być ponadto wnoszone ustnie do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej - bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres: ug.rutki@wp.pl

Organem właściwym do ich rozpatrzenia jest Wójt Gminy Rutki.

PIZZERIA w Mońkach zatrudni młode osoby na stanowisko barmanki, kucharki, kierowca z własnym samochodem. Nie wymagane doświadczenie! 507-577-567.

TARTAK w Sztabinie doświadczonego trakowego legalnie, 602-439-621.

ZATRUDNIĘ mężczyznę w gospodarstwie rolnym 502 638 896.

ZATRUDNIĘ stolarza, cieślę i pomocnika cieśli. Zakwaterowanie i wyżywienie. 600-289-289.

ZATRUDNIAMY RZĘCZNIKÓW DO ROZBIORU WIEPRZOWINY, TEL. 602338551.

ROLNICTWO

KUPIĘ

*******BYDŁO**, maciory, knury kupię.
Faktura, wyrejestrowanie, tel. 509-117-107.
*******BYDŁO**, maciory, knury kupię.
Faktura, wyrejestrowanie, tel. 663-041-519.

***SKUP bydła rzeźnego: krowy, buhaje, jałowki. Atrakcyjne ceny!**
Odbiór zwierząt z gospodarstwa!
PH KONRAD, tel. 600-02-02-03,
(606-98-98-87 pow. łomżyński),
(pow. grajewski 666-08-44-92).

***SKUP tuczników. Szybkie płatności!**
Odbiór z gospodarstwa!
PH KONRAD, tel. 668-664-790,
86/ 215-11-15 wew. 45.

GOSPODARSTWO Stare Juchy kupi słomę. 606-820-926.

KNURY kupię, tel. 694-933-680,
(85)685-22-45.

KUPIĘ każde zboże magazyn Brzuszewo gm. Sokoły, 603-695-265, (86)476-57-02.

SPRZEDAM

***ZAPRASZAMY do punktu sprzedaży jałowic PH KONRAD w Szepletowie. SZEROKI WYBÓR RAS. KONKURENCYJNE CENY!** Szepletowo, ul. Przemysłowa 11, tel. 86/476-28-34.

DOJARKI, hale udojowe, schładzalniki nowe i używane. Montaż i serwis, tel. 503-797-293, 602-447-223.

DOJARNIE rurociągowo Westfalia nowe i używane, schładzalniki mleka - montaż, zamiana, atesty, raty. (87)423-48-77, 603-860-885.

JALOVICE cielne hodowlane w ciągłej sprzedaży na bazie w Krasowie Wielkim 8 koło Szepletowa, tel./fax: (86)476-16-91, tel/fax:(65)573-86-31, (65)572-73-36.

PRZEDSIĘBIORSTWO Holstein:
oferujemy jałowice wysokocielne, krowy pierwsiarki HF. Nowości! Raty!
Skup jałowic cielnych 2-5 miesięcy,
tel. 85/650-15-61, 600-783-948.

ROL-MIX oferuje jałowice hodowlane z dolewem HF. Dowóz zwierząt do odbiorcy. 602-731-229, (61)437-75-27.

ROZRZUTNIKI, prasy, zbiorniki, pługi 602264888.

ZBIORNIKI mleka 1000-2000l. Grajewo (86)272-67-97, 502-534-434.

500 MASZYN ZE SZWECJI UŻYWANYCH.
KOMBAJNY ZBOŻOWE RÓŻNE 30 SZT.
URSUSY, ZETORY, PŁUGI: KVERNELAND,
OVERUM, TALERZÓWKI, AGREGATY, ŻMIUKI,
GRUBERY, WAŁY, PRZETRAŚKARKI. BARDZO
NISKIE OPROC. 0,6%. PRZASZYSZ,
692-999-007.

RÓŻNE

KUPIĘ

***AUTA** na złom, złom, odbiór. 508-127-829
BRZOZA, dąb, grab, olcha, jesion,
661-921-290.
SOSNĘ, świerk, brzozę olchę dąb
608713032.

INNE

POSZUKUJĘ ŚWIADKÓW KOLIZJI, KTÓRA
MIAŁA MIEJSCE 23 CZERWCA 2013R. OK.
GODZ. 15 PRZY SKRZYŻOWANIU ULIC
BRANICKIEGO I MIŁOSZA (PRZY STACJI
SHELL). TEL. 663660094.

ZGINĘŁA legitymacja nr 7222 PWSF Wit Łódź
511023571.

TURYSTYKA

BELGIA Holandia czw. śr., pt.
502-701-966.

HOLANDIA, Belgia: piątek, wtorek
518-349-303.

LONDYN - osoby, paczki pod adres
530-048-854.

USŁUGI

ANTENY

****ANTENY- serwis montaż Tania**
515411230.

ANTENY, tunery, montaż, naprawa
603-220-913.

AUTOMOTO

AUTOHOLOWANIE busy, maszyny. 604359907

AUTOHOLOWANIE osobowe, ciężarowe do
10t. 504-974-277, tel. 504-974-277.

WYNAJEM samochodów. 602-700-336

BUDOWA, REMONT

DOCIEPLENIA budynków, solidnie
504-854-831

ELEWACJE, docieplenia, poddasza, remonty,
wykończenia. Suwałki, okolice, 510-412-369.

MALOWANIE dachów Alpin-Dach,
664-367-003.

MALOWANIE dachów. 668-14-11-37

MALOWANIE dachów. 668-141-137

MINIKOPARKA 797-35-35-00

POLBRUK, granit - kompleksowo
605-371-441.

POLBRUK, tania, solidnie. 506-920-373.

SCHODY, drzwi, okna, oranżerie. 604-429-715

STUDNIA, pompy ciepła, tel. 604-651-727.

STUDNIE pompy ciepła, tania. 600-772-149

STUDNIE wiercone - solidnie! 504-320-592.

TYNKI agregatem, tel. 507-350-955.

TYNKI gipsowe, tel. 666-554-551.

TYNKI, szpachlowanie, malowanie,
504-443-259.

BIURO OBSŁUGI KLIENTA
tel. 85-748-96-02, 03

ZDOBNICTWO drewnianych domów
515628106.

CZYSZCZENIE DYWANÓW

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki, żaluzji,
Odbieramy odwozimy, 607-149-302,
85/7326062.

DACHY

DACHY - krycie! Najtaniej!!! tel. 604-590-996

DACHY, więźby, krycie. tel. 509-524-707.

KRYCIE dachów -tania, tel. 602-333-644.

KRYCIE, więźba, budowa poddaszy. Elewacje,
ocieplenie domów. Suwałki, ok. 501-564-471.

MALOWANIE dachów. Profesjonalnie!
880-255-943. www.kroll-malowanie.pl

WIĘZBY, skomplikowane krycie.
602-777-760.

HYDRAULICZNE

HYDRAULIK solidnie 85/7419382;

668-18-36-66

HYDRAULIKA kompleksowo VAT,
602-720-628.

NAPRAWA RTV

NAPRAWA LCD i RTV 85/6617-631,
602-120-966

OKNA I DRZWI

OKNA, drzwi, najniższe ceny! Profesjonalny
montaż. Sprawdź!, 85/746-14-46,
602-488-413.

ZABUDOWY balkonów, drzwi, (85)667-13-21.

PRZEPROWADZKI

TRANSPORT, przeprowadzki,
tel. 693-433-543.

ROLNICTWO

KOMPLEKSOWE badanie gleb, 602-311-222

KOREKCJA rad - fachowo, tania.

Bezplatny dojazd, tel. 695-347-325.

NAPRAWY diagnostów silników osi.
607-607-679.

SIŁOSY na kiszonce, kompleksowe
wykonanie. Wynajem szalunków.

516-350-846.

ŚLUSARSKIE

KOWALSTWO, balustrady, inne. 85/7419-656

TRANSPORT

KOPARKO -ładowarką, tel. 608-588-447.

TYNKARSKIE

TYNKI agregatem, Suwałki, ok. 510-412-369.

TYNKI gipsowe, cementowe, tel. 664-823-107.

TYNKI gipsowe, tradycyjne. 793-752-172.

INNE

A DLA FIRM - NAWET 7000ZŁ! SZYBKA
DECYZJA, GOTÓWKA W 24H. PROVIDENT
POLSKA S.A. - 600 400 370
(OPŁATA WG TARYFY OPERATORA).

SCHODY, parkiety, narbutt.pl. 85-833-17-01

ZDROWIE

BIOREZONANS

KOMPUTEROWE badania, masaże
85/743-23-29.

RZUC palenie, hemoroidy, 85/743-23-29.

GASTROLOG

HEMOROIDY nieoperacyjnie, alergię
85/7432329.

GINEKOLOG

A-Z Ginekolog Tania 502-865-184.

GINEKOLOG A-Z 504-997-742.

GINEKOLOG A-Z 504-997-742.

Kolarstwo >>

Kolej na Vuelte

Czterech polskich kolarzy wystartuje w rozpoczynającym się w sobotę w Vilanova de Arousa wyścigu Vuelta a Espana. Są to: Rafał Majka (Saxo Tinkoff), Sylwester Szmyd (Movistar), Tomasz Marczyński (Vacansoleil) oraz Bartosz Huzarski (NetApp).

W zespole Saxo Tinkoff nie stanie na starcie ubiegłoroczny zwycięzca Alberto Contador. Majka, który wówczas pomagał Hiszpanowi na górskich etapach, kandyduje teraz do roli lidera ekipy obok Czecha Romana Kreuzigera.

Do faworytów wyścigu zaliczani są zwycięzca Vuelty 2010 i tegorocznego Giro d'Italia Włoch Vincenzo Nibali (Astana), trzeci w lipcowym Tour de France Hiszpan Joaquin Rodriguez (Katiusza) oraz jego rodak Alejandro Valverde (Movistar), drugi w Vuelcie przed rokiem.

Tego ostatniego będzie wspierał Szmyd, który pierwszy raz w sezonie weźmie udział w tzw. wielkim tourze. 35-letni kolarz ma za sobą 21 startów w wyścigach zaliczanych do kolarskiego wielkiego szlenu. Dotychczas ukończył 11 razy Giro d'Italia, cztery Tour de France i sześć Vuelta a Espana.

Zakończenie tegorocznego Vuelta a Espana 15 września w Madrycie.

(PAP)

Lotto

Losowania z 18 sierpnia

Kaskada

1, 2, 4, 8, 9, 11, 12, 16, 17, 19, 20, 21

Multi Multi (godz. 14): 7, 10, 14, 15, 18, 21, 25, 26, 27, 29, 34, 40, 47, 52, 56, 62, 63, 65, 67, 74 Plus: 10

Multi Multi (godz. 21.40): 2, 12, 15, 19, 21, 30, 37, 41, 44, 46, 48, 49, 53, 61, 62, 66, 71, 72, 75, 78 Plus: 49

Piłka nożna >> Siedem goli „Dumy Katalonii” na początek

Efektowny debiut trenera Barcy

PAP

sport@wspolczesna.pl

Argentyński szkoleniowiec Barcelony Gerardo „Tata” Martino rozpoczął pracę w hiszpańskiej ekstraklasie od rozgromienia Levante 7:0. Dwie bramki zdobył jego rodak, uznawany za najlepszego gracza na świecie Lionel Messi.

„To był pierwszy mecz o stawkę. Trochę się denerwowałem, ale to, co zobaczyłem, zupełnie mnie uspokoiło. Ten debiut przekroczył wszelkie moje oczekiwania” – powiedział po meczu Martino.

Gospodarze, którzy bronią tytułu, jeszcze przed przerwą pozabawili złudzeń piłkarzy z Walencji, strzelając sześć goli. Rozpoczął już w trzeciej minucie Chilijczyk Alexis Sanchez.

Messi trafił na 2:0 w 12. i z rzutu karnego na 5:0 w 42. minucie.

Ponadto dwie bramki zdobył Pedro Rodriguez (w 26. i 73. minucie), a po jednym trafieniu dołożyli Brazylijczyk Dani Alves (23.) oraz Xavi Hernandez (45.).

W La Liga zadebiutował Brazylijczyk Neymar, który na boisku pojawił się w 64. minucie, zmieniając Sancheza. Nie zdołał wpisać się na listę strzelców, za to chwilę przed końcem obejrzał żółtą kartkę.

Nieco gorzej wiodło się w niedzielny wieczór Realowi Madryt w meczu z Betisem Sewilla,

Leo Messi (z prawej) walczy o piłkę z Rubenem Garcia z Levante. Argentyńczyk strzelił dwa gole, a Barcelona wygrała 7:0 na inaugurację La Ligi

w składzie którego cały mecz rozegrał Damien Perquis. Już w 14. minucie spotkania w stolicy nie spodziewanie piłkę z własnej siatki musiał wyjmować Diego Lopez (Iker Casillas oglądał spotkanie z ławki rezerwowych). Na listę strzelców wpisał się Jorge Molina.

Straty udało się odrobić już w 26. minucie, gdy debiutant w ekipie „Królewskich” Isco pośladał do Karima Benzemy, a Francuz spokojnie wykończył akcję precyzyjnym strzałem. Później gospodarze mieli wiele okazji do objęcia prowadzenia, m.in. kilka razy z rzutów wolnych ude-

rzał Portugalczyk Cristiano Ronaldo.

W końcu jednak Realowi udało się zdobyć upragnionego gola. W 86. minucie dośrodkował z lewej strony Brazylijczyk Marcelo, a głową do siatki trafił Isco. W tej sytuacji spóźniony był Perquis, który usiłował jeszcze bezsku-

tecnie zatrzymać młodzieżowego mistrza Europy, łapiąc go za koszulkę.

Real po raz pierwszy w oficjalnym spotkaniu poprowadził włoski szkoleniowiec Carlo Ancelotti.

Piłkarze Sevilli, którzy zmierzają się ze Śląskiem Wrocław w czwartej rundzie eliminacji Ligi Europejskiej, przegrali 1:3 z trzecią drużyną ubiegłego sezonu – Atletico Madryt.

Gospodarze musieli odrabiać straty po голу Diego Costy w 35. minucie – Brazylijczyk posłał piłkę do pustej bramki po dośrodkowaniu z rzutu rożnego. Sevilla odpowiedziała błyskawicznie, bo już po kilkudziesięciu sekundach – efektownym strzałem z dystansu popisał się Argentyńczyk Diego Perotti. Piłkarze zeszli na przerwę przy wyniku 1:1.

W drugiej połowie lepsze wrażenie sprawiali gospodarze, jednak w 79. minucie to Atletico uzyskało bramkę. Po szybkiej akcji w pole karne zespołu z Andaluzji wpadł rozpedzony Costa i strzałem w długi róg pokonał bezradnego Portugalczyka Beto.

Podopieczni trenera Unai Emeryego rzucili się do odrabiania strat, co obróciło się przeciwko nim w doliczonym czasie gry, kiedy efektowny rajd prawą stroną boiska samodzielnie wykończył Urugwajczyk Cristian Rodriguez.

Atletico, jako zdobywca trzeciego miejsca w La Liga, zagra w fazie grupowej Ligi Mistrzów.

Sportowe telegramy

PIŁKA NOŻNA W ostatnich niedzielnych spotkaniach 1/16 finału Pucharu Polski Piast Gliwice przegrał z KGHM Zagłębie Lubin 4:5 po karnych, a Arka Gdynia pokonała Ruch Chorzów 3:2 po dogrywce (1:1, 0:1).

PIŁKA NOŻNA Gruzin Dato Dartsimelia jest nowym piłkarzem beniaminka piłkarskiej ekstraklasy Zawiszy Bydgoszcz. Zdaniem właściciela klubu Radosława Osucha, umowa z 18-letnim zawodnikiem to inwestycja w przyszłość.

RAJDY Krzysztof Hołowczyc zajął drugie miejsce za Hiszpanem Nani Romą w Hungarian Baja, czwartej rundzie Pucharu

Świata FIA w rajdach terenowych. Na quadach najszybsi byli Polacy – Kamil Wiśniewski i walczący o czwarty z rzędu tytuł mistrza Europy Łukasz Łaskawiec.

PIŁKA NOŻNA Juventus Turyn po raz szósty w historii, a drugi z rzędu zdobył Superpuchar Włoch. W niedzielnym meczu, który odbył się na Stadionie Olimpijskim w Rzymie, piłkarze Juventusu pokonali stołeczny klub Lazio 4:0 (1:0).

HOKEJ NA TRAWIE Polscy hokeiści na trawie przegrali w Antwerpii z Irlandią 2:4 (1:2) w swoim drugim spotkaniu mistrzostw Europy.

(PAP)

Tenis >> Turniej WTA Tour w Cincinnati

Zwycięska seria Sereny zakończona

Rozstawiona z numerem drugim Białorusinka Wiktorija Azarenka wygrała tenisowy turniej WTA Tour na twardych kortach w Cincinnati (z pulą nagród 2,369 mln dolarów). W finale pokonała liderkę światowego rankingu Amerykankę Serenę Williams 2:6, 6:2, 7:6 (8-6).

Był to 15. pojedynek obu zawodniczek, ale Azarenka wygrała dopiero po raz trzeci. Zwycięstwo nie przyszło jej też łatwo, o czym świadczy czas trwania meczu – ponad 2,5 godziny. Przed tym spotkaniem Amerykanka mogła pochwalić się serią czternastu kolejnych spotkań bez porażki.

Poprzednio druga w rankingu WTA Białorusinka pokonała Williams w lutym w finale rywalizacji w Dausze. Uległa jej za to

Serena Williams po raz trzeci w swojej karierze przegrała z Białorusinką Wiktorią Azarenką

(PAP)

Biegi >>

Maraton wokół Wigier

Zwycięzca Maratonu Wigry Grzegorz Styczeń na podium

GW patronat

W sobotnim Maratonie Wigry, który odbył się na asfaltowych i leśnych trasach wokół Jeziora Wigry wzięło udział 300 zawodników.

Na maratońskim dystansie najlepszy był Grzegorz Styczeń, a na krótszej trasie, liczącej 12,5 km - najszybszy Andrzej Godlewski.

(mark)

Kolarstwo >>

Merida Mazovia MTB Marathon w Orzyszu i Elku

Wszyscy byli zwycięzcami

GW patronat

Amatorzy kolarstwa w ciągu czterech dni aż trzykrotnie ścigali się na pięknych mazurskich trasach.

Miłosz Karbowski
mkarbowski@wspolczesna.pl

Cezary Zamana, organizator imprezy, m. in. zwycięzca Tour de Pologne, nie krył podziwu dla uczestników Merida Mazovia MTB Marathon. Po czwartkowych zmaganiach w Gołdapi i sobotnich w Orzyszu, barwny peleton wracał do jego rodzinnego Elku.

– Do tego miasta uwielbiam wracać. Jestem pewien, że po tym maratonie to uczucie podzieli także zawodnicy. Muszę pogratulować zwłaszcza tym, którzy znaleźli w sobie siły by wystartować we wszystkich 3 maratonach jakie organizowaliśmy w ten weekend. Takich osób było ponad 500! Dla kolarzy amatorów 3 starty w 4 dni są ogromnym wyzwaniem i jestem niesłychanie dumny, że dali sobie radę – mówił Zamana.

W sobotę zawodnicy rywalizowali na niezwykle urokliwej trasie wokół jeziora Orzysz.

– Jest to jedna z ulubionych lokalizacji maratończyków. Trasa wokół jeziora na długo zapada w pamięć. Myślę, że cały pomysł na weekend był niezwykle trafiony – powiedział Zamana.

Największym bohaterem mazurskich zmagani został Patryk

W ciągu czterech dni ponad pół tysiąca kolarzy amatorów wzięło udział w trzech rowerowych maratonach

Piasecki reprezentujący klub Algida Kross Centrum Rowerowe Olsztyn. Wygrał najdłuższe dystanse – zarówno w Orzyszu, jak i w Elku. Wcześniej triumfował także na dystansie mega w Gołdapi. W maratonach jednak wszyscy byli zwycięzcami, bo wygrywali z własnymi słabościami. Piękne mazurskie krajobrazy wynagradzały natomiast wysiłek włożony w pokonywanie niełatwych tras.

Mazurski weekend za miłośnikami rowerów. Kolejne zawody Merida Mazovia MTB 1 września w Skarżysku – Kamiennej. To będzie ostatnia szansa w tym sezonie, by spróbować swoich sił na dystansie Giga, a także możliwość, by poznać uroki województwa świętokrzyskiego.

Wyniki maratonu w Orzyszu

Dystans Hobby (9 km) – mężczyźni: 1. Wojciech Szlachowski (MSR Mragowo) – czas 00:18:46, 2. Gabriel Głogowski (Prolog Jabłonna) 00:18:49, 3. Michał Proniewicz (DYNAMO PAK-PLAST Mińsk Mazowiecki) 00:19:01. Kobiety: 1. Izabela Wiercioch (V-MAX MOSIR Mińsk Mazowiecki) 00:22:09, 2. Róża Wacławek (Optima Bike Team) 00:22:14, 3. Dominika Kojarczyk (Legionowo) 00:24:19.

Fit (32 km)

Mężczyźni: 1. Karol Rumsicki (Warszawski Klub Kolarski) 01:01:13, 2. Witold Mikielski (Błiska Team) 01:02:55, 3. Robert Zalewski (www.rowerek.eu & Maxxis) 01:03:22.

Kobiety: 1. Maja Busma (MYBIKE.PL) 01:09:23, 2. Maja Wiśniewska (WARBUD – WARTO BUDOWAĆ) 01:13:30, 3. Magda Baldyga (MTB EEK PROSTKI) 01:14:11.

Mega (56 km)

Mężczyźni: 1. Patryk Piasecki (Algida Kross Centrum Rowerowe Olsztyn) 01:42:32, 2. Artur Mioduszewski (MBike Retro Team) 01:45:45, 3. Dariusz Zakrzewski (Banki Spółdzielcze) 01:45:46.

Kobiety: 1. Urszula Lubońska (MBike Retro Team) 02:00:05, 2. Krystyna Żyżyńska (MYBIKE.PL)

02:10:10, 3. Zofia Soltys (VELMAR.PL – MERIDA TEAM) 02:10:36.

Wyniki maratonu w Elku

Hobby (7 km)

Mężczyźni: 1. Patryk Dąbski (Sante BSA Tour) 00:13:50, 2. Proniewicz 00:13:51, 3. Szlachowski 00:13:55.

Kobiety: 1. Wacławek 00:15:58, 2. Kojarczyk 00:17:21, 3. Katarzyna Praszczalek (Algorytm – Dynamik) 00:17:28.

Fit (28 km)

Mężczyźni: 1. Kacper Cacko (APS POLSKA COZMOBIKE) 00:46:02, 2. Daniel Korajczyk (Prolog Jabłonna) 00:46:08, 3. Rumsicki 00:46:48.

Kobiety: 1. Wiśniewska 00:53:03, 2. Małgorzata Pyrek (V-MAX MOSIR Mińsk Mazowiecki) 00:54:04, 3. Monika Wrona (MYBIKE.PL) 00:54:22.

Mega (61 km)

Mężczyźni: 1. Piasecki 02:01:00, 2. Paweł Niechwiejowicz (Banki Spółdzielcze) 02:01:14, 3. Mioduszewski 02:01:30.

Kobiety: 1. Żyżyńska 02:19:28, 2. Joanna Kur (Prolog Jabłonna) 02:24:22, 3. Soltys 02:25:36.

Żeglarstwo >>

Grot na podium

Podwójnym sukcesem załóg UKŻ Grot OSiR Suwałki zakończyły się finały Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w żeglarskiej klasie cadet. W rozegranych w Dobrzyniu nad Wisłą regatach zwyciężyli Maciej Chmielewski i Eryk Martynko, a srebrny medal zdobyli Szczepan Dąbrowski i Piotr Topolski. Brąz przypadł mistrzowi Europy Piotrowi Słachciowi z Żeglarskiego Wroclaw, którego załogantem był jego klubowy kolega Paweł Lubczanski.

– Zacięta walka o prymat toczyła się do ostatniego, ósmego wyścigu i ciesząc się, że najlepszym okazał się Maciek Chmielewski, który przed rokiem był trzeci – opowiada Maciej Anuszkiewicz, trener suwalskiego klubu i kadry narodowej. – Nasz sternik ma 17 lat i ten sezon jest ostatnim w jego przygodzie z cadetem – dodaje.

Chmielewski i Martynko, piąta załoga mistrzostw Europy, bez sukcesów startowali w niedawnych mistrzostwach świata w Belgii, gdzie we znaki dały się im wysoka fala i silny wiatr. W Dobrzyniu woda była niemal płaska, a takie warunki najbardziej odpowiadają suwalczanom.

Złoci medalisci pływali w nich najeźrowiej, w pięciu wyścigach plasowali się na podium. Srebrni Dąbrowski i Topolski sprawili ogromną niespodziankę, wygrali aż trzy wyścigi. Ósme miejsce zajęli ostatecznie Bartłomiej Waszkiewicz i Krystian Domoładzki, a 21. Mateusz i Łukasz Topolscy.

– Zdobyliśmy więcej punktów niż rok temu, a lekki niedosyt pozostał po rywalizacji dziewcząt, w której brązowego medalu sprzed roku nie zdołała obronić Dorota Bagan – uważa trener Anuszkiewicz.

– W duecie z Michałina Hościłowicz uplasowały się tuż za podium, które w całości opowiadały zawodniczki Dwójki Warszawa – dorzuca.

Do finałów OOM w Dobrzyniu zakwalifikowała się także Magdalena Czerniewska z MKŻ Siódemka Białystok. W klasie laser 4,7 dziewcząt do lat 17 zajęła ósmą pozycję.

(wdr)

> Podlaska „11” 2. kolejka III ligi

Laskowski (ŁKS 1926, 1)	Piotr Bondziul (Dąb, 1)	Dzierżgowski (Warmia, 2)
Łapiński (LZS Narewka, 1)	Karwacki (Tur, 1)	Kesler (Tur, 1)
Citko (Dąb, 2)	Marcinkiewicz (Tur, 1)	Kacprzyk (ŁKS 1926, 1)
Markiewicz (Dąb, 1)	Gieniusz (Warmia, 1 raz w „11”)	

> Podlaska „11” 3. kolejka III ligi

Dąbrowski (Wissa, 1)	Mackiewicz (Jagiellonia II, 1)	Dzierżgowski (Warmia, 3)
Speichler (ŁKS 1926, 1)	Ambrożewicz (Dąb, 2)	Kosiński (Tur, 1)
Lewczuk (Tur, 1)	Hołownia (LZS Narewka, 1)	Zalewski (Promień, 1)
Naliwajko (Tur, 1)	Płak (Jagiellonia II, 1 raz w „11”)	

> „11” 1. kolejka IV ligi

Gołubkiewicz (MKS Mielnik, 1)	Ziemczyk (KS Śniadowo, 1)	A. Klej (Magnat, 1)
Jakubiec (MKS Mielnik, 1)	Sipko (Pogoń, 1)	Godlewski (KS Wasilków, 1)
D. Jurczuk (Cresovia, 1)	Butkiewicz (KS Wasilków, 1)	Dąbrowski (Sparta Sz., 1)
F. Jurczuk (Gryf, 1)	Szysko (Sparta, 1 raz w „11”)	

Strzelcy

III liga

5 gol – Kamil Jackiewicz (Promień Elko),
4 gole – Piotr Bondziul (Dąb Dobrowa Białostocka).

IV liga

1 gol – Godlewski (KS Wasilków); Gołubkiewicz (MKS Mielnik); Marcin Grygoruk (Gryf); Łukaszuk (Magnat); R. Maliszewski (Hetman T.); Ptaszyński (Sparta Sz.); Romanuk (KS Wasilków); Sakowicz (Sparta A.); Sozonuk (MKS Mielnik); Tymofski (Magnat); Zalewski (Cresovia); Ziemczyk (Śniadowo).

Klasa okręgowa

3 gole – Babicz (Iskra);
2 – Białoboki (Sudovia); Przybylski (Victoria); Zieniewicz (Włokniarz);
1 – Czabon (Rudnia); Czeremcha (Sudovia); Dekarz (Biebrza); Hołownia (Sudovia); Jamiołkowski (Korona); Jegliński (Wigry II); Klepacki (Rudnia); Lejmel (Pomorzanica); Lickiewicz (Sudovia); Makaradze (Wigry II); Mandygat (Wigry II); Michajłow (Iskra); Wojno (Orleto); Żyliński (Pomorzanica).

Lekkoatletyka >> Trenerzy Kryńskiego i Stepaniuk po mistrzostwach świata w Moskwie

By spełnić marzenia potrzeba perfekcji

**Były drobne błędy,
ale generalnie
lekkoatleci**

**Podlasia Białystok
w Moskwie nie za-
wiedli – uważają
ich trenerzy.**

Milosz Karbowski
mkarbowski@wspolczesna.pl

Kamila Stepaniuk zajęła 7. miejsce w finale skoku wzwyż z rezultatem 1.93. Kamil Kryński, razem z kolegami z polskiej sztafety nie przebrnęli eliminacji mimo dobrego wyniku – 38.51. Ostatecznie sklasyfikowano ich na 11. miejscu.

Emocje wzięły górę

– Było trochę nerwów i Kamili nie udało się skorygować błędów, które robiła – mówi trener Stepaniuk, a zarazem jej partner życiowy Michał Lićwinko.

Zawodniczka Podlasia teoretycznie była gotowa na medal. Musiałaby skoczyć równo 2 metry. To tylko centymetr wyżej od jej tegorocznego rekordu Polski – 1.99.

– Skok na rekord też nie był doskonały. Jednak Kamila oddawała go w innej atmosferze. To był mityng, a nie impreza mistrzowska. Można było inaczej podchodzić do prób. Tu górę wzięły nerwy. Niemniej 7. pozycja w mistrzostwach świata i pokonanie 1.93 to duży sukces i potwierdzenie dobrej dyspozycji. Kamila jest już w takim momencie, że może skakać ponad dwa metry. Trzeba podejść do tego

Kamil Kryński (z prawej) po sztafetowym wyścigu przyznał, że zmiany Polaków wymagają dopracowania. Jeśli biało-czerwoni, indywidualnie nie najszybsi, chcą biegać w finałach największych międzynarodowych imprez, nie mogą sobie pozwolić nawet na drobne błędy.

wszystkiego spokojnie i poczekać. Myślę, że nawet w tym sezonie może złamać tę granicę – dodaje Lićwinko.

Sama Stepaniuk przyznała, że jej próby w Moskwie nie były najgorsze, ale popełniała błędy. – Przy skokach na 1.97 nie szłam

do góry tylko od razu na poprzeczkę – zauważa.

2 tygodnie to za mało

Kryński, zamykający sztafetę, na ostatniej prostej gnał do przodu niczym gepard. Niestety, musiał się dłużej rozpędzać, bo jego

zmiana z biegającym przed Kamilem, Karolem Zalewskim nie była idealna.

– Pałeczka została przekazana na 10 metrów strefy zmian. Lepiej byłoby dalej, gdy przejmujący zawodnik jest rozpędzony. To jednak wymaga perfekcji, a ta

sztafeta po zmianach w składzie ćwiczyła ze sobą raptem dwa tygodnie – mówi klubowy trener Kryńskiego Wojciech Niedźwiecki. – Zabrakło także kontuzjowanego Dariusza Kucia. To doświadczony zawodnik, który zawsze bardzo dobrze biegł

na drugiej zmianie. Grzegorz Zimniewicz i Zalewski mieli też szczyt formy za sobą, bo dla nich docelową imprezą były młodzieżowe mistrzostwa Europy. Zespół w sumie pobiegł dobrze, ale to za mało na awans do finału – kończy Niedźwiecki.

Piłka nożna >> Decyzja Komisji Ligi Rację ma Widzew

Wczoraj Komisja Ligi Ekstraklasy SA uznała, że umowa Bartłomieja Pawłowskiego z Jagiellonią Białystok wygasa z dniem 7 czerwca 2013 r., w związku z zawarciem umowy transferowej pomiędzy Widzewem Łódź a Jagiellonią Białystok.

– Na podstawie posiadanych dokumentów stwierdziliśmy, że transfer został skutecznie przeprowadzony. Zarówno umowa transferowa, jak i oświadczenie Widzewa Łódź o skorzystaniu z opcji transferu definitywnego miały miejsce w czasie, kiedy na klubie Widzew Łódź nie ciążył zakaz transferów – mówi Jan Roliński, komisarz Komisji Ligi.

– To już trzecia komisja, która przyznała nam rację. Liczymy więc, że to koniec sprawy – stwierdził rzecznik prasowy klubowi przysługuje bowiem odwołanie do Najwyższej Komisji Odwoławczej PZPN w terminie 14 dni. I na pewno skorzysta z tego jeżeli wcześniej nie dogadają się z łódzkim klubem.

A czas goni, gdyż certyfikat piłkarza musi trafić do hiszpańskiej Malagi do końca sierpnia. Pawłowski już opuścił jeden mecz Primera Division Malagi z Valencią.

(mark)

Koszykówka >> Drugoligowy Tur rozpoczyna przygotowania do sezonu Aaron Weres wybrał grę w Siedlcach

Koszykarz Tura Bielsk Podlaski Aaron Weres od przyszłego sezonu będzie reprezentował barwy drugoligowego zespołu SKK Siedlce. Weres był wyróżniającym się zawodnikiem bielskiego zespołu w ostatnich latach. Niestety, teraz wybrał grę w innym zespole.

– Byliśmy za tym, żeby Aaron rozwijał się. Trochę jednak zdziwiliśmy się jego decyzją przejścia do zespołu drugoligowego, czyli drużyny reprezentującej ten sam poziom co my – powiedział nam kierownik zespołu Aleksy Olesiuk.

To na szczęście tylko jedna zmiana w kadrze bielskiego zespołu. – Chcemy kontynuować

politykę dawania szansy swoim zawodnikom – dodaje Olesiuk.

Drużynę dalej prowadzić będzie Andrzej Sinielnikow. Zespół ma rozpocząć treningi jutro. Pierwszy mecz nowego sezonu zaplanowany jest na 5 października. Bielszczanie podejmą na własnym parkiecie ekipę Pułaskiego Warka.

Druga liga, mimo wcześniej zapowiadanej reorganizacji pozostała podzielona terytorialnie na trzy grupy po 11 zespołów.

– Zrobienie dwóch grup po 16 drużyn miało się z celem. Wiele klubów po prostu nie stać by było na długie podróże – mówi Olesiuk. – Teraz najdłuższe eskapady mamy do Krakowa. W na-

Aaron Weres zagra w przyszłym sezonie w SKK Siedlce

szej grupie są trzy zespoły z tego miasta – dodaje działacz Tura Bielsk Podlaski.

Grupę „C” II ligi obok koszykarzy Tura Bielsk Podlaski tworzą drużyny: AZS AGH Alstom Kraków, Fundacja Ósemka Skierniewice, KS AZS AWF Kraków, KS Pułaski Warka, KS Rosa-Sport II Radom, KU AZS Politechnika Częstochowa, SKK Siedlce, TS Wisła Kraków.

Po rozegraniu I etapu (system każdy z każdym, mecz i rewanż) odbędzie się faza play-off. Najlepsza ósemka rywalizować będzie o jedno premiowane awansem miejsce.

(mark)